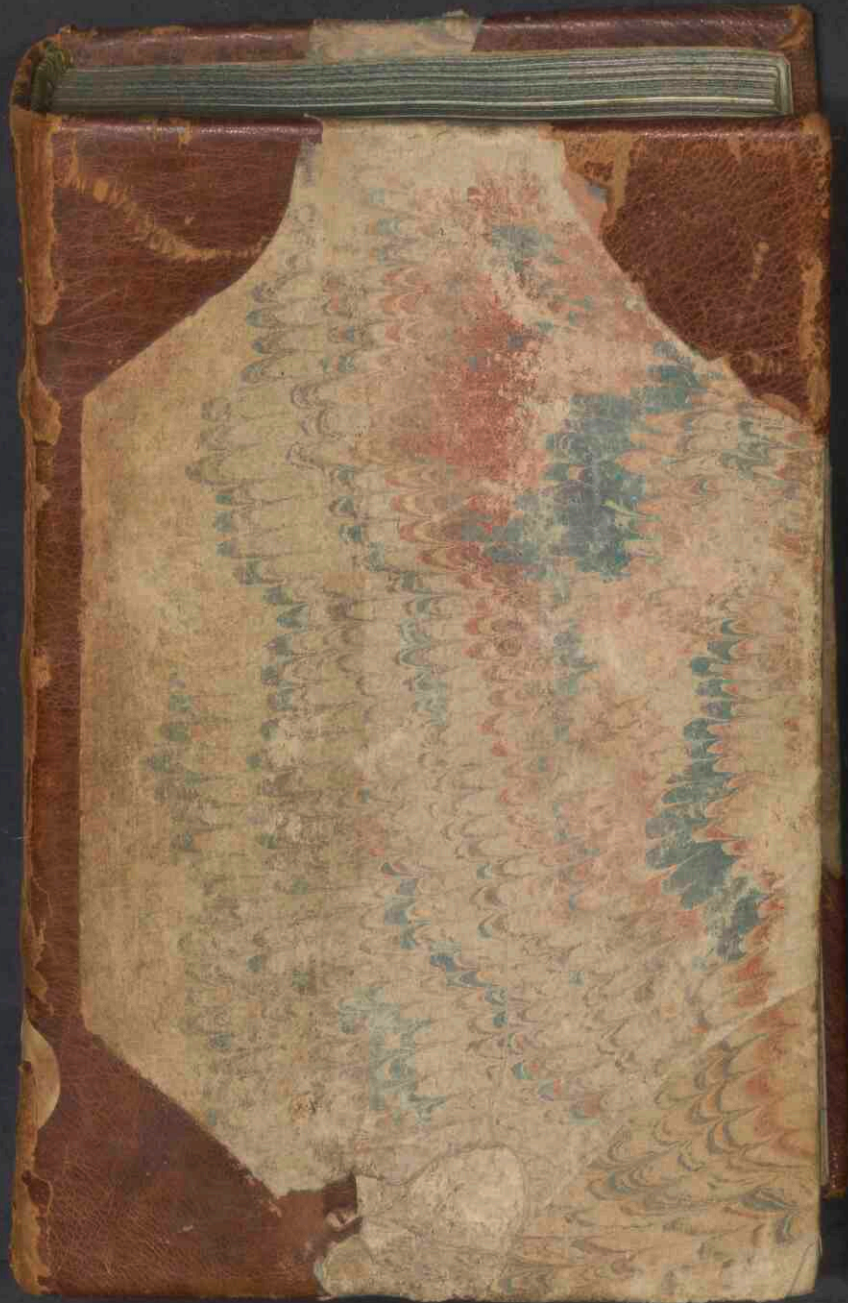

Anhasaneli ew ancan?t? coc?oy cn?nd

<https://hdl.handle.net/1874/461245>

Cm

զամենա միտքոր որդոմէ յափտեանս ամեն
 Երբ լուսաւորիս ի յանձնային դաւանա
 Թեան ուղիւ արտի ետուոր հաւատով
 թողումէ մեղաց հայցեա մեղաւ շար
 աւայեալ ետալով ետալ զծողիս ետեան
 որաւատեի իսորս բարեաց թողցե
 ծեղ ըզյանչանս եր. ԶԻՔԷ:
 Կիւրդեմ զեք սանդրայոյ բանան. ՆԵՂԻ
 ՎԷ ԸՄԻՐԷՄ Երկաբանիսցն օրիփորս նր
 փրեալ կայ վանն մարմնանայոյ բան
 ինայ նոյն պէս երկրորդիմ նեւսոր
 Ե ԶԻԳԹԵՂԹԻՆ.

ԹԷ
 Ե

Ե Ե ԹԷ զքոչ խոստովանեսցի ՃԶ
 մարտութի պէ մանուկն եւստան
 սորիկ անաճիւն զմի կոյսն ծնեալ ըստ
 մարմնոյ զբանն ան չղովեալ եղիցի.

ԹԷ
 Ե

Ե Ե ԹԷ զքոչ խոստովանեսցի բնութի
 միանայ ի մարմնի բանին աչ հաւր եւնի

ան հանդերձ մարմնովն իւրով զնոյն ան
 ման քանայն եւստոր. Երկրովեալ եղիցի.
 Ե Ե ԹԷ ոչ զիս թա քանեալ երկուս դէն
 մեծ մանայն եւստայն մեծաւորում յար
 եղումէ մանցի ի բրեւ պատումով եւստ
 որումէ եւստարումն ուտեալ եւս զիսում
 բնութի Երկրովեալ եղիցի.

ԹԷ
 Ե

Ե Ե ԹԷ ոչ երկուս երեւալ եւստայն երկուս
 զուրումն զաւետարանայն եւստաւ
 երկոյն զքեալուն եւստար բաւաւ քան
 եւստ եւստ զքի մասցեալուն սրբովք իւր
 ովք եւստայն իւր իսկ զն իւրիցե մ
 աչեալ եւստանս ի բր մարդոյ ուրոյն ի
 բանեմայ ի բր յարեղումէ ի ման աչցե ե
 զուսանս դարձեալ անաբար միայն բան
 ինայ հաւր Երկրովեալ եղիցի.

ԹԷ
 Ե

Ե Ե ԹԷ ոչ ի յեւստե ման մարտան մագ
 եւս զքն եւստան ՃԶ մարիս ի բրեւ զի
 որդի բնութի որ եղեւ բանն մարմն

ԹԷ
 Ե

Cm

Hs.
1 G 28

Cm

Cm

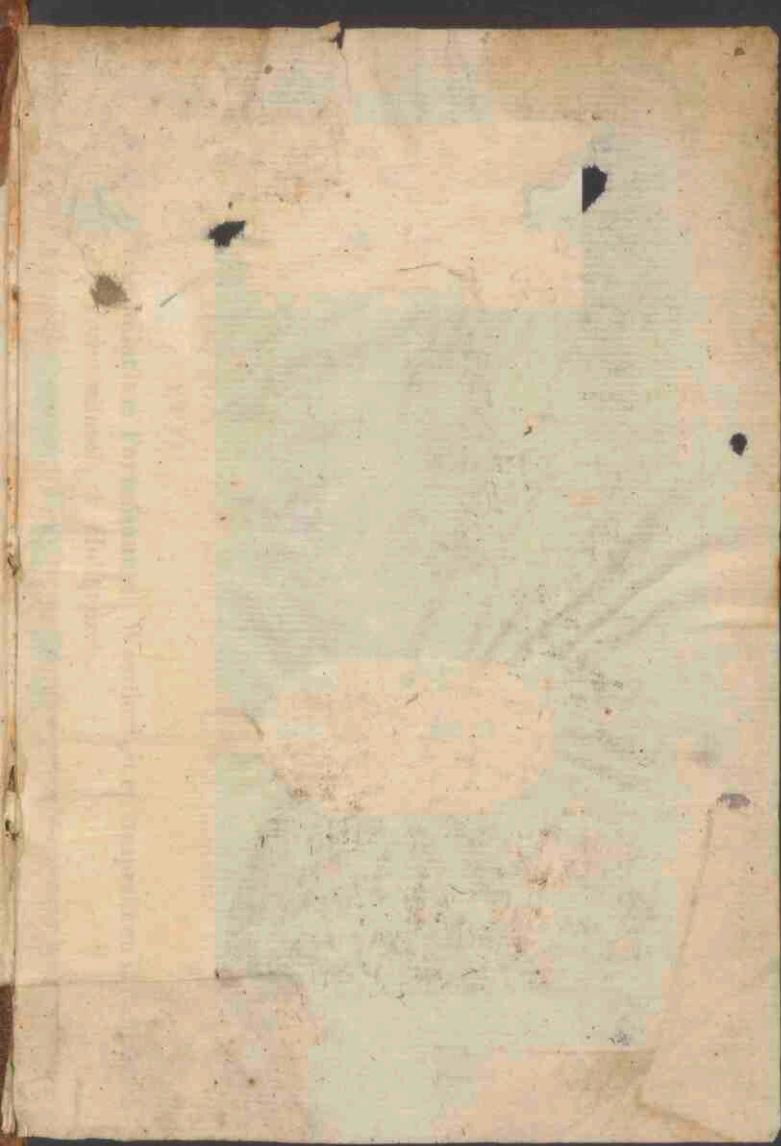
Cm

Cm

Codd. mss. orient.

Nº

45

Ras. 15

Pl. p. v. 28

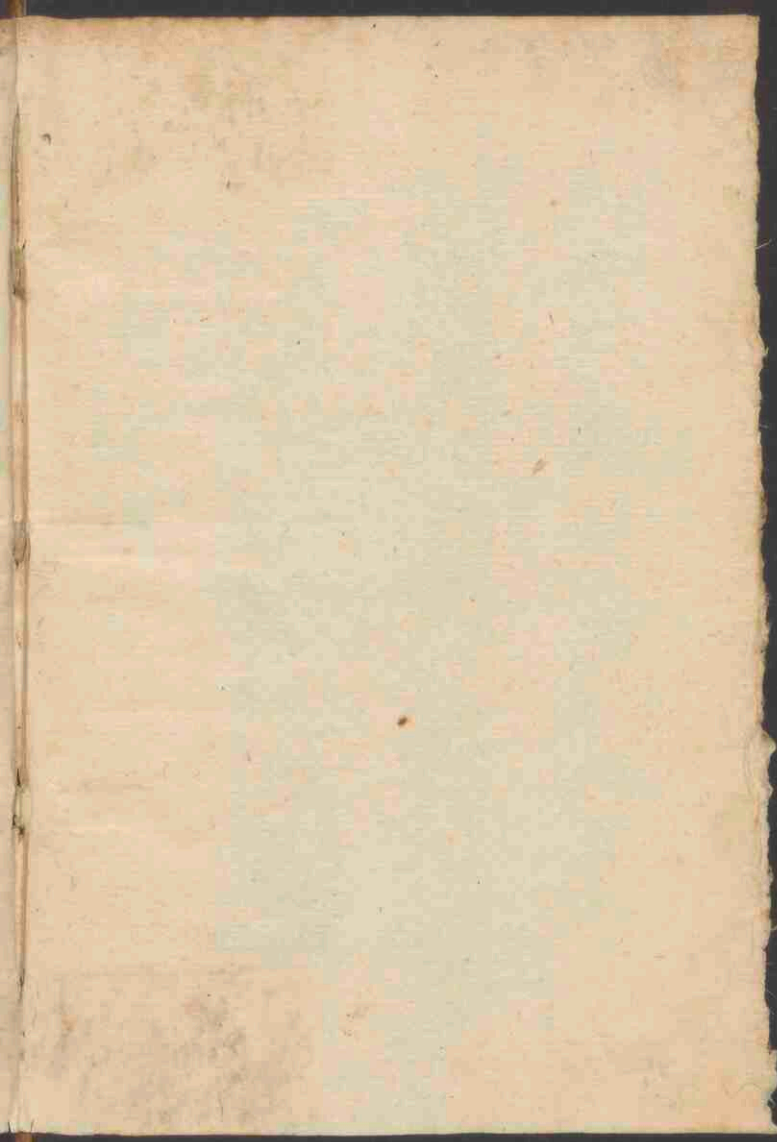
1477

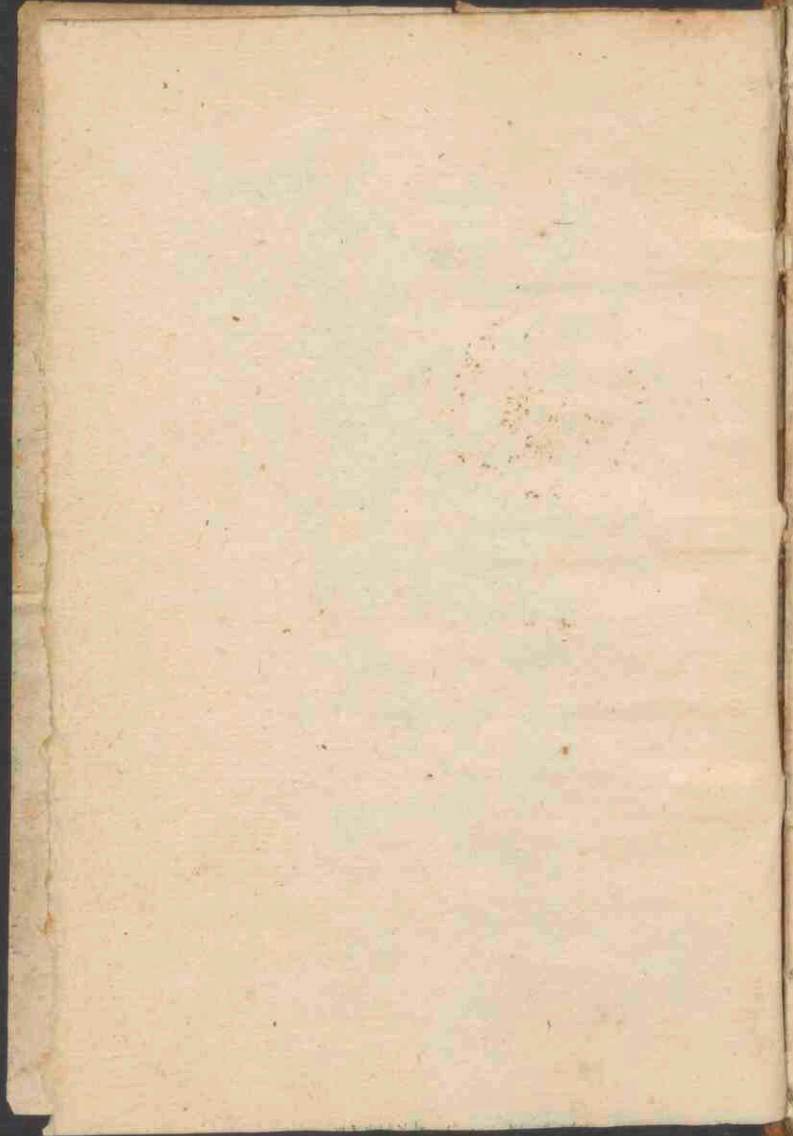
Hs.

1 G 28

1477 (Orient. 45, antea 278k.) Charta. 8°. 200 ff.
Colloquium inter Armenum et Romanum de primatu in ecclesia,
Armenice.

Donum Chr. Ravii. 1644.

1
ms 74
200 pag.

~~n° 237. k.~~

n° 237. i.

n° 270. k.

Posteritati Sacrum!

Christianus Ravius Berlinus
Orientalium Rerum et Lin-
guarum causâ promoven-
dum hunc

ARMENICUM CODICEM MANUSCRI-
PTUM, THEOLOGICUM,
ex sua privata
Florentissima publica Biblio-
theca

ULTRAIECTINAE,
et prolixè ergâ hanc

CELEBERRIMAM VRBEM ET
ACADEMIAM
affectu contemnendi causâ

L. M. G. D. D. D. 15 Jan. 1644.

Եւ հասանելի և ան ճանճիւն և
 անցնեալ մայնոյ հօր մահին
 որով լոյս քառաց և հարազտի
 ունիւնաց մարտիրոսական եկե
 ղի ի լրումն մարգարեական տա
 րիցն և զմէջ հաւատարմիս իմ
 իւրոյ ճայրագունին մայրոցեայ
 անձ ունիւն և հաւատարմ զհոգւոյն
 հօրէն ին մերջի համար ճարճար
 անան պատուէր տայր տառա
 քոյն վն եկեցն որ հաւատարմեայ
 յիմ և յաղաքս հանդերձեցեցն
 նոյն իսկ զճայրագոյնն և զառիւն
 իսկապէս. որոցն զհաւատարմեայ
 արգելն ինքեա պիմաբարն ճեռ
 եր աշակէրտացն պատւով զի
 աղաղակ զիմ տամ ճեպն Եւ
 հաղան եւ զորոյն իստորացն
 իսկաղաղակ զի պատարմեայ

ի վայր քարշիցիս ի հոսման
ի որ ոչ ունի ըստիրացն հասարա
կոսի այլ ըստանունն միայն զնոյ
նոսի հրամայե ոչ ուն աշխատ
այ տառն յեղ ուն զի վեր մեքար
չա տանիցի զմիտս մեր ճգելով տ
իւնն ի բարձրն կոյս յամ հետեւակ
նաւատու թիւ ըստարոց որք ընկա
լան և աշխատ ընթացան տառն շեղ
ելոյ և յետս դառնալոյ ան աշխ
արհիկս կոչեաց զնոսայ տանով
դուք չեք աշխարհե տառի ըստիս
և արդոս զնոյն իւնն զքս տան թ
իւղաղութն մեր որ արար զերկ
ուեանն մի և զմիջ ետքն զանկայն
քակեաց զթշնամութն իմարն
ի իրում այսինքն զբարձրաց
տառն թ որ ան թրպետի զն
դառնալու հրմայն վասն որոց և այլ

ուր յայտնի ցուցանէ զխորհուրդն
 եւի քանիեւս զամբարցորդի հոյ
 տրտայեալ իմերայ փորձեմ ան-
 ւտրեւս զամբարցորդի հեալանդո-
 թի քի աւանետս և ունի բեայ մըծե-
 զան բար հաւաճութիւն ի տրուս հ
 օտի: Պիտոս իւսեւտրու թի շուս
 երեւալ կամայն անցի իւր ում որս
 այցի փորձս ունի ւայծի յոլովս.
 տեսանէս հաւատաւոր թի եւեղ
 եցիս աւիս քայ աւիւր թի կրտէր վար
 կանելով զհամափորձս իւսեւտրու
 աւաւելակելական զամբարցորդ
 աւս խորհական ծախութիւն խորս
 քաղաքայն խաւանդ զամբարցորդ հ
 այցի հայրապետութիւն ւայիւրոմն
 ու աւիւր տիրի ի խաւանականիս
 խաւիս որ յիս եւի որս զայն քան-
 ետարանութիւն խաղաղութիւն ընկալ

Եւ լա ի քիս և որ քսիս ի օտեր ընդ էր
Լուսինիս քնիս ի վեր ճշմարտութե
ընդ վայր հարկանելով զսահման
զորան իւր և ոչ ճարդ ուն և պար
տե՛ ժամանակիս ի բրտ ի վերայ
հեռալանելոյն և ընդ օր օր հար
կել էլոյն զորոջ իջոյ ճան իւր
այլէ ինչի իւր իւր անհամարեալ
անն և անհանձնաւոր ինչիս Բան
իցի անխառն անհանձնայ
քորով և պարծիսն Դճ գոյ Եւ զնոյն
ինչն յետմէն օտերիս զպատեալս
յորոյ յոլովս արամա Բանէ յաւ զորս
վերադի Բա և հարցաւ Բան
Ղեւն ան զորս հարցեալ չննելոյս
և լուծ յաւ Դճ արմատէ ոչ ճա
նճ ին ինչ Բանիս և համարոյ
աւր Դարբասանիս Դճ արմատ

Էլական Լամար Գալեական Բանից
 Վիայո-Տէ Լալար Իսնի Ընկալան
 Կրաման Իշխանո-Տէ Լալայո ոչա-
 Իսակառու՝ պատո-ոյ սրբոյն պէտք
 ասի քա- Լա՛ն լիցի այլա- Դ հաստ
 արո-Տէ ան աի տո-Տէ եր Լա՛ն Երա-
 ղանցո-Տէ եր: ԼՂ շար Կական Կրից
 Լանիան Զա- Լա՛ն յայո հա-Տէ Երկար
 ասանից Իշխանո-Տէ որ պարգ
 Լալայո- հոյ Իսնի ոչ եմք ԺԺԵանց
 այլառի- Կառանց Ե-ր Վիճակայն
 հոյ Լալայո Լա ոչ տիրելով այլ լորի
 աի Կառի յաճախեան Լառալ ղան
 Յե Է Լանի Եո-ն Ի Եղովն ղի ղանե
 Եսն շահ Եսն Ի Խա Լանի ղաճան Կո
 Դիցո- Խ ղալարոյ Գրեալ Կանդիսին
 ղի՛ն ան վա- Եր Լալար Տէ Խ Կանդ
 Իսելոցն Լա- Եսն Լալար աի Ի ղի
 արարառ Կառի ղաճան Երոյ Լալար

անաբանո— Եղև և լինդ դիմայ
 դրո— Եւան բանեից նոցայն—
Ուստի ունի էկեղեցի եւ հոռով
 ընայ զիշխանո— Եւ զայդ զի
 ինչն դասեի զայլ առաւելական
 արարան և ինչն յաւիտի ողջնի
 գիտեմ զի հարցանեն Է յեղ Եւնեո
 յեղ զպատիւն զայն յաւանեմ
 իծայրա գոյն ճարեմից զի դասեցին,
Ուստի առաւելաքն զպատրոս իղծ
 եղով ևս ինձանէ մին ինչն ել
 յԵւստի ^{ար} զայն զայն զանն յոր
 ճամ մկրտեաց զկառնելիս ուն
 պատմե ի զուհաւ ի գործա առաւ
 եւոյ Եւ լուսն առաւելաքն և
 եղբարքն որեւին իկողման հար
 է առաւել զի և հեղանոս ընկ
 ալան ըղբանայ յոր ծամել պատր
 ոս յԵւս իղծե ինձանէ որի Եւստի

ունի անոր համարացեալն էին
 թէ եմոս առաքաւ ան իշխանութեան
 եկեր ընդ նոսայ ևսկաւս պետրոս
 պատմել նոյ կարգաւ զտեսիլն թինչե
 ի վաղ ծան և ի բրե սկսաւ խօսել ասէ
 հոգիւն աք եկն ի վր նոյ և յիշէ զի զ
 բանն ասն զի ասէր յովհանէս Սիրս
 եայ ի լոր բայց դուք Սիրս ի զի ք
 ի հոգիւն աք և տեսանէս զի ոչ թայն
 ոչ գիտիին զնայ իշխան ասնել զոր
 ինչ և համար այլ և իշխան ասեալ
 ի զճեալ դատիին զնայ և պետրոս
 ուն ոչ գիտելով զինքն իշխան զնոյ
 ոչ ասնէ իշխան ասեալ պատրաս
 լանի ուն ասն զի ասէր իշխանու
 թի ունի՞ յիմումս ասա զնոյ և համար
 այլ խաւարովանի յայ զհրաման
 քո և ոչ իշխանութեան
 իսկարդ է թէ զհաւատկաց պար

վեն ետ նոյն անոյն ևս ել ի հաւատ
արե՛ ի նոյն յս քա՛ ի սկարտ զինչ կար
ողէ ետ արդեւ զանձ և երբ և լուսն
լայս ապա լուսին յայտե ի նոյն
եւ զ քննութեան տեսնեալ ի
նոյն յայտաւնե զինչ գլուխ
պետրոս։ Եւ զի տեսնուեալ
այս երբեք ոչ զառաքեալն աւետ
իւր զի եւ յայլ զի տեսնուաւ հաւատ
այս եւ յայն արար պետրոս։
Վս նոյն տկարութե շահեւ զան
նոյն աւետարտութե զի տեսնուաւ
եւ յայն ի հաւատ քննաւարտ
առաքաւ ամեն ի նոյն գոյր ամենաւ
տկար զի տեսնեալ ի նոյն ամենայն
սիրտ և ամեն ի նոյն զի տեսնուաւ
ի նոյն մեղաւորութե ուստի
իւսնեալ ամեն ի նոյն ի երբ և
սկսայ իւսնեալ հոգին ուստի զի

եց ուրիշ զքեզ թակ զԲանէն Յիսկս
 Բանի վերնաւորանն ոչ քեի եւե ոչ երկ
 ուսումն ան թալսն և կամսում զար
 արեան եւս եւ ոչ լաւիցն ի անի և
 գիտողաց Բանին և յիշեցի զԲանն
 ան զորաւոր յով հանէն ծիրանաց
 ի ջուր Բայց դուք ծիրանի թիւ հոգ
 ինքն : Եւ եւանէք և ուր արուգեց
 ա զարուսն զերորոսի ի ծառա
 անիցն և ոչ ուրիշ երեւի և զերորոս
 ոյս զեւս դարեւալէ զերաւանանն :
 Եւ դարձեալ աւել յաղաքսիբոյ
 զորացունիս զառաւելոյ յանձն
 աւելու աղաքեւս զձեւ ըստաւաւ
 ոյն գիտեմ ուր և իսրաւաւ ուր եղ
 Բայց յեղեւելի զարացեալ ոչ
 զեւ զլուծն զայն եկեղեցի զոր ոչ
 Բարձին հարսն ծեր այս ինքն զճառ
 ոյսիսն հնազանդուին և ոչ ծեք

կարենա քառնալ: Իսկ յաղգս
սիրոյ զոր ունիմ հրաման յայնի
սխալ առաւելոցն պատրաստեն
ոպարայսն և յայսմ ծանօնելն և
իմաշահելու առէս սիրեցէս զՍիւնեանս
կարգոյս յառկացոյցանէ առա-
ել հարկաւոր գողի վրէպեղեցակ
ան զարդու զսերն առելով զորս
էր ան յեղեղեց-ովայսն: Հախ
չառաւէալն երկրորդ զհարգար
իւն երրորդ զվարդապետս և արի
կարգինն անդամս եղեղեցոյ: Եւ յոր
ծամ ըստէ զհարաւանջ եւրոյ զն
որ հան առէ նախան ճաւար լերուս
լաւին: Բայց ես առաւել ծանաղ
արհացոյցանեմ յեղ զի և զլեղուս
հարգկան իստաօնիս և զհրէշտ-
ակայ և ինչ ունիցիմ. հարգարէս և
կարգաւորս մեջ և ի լերինս փոփ

7
ոխելոյ ևս եր ոչ ունիցիմ ոչ ինչ ա-գ
ուսիմ և յով հանեա ասէ ի կաթուղ
իկէն թէ այս է ի պատուո-իւ հաւ-ը զի
հաւաւաւաւաւաւ յանուն որդայնի
Դիւի ևս իրեացո-ս զի մեծանա զի այս է
պատու-իւ ան. նի: Զ քո այսմ Բարձր
ագոյն պատու-իւ անաւոս որ յայի և յան
այնոցն յանի պատրաստէ եղեղեցին
հայոց ոչ արդէն իսկակա մաք ալի
վառ-ընկուց ուն ևս ի ևս կանաւան
եալ Բերի Ժառանգութի զսեր
մանաւանդ առ հոռվ խոյեցիս
ոն ևս կայէն որ աստ կան ի յերոց
որ ոչ ին անտեղ եալ մերոց ևս
այլ ապա թալեո և ոչ հաճեմաւ յեղ
առկայն անդորրաց եալէն ի-ր առ
անճ ի-ր ապագայն առաջ ևս արդ
ըստ կարգի. Ի-րոց և պաշտաման յան
ապարգիս Բաթաւար-ի մեր ոչ

իւնչում ելով հարկ յամ ասիւր ըստ
աւորեմ իւր մէ . յղԳս . ասհանայ
սկսեմ հարգի եւս անդանու թ
եկեղեցոյ զոր ինդրեմս յայ անշար
ժ մնալ թ հայաւ Լաւն ոչ է թ խափ
ան լինելով պատուիրանի սիրոյն
իւնդրեմս զհնազանդութե ասլ ուղշաղ
հաւ լինելով ուղ յապայ ցուցեմ
նիս ուսանել ուղ Բոլոր անդամս թ
մար մի անգործէն իզուր յապման
սիրով այս ողես եւս եկեղեցեմ պ
արտին հնազանդ լինել եղեցոյն հո
ռմայ ուղ Գլխոյ զի անգործ մնայ
եւ անդամսն Եւ պատասխանի
Եւս ուսայ թ հնազանդութե
ոչ հարեմս յառնուլ յանձն ուղ յայ
պարգեւալ իւր ազատութե հա
ասարձել ըստ երկուսասանիցն
զի հնազանդութե մարայ եւսանի

և աղբար հապան և ոչ առաքելական
 ուղ առհմանեալ աւանդեցին յի
 առաքելալին և որոցում պարտե
 հնազանդ լինել զի երանելին պետոր
 ոս և հնազդ **լինել** լերուս ճարմի
 եղին առեծումսոց եւս զլաւա
 որի իբրև առաւելումս և պօղոս
 և հնազանդ լերուս ահրանց և ոչ
 զերկառաւանան մի մեկանց իշխեցին
 զի եւ զիւրով զի մեծ բանն է բարց
 զճարայեալ կան հնազանդումս
 յինսեանց աւելով դուսէս ճար
 ալս զի ճարանն ոչ զիւրե զմեկնալ
 ալ դուս բարեկամս եւ իմեի
 որ ճրդակիցս արդ զի արդկարից
 իմս յանձն առնուլ զհնազանդումս
 վերադին ճարայ լինելով հակառակ
 ալաւումսն որի քի առաւ յի
 վնայսորիկ լուեալ: Աւելն ոչ ինդր

Եւ ի Յէճէ Լ հնազանդութեամբ ան ճառ
այից ~~այս~~ առ ան աշխատողոց
առ հայր ան գրէ պողոս Ե որդ
հնազանդ Երուս հաւր: Պատ
աս խանի առայս պարմ. մասին ան
արգելո՛ւ զեղ Ե հայր յի կոչէ
չոք Յեղ ՚ի վէ յերկրի զիս հայրն
Յեր որ յերկրին Ե պետրոս երկ
աւորի Ե ոչ երկնաւոր արդի
արդ կարեմք Բողոք զորդի
գրութեամբ հաւրն երկնաւորի Ե
լինել որդի պետրոս ան սաղով
Խրատո՛ւ Յեր զանճառել զիս
առովն ճիւղ յի պարմ. մասին
Ե ինչն պետրոս զգուշացուցանի
զեղ Ե հնազանդել պարտի ան
առաւել քան մարդ կան: Ե Բար
Յեղ զի հայր սովորեմք կոչել զ
Երաւին ճեօղան ապառան

[illegible]

ոչ գիտէ զի Երդէ Լուս Եւր համբ
Լուսնայոյն զհանձն գլուխ Խն:
Եւստէն Բնաւ այդո՛ւն ի տէրէս
Լայս երկայն պարտ ծառայ կամ ի
Տառայ ծանէ Եւր ընթերց լոյն ուր:
Տարդելով Լեկամ ին ոչ Եհաստ
Ձեղ գրեալ չն այլ ինչ յայժէ պար ծան
Էն յայն աշակերտեց այս եկեղեց
այն հոռովայն ազատ ին առաջանել
ինչ Բայն ոչ ի Բանից արտաքոյ չար
իցա այս ոցիկ գրոյ: Եւստայան ին
Լայրակայն Լեղ թոյն կաթնոյն
Էից Լայրոյն տառաքելոյն Լայս
ոցիկ Ձեհ հեղանդէն ուր այ:
հրա՛ ծանայն: Ընթն ուր տար ին
ակաւ յոր ծառ Բագաւ որն ձեղ
Էլանէ Եւր կրէն ոչ կայոցանէ
Եւտդէ ի գլխաւոր Լուսնայո՛ւ
Լուսն հեղանդէն Եհայաւ հաս

արարչ: զարարաբանի ոգ զն հանա
պարտութիւն հնազանդիմէս, լորքան
տայնմայի շխանութիւն թագաւորն:
Եւստի այսպէս անպատրիարկ
եւ կարճ ողիկոս եւարժութեւն եւ
պարտիւն հնազանդ լինել արտայն
պետրոսի ուն զի թագաւորի եղիյած
աի ըստ այսմ կարգի թուիւր զկարճ
ողիկոս: զարարաբանի առայս **Ե**
Ելից ցոյցանէս առաւել անհամար
եանց ելից յելանելիւր իւր զիւր
ոս զորիւ երկուստանիցն ընդուն
եմն ուն եմն ճառայցն նոյն: Բայց եւե
ոգ եմն առ տեղեակ ելից փրկչին ըստ
այնմ թելանեմն եւս առ հայրն իմ զի
երկուեւ եւքմինն զարարութիւն յոր
ժամ հանդերձեալ երկամար ըստ
ըստանօք մահաւն եւանելեաւ եր
երթամեւս առաւել ընդմէ իսկ միւր

արիջն հագին աք զոր առաւելայ
հայրաւորեն հայեկեալ առա
ջի Յէր. զամ և յիշեացուայ Յէր. զոր
ինչ առայ Յէր. յիսկ երկրորդն և իսկ
ապիս համբաւաւն զառմիշդակ
առնէ այն ժամ եւ մայ զաջաւն իւր
դուռն զկայս այս ոյիկ որ եղև
որ յառաւելագոյն առայ իւր հայ
եառաւախ եւ զաւելիս հաւորիմոյի
Յէր. և դուռն հաւորուռ ի յաղաքիդ
յեւ. մինչև զգնուցուռ զօրոմի
Բաղձանց եւան զնա մինչև ի Բեւան
իւր և ամբարձեալ զՅեւսիւր ահ
եայ զնոսայ և եղև յաւրհնէն եր
զնա մէկնէցաւ ինոյանէ և վերան
այր յերկինս և եւ երկրորդեալ դար
Յան յեւ. և յայսոսիկ առաւելեց
ոյ զհամարապատումն զի Յեւան
դրեալ զնա և անհեալ համակարգ

Ելեաիւր ի հոգին սբարար զնոս
ապաւսան և ոչ ի պետրոս արդարեւ
յնէն զնա՛ գլուխ երկոստան իցն:
Ի արջեալ ման ապա՛ ոչէ գլուխ
պետրոս առաւ Եւոյն և կարի յաճախ
նայ զի յաւրաստ եղէց զի չարախօս
Եւոյն զինէն՝ ի Բրեւ զի երեսնիկս է
և առնէ՛ ոչ կարեման և ի Եւա՛նջ
ոչէ զի յերկուց կողմանց է վտանգն
զի նայ աւայել՝ և ոչ հակառակ է ելել
Եւոյն հառվմայ և զի արդ կարեցիմ
ման և ի զի ոչէ՛ ընթերցեալ ի նոր
կտակաւորան: Զսէն ոչ գրեալ է և
դու ինձ վիմ և արդ յաղարտ վիմին
յիշարձցա՛ տեղում աւանդութ: Իսկ
ընդ պիտակայութեան ման զին
անհուն և առջ գլուխն գլուխ խառտ
այցայց յոյնք յառակ և Եւ ընդ
աւելման դու վարդապետ գոյով

նայ քարոզելիք պատասխանի նայաւ
էն ան հասեալ կամի պատասխանաւ
րո-ն ընդ որոց խօսեցայց զնորոց
հար-ն կէ զճշմարիտեանէն ի բէմ
ասացաւ իմո՛ւմ նայ գլխաւոր
վերայա՛մի զպետրոս և պօղոս:
Զսէն ոչէ գլուխ պետրոս պօղոս
քան զի մայ եկեղեցւոյ ասէ երկո-
գլուխ ոչ վայելէ: Պատասխանի
այդ յերաւի քան զի ճշմարիտ գլուխ
եկեղեցւոյ չ'սէ նայ ասէ առաւել լի
առ ի իւսայիսն եւ յարոյ զքն
և զլնայ ետ գլուխ ի վր' ամ իր ի ք
եկեղեցւոյ որի մարմինն են լիւր՝
որ զամ յամի լնաւ և ոչ պետրոսի
ասի մարմին զի եղեցի և զլն լի
ո-յ անող: Եւ ասէ դու-ք զի
արդ ասի-ք գլուխ զպետրոս:
Պատասխանի կար ծառաւոր նայ

[illegible]

որեւ մկեղէն անգրանիկ իմեւելոյ
 ղիւղէցի ինքն յառաջացեալ
 Լեւոնանեալի մայր ընդ միով պար
 փակեաց գլխով ղերկեացին և ղեր
 կը արուեսկեղէցի և եղբարց պար
 պիտի կարծիքս:
 Զարցման: Վառն Վիսին: —

47

Ասէն թ ընդ պետրոս մայն
 առաց ար թ դու-եա վիճ և թ վիճ
 որ վիճ շինեցիս ղիւղէցի է:

Միտմանի: Զառն վիճի պարասէ
 յարոյ վիճ յարդարի շինումն ըստ
 օրինակի ղգալի ճեռ մկերաց
 ոչ ջո-յանի գլխով և ան թ
 ան յառաջացեալ և այն ինքն և հր
 անմայի թոր լիւ ղ անն իմ և

պահէ նմանէ առն ի հասարկոյ որ
 շինեաց զտուն իւր ի վե վիճի զի ի լին
 անյրեա շնլեացին հողոս խաղապին
 գետոս և բախեցին ըզտունն և ոչ
 կործանեցաւ քան զի ի վե վիճի հասար
 արեալ քան զի ոչ է գլուխ վեմնայ
 ստորին հասն և ըջլ և ինն ։ -

Չ ի ոչ եկե նորոգեդ նմա զվեմնան ։ և
 առնոյ մի չանակ դառանաւ իւր
 զառաքինն յուշառնէ զոր ի կող
 հանն անուանեաց ուր և գրէ հաթ
 էոս թիւն զիւ անցանէր յիւ ընդ
 երբ հաթու գալիլէայոց Եսէ
 երկու եղբարս զսիմոն զկոնէս
 վե և յով հանն էս զնոյն վկայե
 եկե եր մե երկուցանդ եղբարս
 սիմոնի վի մի Եւարդ վեմնան
 առն կանխադոյնէ ի վե ու լորոսի
 ուր յուցուցաւ և զի ոչ աւայ

[illegible]

Եղէցի ըստ այնմ թէ ար ով կացցի ի ի
 որանի առմ կաննվ Բնակեացի ի լե
 առն աբառ և պի ոչ ծիայն երկոտա
 առնն հիմունք էի եղեցայ այլ ևս
 Գարեհն զինն ժառարակեցան ևս
 առեալն ի ժառարակ ըսնց Տոբն զի
 հասարակ վայելեաց են ըստ ար և
 պօղոս որ առ ինն ի Եսայի կնքի զբան
 զի ճշմարիտի մատնվն առ եփե
 ապիսն ապա յառն հեմն ոչ է
 օտարք ևս պանտոսիտք այլ քաղ
 առապիս արքայ և ընտանիս ար շին
 եալք ի վր հիմնա առաքելոյ ևս
 Գարեհն որ ոչ գլուխ անգիտենէ յառ
 յորում ան շին առան յօդեալ ևս
 առ շաճեալ աճէ ի առաքար արքայ:
 Եւ հա եղբարք յայտեղ և թ ոչ
 ինչ ունի պետրոս առաքելոյ թ վն
 վեմն անոն անեղոյ այլ հասարակ

Էի ընդ առաքելաբան և ընդ ժողովրդ
Գործաւ ի հիմնաւ եկեղեցոյ որոյ
Դուք ալ ևս ևս ևս —

— Ը՛յ զմարտիկս —

Է

Դարձեալ զգաւ անոն թե ան
վիճաւ զորդաւ անեալս զանազան
ուսիցաւ ևս որդի մի ըստեալ
ազաւ շահաւ թե դաւի ի լի
զի անե տեաւեի և անհա վիճ
առանց ձեռ ին հաւառ ի լի
անե և արգաւառ թե վիճ
իւն ևս զմարտիկս ան տե
ի վրայ մի մի այս իւն ի վրայ
դաւ անոն թե զի եղիս զի եղ
եղի ի և զի յառաջ ևս ըզ
պետրոս դաւ անեալ էին ժողով
անե ևս զարժան ի զոր ընդ
պահաւ գիշերոյ զայրաւ ևս
ի վրայ ծովաւ և անապատաւ

[illegible]

զի առտ զփակ անս ծայն յիշէ եկեւ
 առաւելոյս եւ եկեւ ետ անպատգոյն
 որի բանալն ոչ յաւելոյս է զի
 փակաւ եր պետրոսի փակաւ անս
 այն առաւելոյ բանալոյ որի փարիս
 եւ այն զնայն առաւելոյ փարիսին.
 Կայ թէլ ասի փարիս եւ այն եւ զայր
 այ զի փակ եւ զարաւայո-ն յերկին
 Դո-ն ոչ ճարանիս և որ ճարանիս
 արգելու-ն. Իսկ բանս այս ծայնի
 յառ պետրոսի և այսո-ն ոչ ճ
 այսո-յանի կար ճիս և առ
 այսո-յիս իսկ եկեւ զիս պէն և
 արիս կեւ ասի արի ճարիս և
 Բարիս պոյն իշխան-ն ~~Կայ թէլ~~
 (այն) զայս ոչ ծայն պետրոսի այլ
 և ճարանիս իսկ առաւելոյս
 պատու-ն արարիս ի ճարիս եւ
 Բարիս և երի յանդիման եւ

զէս փայն եյաւ լո՛ւրն լինելն եյեր
կրորդումն առա՛ն եկեղեցւոյ և ինչ
ևս ոչ լո՛ւիցէ եղեցի չեղ ի ԲԵՐԷՆՂԻ
ԷՒՄԵՆՈՍԵՆ ասէ՛մաւ Ե՛կ զոր հապ
եցէ՝ յերկրի եղեցի հապեալ յեր
կինս և զոր արձակեցէ՝ յերկրի եղ
եցի արձակեալ յերկինս։ Եւ հա
ւ յայս մասին հասարակ երեւցան
երկոտաւանքն և անդ^{այ} համեցաւ
հայր զգիւլ պետրոսի՝ անդի դաւ
անու^մ և եյնպէս աստորդի զմեռ
աւանքն ի ԽՈՍԹՈՍՈՒՆԷՆ և զի խոս
տում ենք այն որ փայն պետրոսի
և այս երկոտաւ^մ ի՛ցն և այն ինքն
պետրոս յայտնէ հարցանելովն
զէս փայն չանիցա անգամ ինքեղ
իցէ ինչ եղբայն իմ լոգից մահաւ
և յետանէ՝ զի դէռ ևս ոչ բնառ
եալ զի լիանաւ ի վայար ի կի

Երև զան ծանօթ ամհանի ի շխան
ո-՞ր հարցանէ: Լուին էնէ այստիկ
խոսարձունքէն զան ուր էն արարէն թի
անէ շն: Գլխաւորաբանի ոչ արե ճշ
արեւոր-՞ն այլ յետ յարո-՞ր յիմ
անաւաքի ըզնոսայ եր հասարակ
զիւրարեալ ի շխան ո-՞ր հոգոյն
արեւ յետիկայ թի աշտիւնի ու
յոր ծանօթն-ն յի դրօս քանի ելօս
ուրէի աշտիւնքն յոգոյն էն ինչ
էն է կայ ի թիւնն և անէ ~~ան~~ թիւնն
անէ զնոսն ուն անաւաքն ինչ ան
հայր և անաւաքն զնիւ և զայս
ի Երևանայ քն էն ինչ անաւաքն և ան
հոգիսն ան էն զո-՞ր ու-՞ր էն ինչ
կայ թալ ինչ ի և անան էն ինչ
զան աշտիւնի խոստ ծանօթն ինչ
արեւանայ զի անաւաքն ինչ զոգոյն

Եւցես կարճակ եւցես կուսութե
ղորաց թողալոյ առ Առնիշխ:
R^m_nL^mG^mA^mM^mI^mN^m:.

7
 Եւ յարձեւալ յետեւ հարցիւ աշուհ
 երկուն զոր յառաւի սերմանացանիկ
 թէ ընդեր տառաւիժ ի ծախս ընդեւ
 ասէ զնա յետ տառաւիժ գիտել զխոր
 հորդոս արքայոս թէ երկնից եւ
 ուրիշ ասէ թէ ամբարձ զաջուր
 աշուհ երեսն եւ ասէ եր անի աղք
 ատապար հոգեւ զի յետ արքայ
 ու թէ յերկնից: Զոր է թէ զանձառ
 իցն եւ զն երես ամբարձ իցն խորհրդ
 ացն զի շխան խանութ եւ գիտել
 որ իւրոյ է եւ իւրոցն յայն ըստ
 գրեցելուն թէ խոր հորդութիւն
 եւ յայն զի արդ զարտաւի ին եւ
 աս զորուն յաջաղել տալ յա
 տառն իցն եւ արձեւալ թէ զհոգեւ

Դակ արո—ն արքայո—նի ետերի
 ուսուման իցն զի արդ զփոքրագոյն
 իշխանո—նի գրանեն ոչ հա—սարայր
 ինն ևս ի—րցէ ուն ևետ զի արդ
 ոչ ին եին իշխանո—ն յերկն արո—նի:
 Ըհա—սարայր—ն Ըհա—սարայրն ին
 ին ուսին և ըզփոքրագոյնն: Ե—
 սոյ ծաւտայրո—ս ի զինչէ Բանալի
 արքայո—նի յերկնից և կամուստ
 զի և Ըս վրիպեալ իստո—գո—նի
 Բանին ըստ այլոց ազգաց ընդամայն
 լիցի և Ըսն պարճանս: Ըրդոն
 գտաւ ի քի ա—մեղեալ: Ըհա—սար
 ին Բանալին ի միտո—նի ուն ասին
 աւն ի կողմս ին ուս ընչի վեր
 առին ի ըրոյ և ի հոգ—ոյ ոչ կարե
 ծաւնել արքայո—ն յերկնից որ
 ոյ ևետ իշխանո—ն: Ե— երկրորդ
 կարարո—ն կամայն հօրնայաւ:

դարձեալ փր էլէ ոչ ամ որ առ
յիս փր փր ճոցէ արքայո՛ւք Երկնից
այլ որ արաայցէ զհամա Կօր իմոյ որ
յերկինսէ և էլէ զիւրեքն ի կամսն
Կօր և ոյն ինքն որդիւն առաւայանէ
և առն ոչէն կամս Կօր իմոյ էլէ
կորիցէ Թոք ինոյանէ ըստօրինակի
գաւելոյ ոչ խարին Թոյ ի Կորիւր
իցն ճոլորելոյն և արայ ի շխանո՛ւք
և յ էլէ ձեռիցէ առն էղբայրն առ
Երթ յանդիման կայո՛ւ ըղձիւնք
դո՛ւ Թոյն էլէ լո՛ւիցէ չել գալ
ով ի խոստովանո՛ւք ապա խարո՛ւք
շահեցար զէղբայրն առ լոյճ ի ժամ
անակի զապալ խարո՛ւք կապանս
և ընդ արձակեալ և մայ զեկեղեցի
և զիւն արարն խորհո՛ւրդ որ է առ
Հա՛ւատնէս արքայո՛ւք Երկնից
Իսկ էլէ յամառեալ Հրաժարե՛

Եւ յետ կը կնակի եւ երբ որդի յանդիմ
 անո՛ւն եւ լիցի չեղի՛նք եւ զհեղեղանս:
 Կապեա՛ն զնա՛ն տրտառայ եկեղեցական
 խորհրդոցն որ եւ յերկինս ընկոյն
 առնի կապանս ըստ ան առաքանինքն:
 Զորք ընկեալ երկոտասանիցն ըզ
 կատարեալ ի շխանո՛ւնն զայն ստիկ
 իճէ՛ Լուսնի տխորսէ՛ Եւ սփռեալ չ
 յերաւառնց իւր միճակս հաստատեցին
 յաջողա՛ն ինքեանց ան շարժ ի տրանց
 դժոխաց ըստ բանին ան Լեւոն լից
 ին զիշխանո՛ւնն զայն ստիկ աշակ
 երտեալ եւ ոյն չրի սոյ Լուսնի
 ըստ բանին չի Լուսն յայտնի՛ն յայն
 Լուսնի որ յայ ժն կատարի յեկեղեցի
 խորհրդո՛րդ մկրտո՛ւնն եւ խոստով
 անո՛ւնն Լուսնի յայտնո՛ւնն Լուսն
 ո՛ւնն ի չնէ աղբիւր աշխարհ ընկն
 տխորսէ՛ ի խոստանան Լուսն ԵՅՅԵ

Իմեղայ ի քսե հասարակ յերկուս
առանարն և ի ճեւանն ց յերաւան
երոցն վիճակս, և որոյ ոչ կարօտ
անանս եկեղեցոյն հոռմայ զի ուն
իսկ զիշխօղոն մեր իմնէ առաւել
հասարար յեղարդութեւ պարծ
անան յեր որոցն ի կամայ պետրոսի:

Բուն Երրորդ:

4

Ասեմ ոչ առայ տր սիմոն դու երբ
եմ դարձ զի և հասարար եղբ
զեղբարս և զինչ ևս գերագոյն
իշխանութն քան զայս: Շատ առ խանի:
Քրդ հասարար ելն զոս զի քան թ
յետ գլորման իրիս և նախ հարցան
եմ եմ որ գլորեցան մտաւանան
յետ ընդ որն ելոյ զհոգին սք զի հա
սարար եղայ զնոստ պետրոս զոս
էս յառաւելակմն մտաւանն
և հասան իսկ յեղ և ապա մորս ին

ոցին առկիւմն այլ հարկեցոյանէս
զմեղան ըզգամել Բայց ոչ եղեցան
զգամ քան զի զարդարն իօս իմ քիտեն
զլեւորոս միայն Բայրակ զեւոյ յետ
յարսմէ մին մեղ ասեպօղոս աս Բայր
աս ասիսն էմ ընդ հելմանաս ուտել
անխորի: Իսկ իբրեւ էկին աման աս
Իսկոփայ երկուց եւալ զատանէր
մինչեւ հեղձաւոր եցան և ման ևայլն
և Բասաւա Բասա անգամ իբրեւ տեսի
ասեմ ոչ ուղիղ գան Ի ճշմարտոմէ
աւետարանին ասեմ չկէմ ասաւ
ավի ամենեցուն: Եւ Եսանէս զգիւն
պետրոսի և զհասարակուն ի պօղօսի
և ոչ զայլուն և ոմաւ: ~~աւաւ~~

Եւ զպատասխանի:

Ի վէպ Բարս Կատարատելն ի Բայրոմն Կ
Բաժանի յեղանակս Բայց մեք զէր
իսս զայս ասն ըզ իմէմ: Եւ Եսոս ք

Եւ ըստ որո՜ւ յԵղանակի Հասարակո՜ւ
պետականն պետրոս ըստ բանի նե՛ն։
Քրդ Հասարակո՛ւն պայս կամ ընդ
Հանո՛ւրէ կամ Տառնական՝ որէ
Եղանական կամ յօրինակ լինելան։
ա՛մբ ևս չտիրելով ըստ պետրոսի եպի
Հա՛սարարիմ լիցի բանս ի գրոցսցո՜ւս։
Եւ արդ ըն Հանո՛ւր Հասարակո՛ւն ի
յետ ընդ Հանո՛ւր քայլեակ զԵլոցն և
Ռոմո՛նն ի Հա՛սարայն ո՞պ և գրի
ընդ Հանո՛ւր պօղոս առ կոր ընձ
այիսն։ Ք յառ՝ Հեռեւ եղբարսիմ
սիրելիք Հասարակո՛ւն եղերո՜ւս ան
շարժ կայե՛ք առաւել լերո՜ւս ի գործ
սն և դարձեալ Հսկեցե՛ք Հասար
ակո՛ւն կայե՛ք ի Հա՛սարոս։
Իսկ Տառնա՛ւր յոր ժամ միոք մեղ
իցի ո՞պ կոր ընձայի մեղապելոցն
զեւր յե՛ւ և լեր մեռանդն ապալ

Խառն-ժէն հաստատ զնա՛ն Գրեհով
 շատե՛ տսէ այն պիսոյն պատո՛ւ հասնայն:
 Ա զաջեմ զձեզ այսո՛ւ հետն հաստ
 տո՛ւ ինն զսէրն և հա՛մ զորտո՛ւ Գաղ
 տատայիսն էմ ընթո՛ւնիցի յինչեփցի
 յանցանս դո՛ւք որ հոգի՛ւ որդի՛ք հաս
 տատեցիք զայն պիսին հոգով հեղո՛ւ թի:
 Ա ըրդ ըստ յեղո՛ւյ յեղանակացս
 այսոցիկ ոչ ուրեք տսի հաստատել
 պետրոսի զմտտանան որդի՛ ի յնա՛ն
 տկան և դո՛ւք ոչ կարեք ցոյցանել
 զիւ ոչ յանցանս ինչ յիշատակի եց
 կամ ընդ համա՛ւը կամ մանաւոր յետ
 ընդունելոյն ըզհոգին ո՛ր: Ապա՛
 ըստ երրորդ յեղանակիս տսեմք որդ
 օրծնակա՛ւ և ոչ ի յիշանա՛ւ թի ուր
 դարձեալ տսի տո՛ւ Գաղեատիսն
 Դմ յայր դողաց սո՛ւտ եղբարց
 որք յայր դեցին մտանել դիտել զան՛

առն—ին մեր զորս—նի՛ճ ի՛նչ յս.
յի զմեզ ծառայեցաւ—այն. որ
ոչ ոչ առ ժամանակ մի աւսաց
առ հնազանդոս—ին զի ճշմարտոս
ին աւարտարանին հաստատեցի
ի՛նչ: Չորարար և պարտոսսար
դադաց սուտ եղբար յոքաւսաց
ին այնմ գիշերի յորոհատեանս
աւարն ի դուռ և խոսցանէ ետե
հայտարացաւ ինչ և զի կամեց
ան իսպառ ծառայեցաւ—այն
որացոս—ին կրկնեցին և երէք
կնեցին և իսկոյն հաւ—իօսեցեալ
եցիշեալ զբանն ան ոչ առ ժամ
անակ մի աւսաց որացոս—ին ելեալ
եղաց դառ հասկեա և հաստատ
եաց զնա ի բանէ աւարտարանին
զորասաց ան ինչ սինոն սինոն ահա
ստատանայ ինչդեաց իսար բաշեղ

այի շինարար - Բարձր -

၂၁၂ ရှိသော အနောက်ဘက်

Ըսէ թէ դու դարձ ցիւ եւ հա
տարաւ եւ ցիւ ղ իւր քառ. եւ ղ
արք կաշէ ճիւ ըստ ճարճիւ ղ իւր
զոր հատարաւ եւ ցիւ իւր
արաւ ին քարոզոյ թ որոյ եւ ղ կայ
որ քն իւր իւր եւ որ ղ իւր
յեւորոսի յարաւ եւ թ իւր
ու թ իւր ղ իւր եւ իւր իւր

4

[illegible]

և յովհաննէս յոմարէն գրեալ
 զաւետարանն և ի իւրապանս որ
 գրուի և նախ և ի նամոսին ոչ ետ
 թոյլ թարգմանել ըստանալայս
 յայլ լեզուայլ եովին բանիւն
 պահեալ զայժմ զի ցոյցիտայս
 ու գրուի պետրոս և ի իւրապան
 որ թարգմանի պետրոս ոչ յիշի
 Գլխաւորսն իմանի:

Եւ արդ զիայս յետէ գրեալ է
առաջէք յազատութեան յիտոյից
առաջ զի եփալն Բարսիմէ
պետրոս Եւ պետրոսն յո՛ւսարէնէ
Խայս ոջեր բնաւ յիտոյ: Իսկ եկէ
առիցէք Բարսիմէ զի եփալն առաջ
Բարսիմէն Եւ Խայս առնաւ Բարսիմէն
զիտոս Ի գրեալ Բարսիմէն Իսկ
Խայսն Բարսիմէն զորմէ զպարտե
առնել զայս ոք Բարսիմէն էլ առ
Իմեր լեզուս Եւ գարջեալ եկէ
յովհաննէս Իմէ գրեալ լուս
Խայս Բարսիմէն Խայսն ոջեր
այն յիտրոս Եւ Խայսն ո՛ւս
Բարսիմէն Խայսն Խայսն յո՛ւսար
առնել Խայսն Խայսն յո՛ւսար
զիտրոսն զոր մի լիցէ Իսկ եկէ զար
լուսն զիտոս Եւ իտոյն էլ եկէ
Խայսն Եւ Բարսիմէն յո՛ւս

արեմն արեւորոտ սոյ և գրեւել ինոց
այն և ի թերդ և յամ արգայ արեւ
արանն ան ընդերդ արարարեալս զժը
շմարտութիւն և աստացիս և անտանտան
ո՛րէն արահեալ զքանն զինչ արաւ
ելո՛րի ունի յաւարեմն կեմն և
ի վր զշ լիսցն և այ երեմն ոչ զմեալ
նոյն և զշմանկանելն իր աստ քնդ
վայր մըտ անտութիւն և զմեմն ինն
իսկ և արեւ և արաւս ըստ թիւ
և ուն գոլ աստացիս և աստացիս ունի
գլուխ և ինն գլուխ անն ինն գլուխ
և արաւայն ըստ թիւ զաննն ոչ
յոսանի սոյ և արաւեալ աստ
զոչ և արան և զինն ոչն աննն աստ
և ոչ գլուխ սոյ թիւ և ուն և արեւի
ստոտեալ անտարտ լինիս զաւար և ար
կանելով և արեւեալ յաղի և ու
լինել զարոջն անտեալս :-

Լիւնն ը քանձէնց Բիւնարին:

Լսեն թ ընդ պէտրոսի միայնաւ
այ օրն թ արածեալս զոչ խաղ
սիմ և զայս ան լոծանելի ասեմ
գոլ նշանակի ի զխանոս-նան:

Գրիգորիոս խմբի:

Եւստիւնայոս-՝ Թայլ Բան Գամայ
Օր այսմ Բանի քոյ տ-ւարարանն թ
ոչ և-թ այլ ինչ նշանակե արածելն
՝ ան զազանկերտելն և պի ոչ այլ ինչ
յոս-յանէ: Եկայե եղեկիելն ալ իդ
իմայ ալ թ պէտ և թ Գանկոս-անկե
այսպէս ասեմ ար: Եւ Գովի-՝ ի թ
մի թ Գովի-՝ զան ճինս արած էն
ոչ Գովի-՝ զոչ խաղան արածեմ արդ
ու Գա-ադիկ զգերսն զեմէ-՝ զաւրն
զգեմոս-՝ և զկալն ուտե-՝ և զխ
աղենս իմ ոչ արածե-՝ իմ և այժմ
և ոչ ոք ե որ յանդիմանե արդ թ

յայտ եղև թէ նոյնէ արածելն եւալ
 ահ երտելն ապաւ. ոչ է տեսնել յեղ
 յիտյն զԲառիցն. զանապանհո-
 յայլ զմեայն զիտա-որո-
 թի քան զնոսմորո-
 թի փրկչին զի եղևոյն
 իր Բաղճապան Բառի-
 յի զանապան
 եղև զարքայո-
 թի երկնից ո-
 ռի-
 եւ Գանձի-
 եւ մանան էի-
 յայսպէս եւ Քարոզո-
 թի տ-եաւոր
 անին զոր առտ
 արածելո-
 յոչ ի
 արտաւայլութ
 Գո-նձա կոչեաց
 եւ Գարսանէ-
 ցայ նշանեց
 ոյց պա
 րտաւոր-
 թի եւ ի Գորի
 եւ յի-
 րմե
 առայ Գանել
 եւ տառա-
 լել զմեայն
 եւ ոչ մշակ
 թի եւ ծա
 րայ ուր
 ձեղ թու-
 թի այլ Գաւար
 ահ
 զի ի Գաւար
 ահանն ժողովել
 զորայն
 եւ տե-
 լի Գրապար
 ահայն զի ո-
 ր
 այլապէս
 յիսկապէս
 լո-
 աոյ ի լոյս

Հիտո—Տ Ժըմարտո—Տ անկ ևեին
կոչեցեալ լայն աշխարհի :

ԼՅԻ Գլխաւորին իմանի :

Երայեւալ տեսցո—ա ի պիւնէ ար
տաւնիցէ պիտի պահանաւն տն
պայս կարծեացո—ա և պարտապէս
պարտեւն ևեմ աշխարհիցէ պայս
արաւորի արածաւ ի պարտոս
մայն : Եւ արդէ արաւորն ըստ
ինքեան կերակուր ևեմ կերակ
ուրէ յայտէ ի պանաղանեալէ
ըստ կէր պայսն ան անհիցէ
պարտին խոտ աշխարհ և բանաւ
որ աշխարհն ան և իմաստո—Տ ան
տաւն անհիցէ և յեաւն
անտաւն երորդ եւն երորդ
աւալ Տաւին ի հո—եւ ինչ և
արածէր զնա իմաստո—Տ արտի
ևանեւալ—Տ ի եւաւ աւաւալ

հարգէր ընդ Լաւրն Թաղ Հայտնի
այն կէտց ցէ Տարդ ալ Լաւ Բանին
այ արդ զԲանն իտ Բանն անդի
այն պէտքոսի ետ ալ Լաւն Կ Երայն
ըր Հասարակի գալի լայ ոտ
Ժամատիւր եղև տէսանել զնոս
Լաւ Լաւն Կ Ի Բր Ե Ետ Ես զնոս
Կ Գնաց Ե Կ ալսոս Կ Ետ Լաւն
Երտեց Ե Կ զնա Կ Ետ Լաւն ոս
ոսոսցի Կ ըն զԲանն ին զնոս
Ինչ պատուիւր եցի ճեղ Լ Կ
ոգինս Ե Կ Ետ Լաւն ոս
Լայի լայ ոսցի ճեղ ըն Բանն ին
Լայի Լ զնոս տոս Ե Ետ Լաւն
Ե Կ Ետ Լայն տոս Ե Եցի ճեղ ին
տոս Ե Ետ Լայն տոս Ե Եցի ճեղ ին
պոս Ե Ետ Լայն տոս Ե Եցի ճեղ ին
Ե Ետ Լայն տոս Ե Եցի ճեղ ին
Ե Ետ Լայն տոս Ե Եցի ճեղ ին
Ե Ետ Լայն տոս Ե Եցի ճեղ ին
Ե Ետ Լայն տոս Ե Եցի ճեղ ին
Ե Ետ Լայն տոս Ե Եցի ճեղ ին

Կոչեց եւոյն զԽնայ Իմաստո-
 ւոյն արօտէ Խարոզա-Պին եւոյն Ի
 Էքէ ցո-ցանէ պօղոս արդայաբար
 ոյնցն Կալէն տաէ Զմարբէյ Ի-
 Իսկ Կրկեց եւոյն Տաղապէշ Կաւա-
 ւարուն Կեբապո-ր: Եվ Եւանձ
 Ինայ Կաւարապ ցո-ցանարաճ
 տալ զի որանդ արօտաւայ Խ-
 զաւետարանն ար Խն Ին Իսկ
 Զմարբուն Ե Կեբապո-ր տաէ:

Զ Եւ Զմարբուն Իսկ Իսկ Ի-

Ի վարեարք տհայ Եւոջ ցայտ
 Զաւին զԵկէ արն զԵտաւանն
 զԵտաւայ Ի արաճեալ զոյ խարան
 Եւոջ զԿալէն Զմարբ Կոմի-Է
 Եւոյ Զ Կաւարապ Զ Եւոյ
 տկերտան Եւարաճօղ Եւան Զ Եւոյ
 Եւոյն պօղոս տա Ե Եւարապին
 Եւոյն Եւոյն Եւոյն Եւարա

անիցա զամեն հոմիւս և շարդ
ապետոս և Եւս անիւք իւր
յայտնեաց իւր ճայլի նշե հոմ
նիւ և արածելն քան զվարդ
ապետելն և ան զանազան եղոյ
ոմ յամի և յայտն զեր կատաւանան
իսկայլ յոր արաւորաւ քար
անիւ պետրոսի զհանաւորոյ
խարան թի զոչեւ զհարցրապոյն
քան զվտաւանիցն արով պարծիւք
իսկ եւ իւր զկարեւ զաւրտել
այլ քան զի ոչ ցոյ ալաւտարան
դուս Ին քնին վկայեւ իւր և
նոյնին ի իւանուր Կրիստոս
ապետել և որդիւն ալ հարց զի
ոմ ի իւանուր և զայս եւ
հարց ի զիցին և ան ի ոմ անիւ
իւր ի իւր ի իւր հոմ և արդոյ
հաւաքարունին զպետոս իւր

ցես և ալ ճն անցնէ քեզ գօտի և
 տանիցն զքեզ աւր ոչ կտանիցին
 ըշմանկէսացն որով Տահու փառ
 աւր տանիցէ զմեծ :

7. 10. 1948

Ըստ իսկի յայտագրի երկուստեան իցն
 ի շխտանոցն ան պանայանոցն
 արարած արկիւնն մեր կողմէն մահո-
 րեալսն էր զի մահունց ի մահաւոր
 արարոցն արկիւնն էր այլ ի բարեբա-
 յոցն կենացն ի շխտանոցն զի յետ
 յետիցն ոգոցն ի շխտեալէն ի նշանի
 դիտարարոցն այս ի բանս մեր

— ۱۰۰ —

Իսկ երբ Տեճո-ն ընկաւ ի Յեղ
 ղեղէն զո-տաւ երեւին շաշմամբ
 եւ յարտաւանքն զիւնոյն գործն
 անկեղոյն եւնոց ան ճաշ ըստ
 փրկեցել ունի ընտան-տան

Եւ զձեռն ի բրն զոչ խարս ի մեծագոյն
ոյ և ի մասնեաց ինչ զձեռն յատ
եանս և ի ժողովարդս տան լից
իւ զձեռն ի խաջ հան իցեւ զձեռն
և ապանան իցեւ և ի որ ապանան
իցեւ զձեռն համարին պաշտօն մատ
ոցանելայ և ի մի երկն լից քաջայն
ցանէ որ ապանան իցեւ զձեռն
Եւ արդ զինչ տան ք մի ի ոչեւ
մահոյն զանակ ք այստ ք ի կեան
մահ: Եւ ոչ վն զանապանոյն
տան լանայն տան զոր ովն քառ
աւոր տանել զանք զի բազմապ
անան զմի և պնոյն ունին կատարաւ
զմարմնոյն միայն մեռանելն ունա
այտոր այլ վն մահոյն որպիսոյն
որեւ ք քան զի յերկուս բաժանի
մահ մարդոյ ի չարութ պատուան
նայ տան մարգարէն դաւիթ յերեսն

Երբ որդի առ զհօսիսն իւր աշխարհաւ
 անէ առաւել օրն հաւն օրն ոյր ոյր զ
 որոյ ի Բայ հաւն է ինձանէ զհարմար
 ունէր կից աշխարհաւ հաւն հաւն օրն
 Եւ աւն իւր ուր զ փառաւոր զան
 Եւ ի յաշարհաւ անէ ցալեորոս հաւն
 անէ զհաւն զի որ իւր փոփոխ Գալ
 Բարոսն ուր ի Ժամ չար չար անայն
 Եւ ի ինքորէն առաւանայ ի Բայ
 անէ ի զի Խա Եւ զայս ոչ ոչ յանդի
 անէ իւր փառաւոր անէ ոչ փառաւ
 որ ի ինքն զան հաւն անէ Եւ ի զի
 Ինքն է Եւ Եւ Ի Բայ Եւ Եւ զի զան
 Ի Բայ անայն օրն Եւ Եւ Եւ Եւ ի
 զի ինքն Եւ Եւ Եւ Եւ Եւ Եւ Եւ Եւ
 յոր Ժամ Եւ Եւ Եւ Եւ Եւ Եւ Եւ Եւ
 Եւ Եւ Եւ Եւ Եւ Եւ Եւ Եւ Եւ Եւ
 ան աւ Եւ Եւ Եւ Եւ Եւ Եւ Եւ Եւ
 Եւ Եւ Եւ Եւ Եւ Եւ Եւ Եւ Եւ Եւ

七

分

Բարեխոսութիւնսն — Դիտ ձեռքի
 արարելու պէտքսն — Դիտ
 քաջութիւնսն — Դիտ ձեռքի
 արարելու պէտքսն — Դիտ

Եղև Կառն Կարել Յեռնապրել
 յառաի ճան երկրորտանիցն զազն
 համա կարկո— Դեռ ոչ ածեալ զհոտ—
 զի այսն ի յիսանին յառաջ ածել զհոտ
 ետլին յորոց տո— Ետլին ի տեղի
 ի տրոմ ի յիսանո— Դեռ հապառ ոչ ի յիսել
 ի տրոց զի ճանկելոցն զորոց ընկալ
 ետլ ի մէջ մեռաւսանիցն սպիւնսն
 ցոյցանէ շնո մերաքելելով զըն
 տրո— Դեռ զառ ինչ ետանց ի տեղ Եւհոթ
 ինքն զպօրո— Դեռ ընդո— Դեռ ելո— Դեռ
 այլ զայլ ոչ կարել Կառն Դեռ
 ունել ի յիսանո— Դեռ Յեռնապրո— Դեռ
 զի Դեռ ոչ պետրոս ետլայլոս—
 Եւ այցորոց տո— Եւ զորոց ծնո
 ունիւ ի սկի ելեալ տաիցեալ անկ
 տաւար գոլ Դեռ պետ յետ յարո— Դեռ
 մէջ Եւ հա ընդո— Դեռ ելոյ զհոգին
 Եւ տաւար զի պարծիս անկաւար

Ի-Քն ի Բր հատարելով: Իսկ եւե
հատարելու անկ Եւրե ընդդէմ
խոսարովիք զհո-ասարս-ն-ն:

Այլ զմիւսն իմնի:

4

Եւրեւել հարցանեալ զսխ
տութեան ասացիք թէ զինչ նշանակե
իշխանութե զորեւ հո-ասարս-ն-ն
նիցն պատահեալ ար-յոյժ Բարձր
աթոյնեան անկ Եւ-ասանի՜ք զոչոյն
ի Գրոյն զո-յանել յեւելցն արդ
յոր ժամ եկն յոթոր անկորն յովսէփ
աւ-հովսէփ Եւ-եւել զտաւապ
անանկը ի Բաղու-հոթ-ոյն զոր
յամբոյն ին ասե յհովսէփ ոչ Եւ-ոյ
իզ Բանդ զոր ասեւ ան հեարին
տանկանիք յեւել զովսէփ Եւ-եւել
ոչ հարեւ յոյն ասեւել Եւ-տայ
յեւ իսրայիլ Եւ-տո- ժողովրդեան
աւ-ի յայ Եւ-տար զիս զհան Եւ-տար
Եւ-տար

առ անձ և գործ ցեալս զտալ ալ զկալ
 ուրիշ զհրամանացն ալ և զպատու
 իր անացն ալ. Ընտրեալս արա անձ
 տալալսն ուր հրաւիրեցեն յանհարա
 տ անոն Ընեն և կալս ուսցեն հապ
 արապեալս մինչև պատահանալ ետես
 և ընեն աւսցի ի իսկ և ալ լաւ յողովա
 Եւ լաւաւ մովսէր ջալսն ի աներոցն
 և արար սպասաւսն մաւրդ մեծաւ
 եւ զյոխար ճան զմովսէր զանձ
 կոչեցեալն ի տէր ուր տարեղ յաջի
 անէ ին ընդհրամանսն և զինչէ
 զայս աւել տաւ ծայր տալսն ի մա
 տու ի զարեղէն: Ընեն ալ. Ընեն:
 Ընեն տրցմովսէր մինչև երբ
 Բարկացոց անէ զիս ծողովոսդ
 Բոլորոս ինչ զի հարից զտոսաւ
 մահոսաւ: Եւ անէ մովսէր տր
 իսկ արդ լաւիցեն ե գիտատաց իսկ.

Լամ ժողովուրդը յերկրիս Արար-
ար ի ժողովրդեանս յայսմ կեան-
սեամբ ամբոյ երթաւս դու առամ
դոցա՝ ի տուէ կեանս հրոյ ի Գ
իշխի կատարակեացեալ ժողովուրդ
չայս ի բրե չայս մ ի թանցին ապա
որ լուծեմ չափ և կատարեմ զս
ոչ կարէր որ տանել ժողովուրդ
չայս երկիրն զոր երթաւն յանապ
ատին Եւ տան ի ճովսեալ արդար
չրապիս ի եւն և որ լուղ չափս
լուս մեծի սղորմս Եւ և ունե
եցեր դոցա՝ յեգիպտոսի մեզ
չայս կատարեմ որ ճովսեալ երկիր
դոցա լուս բանի և ուն Եւ տար
չինչ տան և ապա մ ի մեծութե
ճովսեալ և ուն չափ չեւ և ուն չեւ
ապա յորոյ չափս և ուն կար
ճեւաւ զս յերկարութե և ուն

၁။ သူတို့သည် သူတို့၏ နာမည်ကို သိရန် ကြိုးပမ်းကြသည်။
 ၂။ သူတို့သည် သူတို့၏ နာမည်ကို သိရန် ကြိုးပမ်းကြသည်။

၂။ ကံကောင်းခြင်း၊ ငွေဆင်းခြင်း ၊

Եւ զանոցն զորս ասաց արար աս
 անձնակի ցարեպոյրսս զորս կարծեմ
 զեծուիլ Գալ իմա. Եւ ուսումն ինքեանց
 հոռվմայեցիս զի եղեալն այլ ոչ ասեմ
 զարարիլ կարծեացն ինքեան և ոչ
 այսացիկ: Եւ համեմատուիլ ընդ
 դիմացին ինքս ասացուցի ի իմ
 ասելոցն. իսկ եւ ի ասիցիս հոռվմաւ
 եցիս եւ ինքեան կրկին իշխանուի
 քն ընդեղ զեծումեծ բաւա զայս
 ոսիկ Բազիլ ընկերացնր ասելոցն
 Զորս ասացուս ևս ինքեան ոչ
 հորով ինքեան պարգեւս նմաւ այլ ի
 տոնոցն և զայս հասարակաց կրկնե
 աց ասեմ այս քի ի իմ արք միտոսն ին
 քս ևս ուսումն ինքեան հասարակութիւն

[illegible]

[illegible]

անան ասո՛ղ զի որոջ հաւատաց ասո՛ւ
եղիցի անայն ի լաւագոյն զլաւորո-
ղենէն այլ եմէ ոչէր արժան յիշել
զնաւատագոյն ան յայտն վայրի և
ոչէ արժան ընկերն ու յաւատար
անան: Արդ հարկէ յիշել համար-
հնդել ոչ ընկերն ու յիշել էցի
կանչադրել հագոյն քիցայ խառն
ին զբանս զայսոսի և կանարտաւս
հանել ի գրոյն: Իսկ եմէ այս ան
հետքէ զի հոգին քիցայ գրով ետ
արժանացո՛ւցանել ճշտն ջինսար
յարտկացո՛ւք ապա՛ հարկէ ոչ
զանց աւելել ո՛ր զմեծամեծօքն ասոյն
պէս և զփոքո՛ւքն ըստ հասարակ
գլխիցելո՛ւն: Իսկ եմէ փոքո՛ւքն
ոչէն ի պատճառս նուաւորո՛ւք
և ոչ մեծամեծօքն ի պատճառս բար
ձրացաւն ու՛ր և մէ ոչայն և ոչ այս

արեաւազան. յԵրկոցնէ մէկ հրած
 արելի յախտիցն առաջելոց կողմ ըզ
 միջինն ըն լեւանալ պողոտայան խոտ
 ոք Եւրկոտառաւանական ի շխանոցէն
 միայն պատուել ըզպէտրոս վստայս
 իսկէն կամաւ երանելէսոցն դասոտոր
 անոցէք հասարակոցն աշակերտ
 էցան ըստ այնմ ին անք դուք էղբարա
 քա Եւն հայր ըղէցին Լառապարտի
 Լաւք մի լաւ Լաւել պնոյն ուսուցին ի
 յոր կոչեցարոսէն ին մի կայմիւ Եւն
 ան իր որե ի թել մի ինչ առաւել խոր
 հել քան զարժանն այլ խորհել իս
 գաստանալն ի հաւատարմեալուն
 ի արաւանչ ի տր ուն քա իսկ այմերոյ
 որ ուն ընդ հաւաք Լաւելն այն սուրբ
 հոգոյն փառաւ ի շխանոցն:

[illegible]

卷

արժեալ զՅեռնի ար անեալս զնս.
 Լիւթաւնէք զնեան ճեռմապրեալս
 զնս և հիւսոյն զնեան միայն նոյն ի շրոյ
 և ոչ զպետրոս կամ զաշուհ: Ինն երորդ:
 Եւ զի ուրեանց իմ և ուրեալս զնոյն
 Եւ և ուր երկուսն գիտեցէք և զ
 ճանապարհն գիտեցէք: Եւ ամեն երորդ:
 Եւ զի դուք տեսնէք զիս զի եւ
 հիւսոյն իմ և ուրեալս զնեան զնս
 եւ ոչ զնս: Եւ ամեն երորդ: Գիտ
 ամեն զի եւ ի հօր իմոյ և ուրեալս զիս
 և եւ իմ եւ: Եւ զի ուր զնս հաւմ
 ամեն զաշուհ զիս ամեն զիս ամեն
 Բնակի ուր արեալս ուր եւ ամեն հաւ
 արեալ զիս արդ ի փոստոյն ամեն
 և ամեն զաշուհ զնս: Եւ ամեն ամեն
 երորդ: Եւ զի զնս զիս զնս ամեն
 ամեն զիս զնս զիս զնս զիս զնս
 ճանապարհն զնս արդ եւ զնս հաւ

արանի ծանոցս երկուսուսանիցն ապա:
պետրոսի մասն զինչ ծանոցս զի զան
տանելին ոչ աւելի ծանոցանել
մն յայժ խղճամոցն: Երեսուսան
երորդ. Եւնեւ ընտրելոցի զՅեշ
իսի որոս պըտղաքեր լինի թիւ և
պարսպն իւր կայցի և զանապետ
անելեալ քարոզութեանս:
Չորէս քառասան երորդ: Եւնե
կայր ոչ պահեալ զնաւնուս
որով ետուր ինչ զի եղիցին միմայ
եւեւ մի ծաւալ իմ զի քիւրէ թաւ բանոր
ճշմարտութիւն: Հնգերեսան երորդ:
Եւն զիստուս աւելցելու աշխարհ
եւեւստուս եւնի զնաւ աշխարհամ
եւեւին անելու հանկեցոյց զմի ի շի
անութի. զի եւաթ մայոցս հարբ
նաւապատ. տուաւ եւս աշխարհ
կարիւնաց զի եւանաւապատն ողացն:

Եւ զարտաւան եր երորդ. Եւ ի
 արդ գիտացին զի զան ինչ զորեւ
 ուր ինչ խոսուց ~~զբանէն~~ անձ ընկ
 ուլան և խոսուց զբանն զո կրկնեաց
 զն առաւել հասարարութի:

Եւ ան և եւ ին երորդ: Եւ զայս
 ի բրեւատաց փշեաց ինոսա. և ան
 առեա հագին ան. և ին զարուս
 ունիցիս կալեալ լիցի: Եւ ան և
 ուր երորդ ըստ հասարակ ընդ
 ունելոյն զհագին եւ և զի խանութի:
 Եւ անպէս պատուիրեաց զՅրոմ
 ընդունել ի բարձանց մի որակեալ
 հրեղինն ընկալան զլեզուսն և կնէ
 ան լուսանելի կն զով և անապր
 տելի ինէր հակաց զխորհորդ
 բանիս հարբ զի անէ: Եւ եւ զ
 փառսն զոր եւոսար եւոսն զի
 եղիցին մի մայ և մեա մի եմա եւ ին:

[illegible]

[illegible]

[illegible]

այլ ոչ ազգաց եւոյ յեղ զիճակեց
անցոցէք թէ ումեւան իմ յեղ
դիմեք որ տոպոզէ իշխանոթ ոչ
կարէք դիմաւ. Բայտը յանկ Կրտսոյ
եւոյնց թէ գնացէք աշակերտեցէք
զմեհեթ անոսս անզանաց անդի
որ կարարեացին մահ ում իմին
ազգի եղբայր իշխանոթ թէ ոչ ա-
նե թոյ մեհակ տոմար ոթ 2 Ե-
րար յեւոյ թէ պէտեւտա մ ըտտ յեղ
ըտտ ազգացն եւոյտա աքեւոյն Բ
աթմանեւոյ աշխոթ թիմանի իմեւանց
ունեւ ըզ զ քն եւտարարեւոյ թիմե
անե թէ յիմեւն ուտարոթ եւտաո
այլեւտար տեւոյ ըզ ոչ ութեւտա
աթեւոյն թէ ոչ տոպոյտար կար
ոտեւոյն տանե իմեւ եւոյն զանե
եւ թէ յիմեւն եւին եւտարեւն զեւ-
ոչ ընկալան: Իսկ որ ընկալան զեւ

Եւանց ի շխանոմքս որ տրուանց. յմեզ
նայնպէս և աշակերտքն ենք յիւր
Եւանցն գնացին վիճակ և ոչ ընկալ
Եւալ զնս որ տրձան ի նոցանէ ըստ
հրամանն ըօրնաբէլ զփոշի ոտիցն
իւնս ի յանդիմանոմքն ենք. իսկառ
որս գնաց Եւալ և ընկալ Եւալ խղճն Եւ
ոմն ենք զի շխանոմքս զոր տուին ի մեզ
ըստ նորին հրամանի իւրսն յրիւտեա
ծրիւտա և օրինակ մեղալ Եւորոս զի
ենք յատուկէր որ ոչ Եւալ վիճակ ի մեզ
իւր փատոմքս. Եւ զի հառվմայ Եւոցն
ընկալաւ զյաղջանակ մարտին որ
տրձ Եւալ իւնս. իսկ այժմ հառվմայ Եւ
ոց տուաւ Եւալ Եւ կոչի նոյն
պէս և բարդ ողորմաւ և ապա ըն զոր
տուացաւ մեղքն և տոնին իսկ Եւ
ենք ոչ մեղ և ոչ ալ Եւորոսն ենք ապա.
Եւն ալ Եւորոսն ենք բարդ ողորմաւ.

և այլն յեղանակն հանաւան
ո-նէ՛ իսկ զոր տաւ ի անագան որ
տաւնալ յեղևայտ յերան-ի զի յեղ
տաւն եր որդի ծառնու-նայս ոչ
հեղատ-նէն յերմայ յիսնոյ
ին ծայն է եւ առ զիւր զնաւեալ ի
այս յայտ ի տաւն-իւն էն է զոր
տարնն զի յոր ծառն յայտ յիսն
տաւն եր որդի ծառն-իւն է
այ զիսկ զոր ողորմ-ն է ի տաւ
յայտն իսկ ի ծառն տաւն էն
զոր հաւանայ զիսկ զիսկ
տարն էն հաւանայ տաւն էն
ծառն-իւն յիսկ զիսկ տաւն էն
տաւն էն ի տաւն-իւն զիսկ
ոչ էն տաւն էն ի տաւն էն
ո-նէ ի զոր զիսկ տաւն էն
զիսկ տաւն էն ի տաւն էն
այն տաւն էն ի տաւն էն

[illegible]

[illegible]

Եւ ի նախաւորս զիւնց իւր հարս
հաճանիցն: Եւ ի նախ իւր հաճան
գոնիւն առաջ հրէշտակաց: Իւր
առանց իւր դասուց. Եւ հաճան
կէր աւանկերս յերկին երկոստան
աւիսս արարց Եւ հաճան ժամօր:
Երկոստան անդամ ճամնոյ, հաճ
ան դրոն երկոստան աղան ի զիւ
Երկոստան ճար գարէս վն իւր
Երկոստան թիւ լիարեաց առա
ելացն: Եւ եւս հաճին յաւա դաս
աղանկան Եւ ի նախաւորս յար ժամ
հաճանկար գիւ ի լիան ու թիւ հաճ
անքն աղան. սպիւ գլուխ առաւել
լիարեաց Եւ ի նախ եւս արարու գլ
խաւորէ առաւել սպիւ սպիւ եւս
առաւելային կամ կամ լիարեւելային:
Եւ զսպիւ ի թիւ առաւելային կամ
աղանկար գիւ թիւ լիարեւելային:

[illegible]

անս ոչ թէ յայն ժամ իսկապես անկա-
 յա ետ ք իսկապես անսկապանել
 Բժան ամսուս ետայ ետ անկապանել:
 Ե-մէ՛մ դա-անո-ն էր որ իսկապա-
 անկապ-ս չէր որդի ան կենդանոյ:
 Ե-իմէ՛մ այն ժամ դա-անո-ն շինեց
 եկեղեցի քրիստոնէից: Զոր էր հո-
 սանէ՛ք թէ ընդ որպէս-ն պէտք
 ունի ան անսկապան անկապ-
 ան Ե-ի պղծ-ման նր անսկապա-
 ան անկապան վերստին Զ յանդիման
 նր անկապան-ման հաստատուն-ն
 էին անսկապան անկապան անկապան
 Զոր էր հո-սանէ՛ք երկոյս
 հարցո-ման սիրոյն անսկապան
 զոյն անսկապան անսկապան-ն
 սեր Բժիշկ-ն Զոր անսկապան ան-
 կապան անսկապան Բժիշկ անկապան
 դեմէ անսկապան անկապան: -

Եւ զոչսոսիցէ երեւի ապա. Ե
 ոչէ պարտ հնապանդէ առաւել
 ոչն պէտրոսի Խառնոսոյ հորայ.
 Սաւէն առայս Եղիշարիս
 իօսիս Զոչսոսի պէտրոսի հնապ
 անդէն ք ինչ Եպաղոսի Ե
 ուն հետեղայցն. Եւ Խառ
 ոյն Եպաղոսի հնապանդէն
 ուն Խառնոսի պայցն. Եւ երեւ
 ոյն ժողովոյն որնիկի ապա առ
 թիւն կաստգանդիւնոսի. ընդդէմ
 տրիսսի ժողովոյն հարսն Եւ
 Եւ յառաջ թիւն Եւ ոչսոսի թիւ
 ունն որն կաստգանդիւնոսի
 ընդդէմ հարսն յարսին յակեղանի.
 Եւ յիւրսն որ յիւրսն ժող
 ովոյն ընդդէմ Եւ ոչսոսի շար
 ափառի Եւ ոչսոսի պայցն
 ոսիսն Եւ հարսն Եւ ոչսոսի

[illegible]

անի ևս կանոնքն. ևս հնազանդե
 հմայ: Եւ խոստովանե իմք զքրիստոս
 ճշմարիտ անձ. Եւ իմոք որդի ան:
 Եւ դու իմ ծանն ժամէ ճարտարա-
 անէն և շնորհաւորութիւն անապ
 աղան պարարտութիւն զքն ան կանոն
 քեւտաւ և շնորհաւորութիւն անապ
 աղան անէն և շնորհաւորութիւն անապ
 աղան կայաւորութիւն: Եւ իմ զինչ
 անի որ հնազանդեմք պետրոսի:
 Եւ իմ անապարատ զքն որ հնազ
 անդի պետրոսի իմ իմ ան իմ
 անի իմ զքն պետրոսի կերակուր
 ուր իմ իմ որդի Բեդարձ
 կամանին որդի իմ Բեդարձ անապ
 աղան պետրոսի կանոնք ևս ճշ
 ճարիտ պետրոսին ևս իմ իմ իմ
 զանապարտութիւն: Եւ իմ անապար
 ատ Բարկայար ոչ զայն ան հնազ

[illegible]

Երբ ժամ Յեւանադրեաց զատդե
 րոյ Հայ: Եւ ապայ ի կենարի
 աց էին եւ Յեւանադրեաց առաջին
 եպիսկոպոս ի իւրս: Չայն յորոյ անուն
 Գրեաց: Եւ հասաւ եւ որդի եւ զճան
 առնեալ ի իւրս եւ ապա պէտք
 ոնդիս Յեւանադրեայ յինանեալ պատ
 րիարք յորդե Յեւանադրեաց աւուս
 տարիէն յեր: Եւ այսի պատճառ
 անդ զնապայն Հայոց ի Յեւանադ
 րոսի: Եւ զնայն արեւոտաւան
 անէցին: Տեւեմ Հաւիան չապառ
 ան Հայոց կենարիէաց: Եւ քեզ
 ի գորտնդ անապի յղացել է ի
 պէրել ճանին ըստդոսի: Եւ անա
 անդ աւարտաւ էն ակաւաւ քհազմ:
 Եւ քանիս յին քն շնորհսն անդ
 եղեալ եպիսկոպոս ի հոռոմ զնայեալ
 եղև Հայրապետ Լազարոս:

Չի ինքն ահալ թոր մի և ինքն
4 հարա միևարար ի հոռոմ. Ե-
թոր մի ինքն ահալ. Ե- ինքն գլխ
հարապետութի ի հարա հարապետ
մի մեանց վրա պիտի զանձ ինքն ի մահ:
Ե- առաքալի գրո զԵղևն մի մե-
նց Եղևարա թաղեալ զգործին
յահաւար ի որ հոռոմ. Ե-
բաժանեալ զսփաւ Եղևն տեղում
ահալ ետուն զսփա յահալ պարտի
առաքալն և աղագործուն Ե- զան
արն և զսփա կարապետն և արհել
զինման ի վրա յարոմ. Ե- անհա- հա-
ոց և արտաժայտն ո՛ման յաղագր.
Բոանկաց ապաւ. Ե- ի հեղին գործոր
իսա ետնց. Չի ինքն զինեացին Ե- արձակ
յի տեղ ճեղ զինեալ. Ե- առաքալն եալ
զտեղևն կանխեցին կանխեղա յանուն
աղագր. Ե- Եւ. ինքորեաց զիջումն լու-

[illegible]

Եւ իսկ առաւելոյն ուղիւ Հայոց, ետնոյն
հաւատարմութեամբ Քաւէն իսկ ինչն անհաւատ
տիկնէ այս մեղքն հիմաւնոս, յետոյ հ
աւատարմոյն եղաւագոյն յինքն անհաւատ
այս. Եւ Վերջին հաւանքն Եւ անհաւատ
առին զվարճն և որք անհաւանքն ինչն կորեւան.
Յորձն ասեմ իսկ իսկ յետին. Չի աբ
գար իսկ իսկ հայոց յաղձ իսկ իսկ հաւատ
այ՝ իսկ. Եւ երանեցաւ ինքն և Եւ
յաղձ տրդաւ հաւոյ Եւ ապա կատարանդ
իսկ. Եւ յայտն իսկ ասեմ ագարան
գեղ յայն ժամ լաւ տրդաւ եւ իսկ
աւատարմոյ իսկ կատարանդ իսկ որդին
կատարայ. Եւ յաւանքոյ հաւանք իսկ
գաղան յայտնէ. Եւ իսկ ասեմ եւ իսկ
Գ. ասեմ լաւ իսկ հայոց, Չի ագարան
Չի ագարան իսկ. Եւ յաւանք
յաւանք իսկ որ կայ յորմ որ իսկ հաւան
անհաւատ հայոց. Եւ իսկ ասեմ իսկ.

Գոր ան մեծանն եմէ կար աւանդն այլ
 ոչ մարտնայ աւանդի մարտ հոգ
 ով կ'մարտնով գործէ զհարին եւ
 հարն եւյոր ժամարչանի հոգին իմար
 ծնոյն ոչ հար կարէ գործել առհարի
 առհարարան հատուցումն հարեաց
 ունին կատարելապէս աւանդ մար
 ծնոյն այլ յաւանդ հարեաց զաւարժ
 աննան իշտ եւեղաւորան արտնին
 զնան զբրեւ ամեն լանայն որ հան
 դէն էալին աւանդ զի եւյոր ժամ
 էանէ հոգին ի մարտնոյն եւեւոր առ
 անց իւրաք զհատուցումն գործոյ
 իւրոյ ընդունէր անպահաս ապա
 զարդասէ առաքեալն յօղոսի
 կոչնէնայնոյն ըղբին. Իշտ եւորդ
 զնին էն մնայ մեղ յանդիման լին
 է կայ. առաւել առեւին քի զընկ
 ալի իւրաքանց իւր առ իւրով մար

Դի ոմն զոր ինչ գործեաց եղև Բարի
 եղև Զար և ոչ Կոգովն միայն
 ոմն ասեմն այլ Կոգիին իւր մարմն
 ովն ոմն ասաւ ասաւ եւ լաւ պող
 ու ի Կոգով մայեցոյ ըղ լիվն ի
 ժերորդ Կոմարին եղև ասեմն Կալ
 ոյեմն ասաւ թի ասեմն ինչ ի և
 յասաւ լուարեալ զԲարն ասե
 ւապոյ ուր եմն իւր ասաւ իւր աս
 ինչ եմն ընդ անձին Կոմարս ասա
 ոյեմն Եւ ար յաւ Երարան ին
 այսպէս ասե յայն ժամ որդի
 մարդոյ Կապի յաւ աս Բարաց
 իւրոյ և ժողովեաց են ասաւ թի
 ասաւ ասաւ և Ելին Եւ զին ի մի
 մեանց ոմն Կոգի և զին Եւ զին
 զորդան յայն Եւ զար ասաւ
 մի և զայն ինչ ի յաւ թի և Եւ
 զին ժամ ասաւ զին զար ասաւ

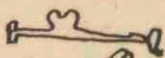
[illegible]

[illegible]

առ էտան պօղոս ի Քաւմազանի կեցաց
 առաջին ըղբիք ի է երորդ զխին առե
 իւար ամ ի Բաւ զգող զիշերի այն պէս
 հասանեցէ Եւ զ երորդ զխին ի գործ
 առաւելոյն առեղ պօղոս առեւ իւն
 առիցան Եւ հաստատեալ օր յոր ծաւ
 պարտէ զաշխարհս արօք արաւ ի
 ապարհ օր իւն Բերկաւստ օրն ոգիւն
 առ ամային տառից զի հին Եւ ոգիւն
 ախարանէն Բարաւ Եւ փառաւ առանի
 Եւ հաստատեալ օրն փորձաց ճարտկան
 Եւ Բերկաւստ օրն առեալ ճարտ ի ճակ
 օրն առն առան Եւ զապարհացաւն
 հոգին Բայն առանց ճարմայն Եւ այս
 զի արտ լինիցի զի հոգին ճարմն ով փո
 րծէ զգործ Եւ զի հաստատեալ օրն
 առանց ճարմայն հոգիան առեալ լի
 ապարհ զի արտ պօղոս Եւ Բայեցաց
 ըղբիք ի զապարհ գլխին ի շղ առան

ասէ զմարդարոցն որ յաբելէ մինչև
իմարդարեան զոր կերակրեաց յաբ
ղիոն ի սոսայ մեծ միայեաց ի հ
աւատոցն զև եւս ընկալան զաւետ
իսնարդ եւն հա ոչէն աւետար
նս զաւատակոցն յայտէ եւն ոչայլ
մեծ եւն այս արեւն յիւրաւի սոս
է բիւր կաթողին: Արդ մի հաւատ
այս եւն որ հաւատակ քար ոչէն.
աւատակոցն զի: Ինչն աւատեալ
հրամայէ եւն մեծ համ հրեշտակ
յերկնից համ այլոքայլ աղօթին զ
աւետարանէ քան զոր աւետ
արանէցաւն եւ զաղօթայ. յիսիւ
այդ բաւականացի: Իմաստ
հայ զմ բիւր կաթողին:

[illegible]

ԱՅԻՆ ԵՒ ԵՐԿԱՒ:
 ՈՐ ԶԸՆ ՌՅ ՌԻՎԵՐՔԱՆ
 զար ժամ է

Եղաւ ընդ ուսման կայսրոյ զմեղ թիժ
 ապաւսաւ հարկոյն թաւան տես լին
 ել Բանին Լանաջաւ Բաշխել
 հասարակաբար զանեղ լին հայն
 Տանկանց սիանի Լայնաւանց
 եղգոյն Լեզաւոյն զիման
 հարին տակոս Եւաւն տոմարիս
 ընդ ծառային հար Լաւաւոր թի
 բարեւոյ Եւորեւոյ զաւտաւան
 քարն: Վն որոյ շարժեալ լին իշար
 ժողովն Բողորից շարժեցից զլեզու
 իմ Եւ ծաւ հաւար յանոյն Լան
 եղիւ զ Բարբառաւ յառաւ
 աւազիս Գոչեմ ու ժգին յանան
 Ելեղեցոյ: Եւ Գոգար ինչ հարկ
 իմ լին կայ իւրաւել զարժան

Կիւայս շարժումն ոչ յիշէն այլ
 ինքնանէն որ շարժէն զամբողջայ
 թայլիս թիթեւական հանգչել ինչ
 իտուէ կամ ի գէշէրի. Եւ արդեան
 այն ախ իւտուածին ի հաւատաս
 ն թիծ որի արմար յս քս Յեռնարի
 Եղինջըն իւտայայլ իւտակելի
 հաւատաստան Եւ այն շարժ միմէն
 յաւատ Եւսկան դաւանութեան
 Կորընկուտ արգիս հայայ իմեայ
 լուսաւորչէն գրիգորէ Եւ շինել
 իմքաւս. Կան իմն միմին որի ճար
 աւածն որդեայ անիծելալ ժողով
 ոյն քաղ կէդոն ի հաւատայեալ:
 Եւ Կիոս իմել գլուխն մեծեւել
 իւն իմք Բոլոր անդամայն ճար
 մայն իւտայայ ճար կէնդանութի:
 Եւ յսկա ի հաւատն գլուխն Եւ իմք
 իմելայ Բոլոր Բարեայն հոգեւորայն.

[illegible]

ապարհանէց ին պէճ ճառն հայոց
 եղևարձարի զն ինչ ընդ հասարի.
 Բարբէ զոր յայտն էլ ոցէ՛ւ:-

Երբնից ճեմնարկս յորնմ զն բնմնի.
 Բունին յմտ կմբմբ յայտնի կայունցանէ.
 Երբ Զանաքէլիանն մանկագնմն զոր այնոր
 մի մեկնայն պտնշմնմն այնի էլ մն իմբիւ.
 կմբմբիկէ մէ Եկեղէցի: *uuuuuuuuuu*

ՉԻՄԱՍՄՈՒԹԻ ԽՈՍԻՄՔԷ
 կատարե ծալս զիմաստո-Թի Չաշխարհիսայս

որիկ եւոջ պէջ իմանայ աշխարհիսայս
 որիկ ալ զայ իմաստո-Թի: Երբարհ
 մանարհ էլ ոցէ եւոր մեհաւր ին էլ ոցնէ
 մեհաւր ին էլ ոցնէ Եբէ Խորմ մանախայ
 աւելցէ յառամլ կայցէ ծայն տայցէ
 առաւոցէ առեց տէղի տուր տէման
 ողոր զնայ յերկիր հեռաւորանին.
 մեղ իմայ կամեղ մարգարէ ապիր

ի Բեթլէմ Դիւան յաւելոյ Տրանել զիս
ապրան Ռաֆաւ որ ապէ յորմէ ոչ
դարձուցանէր զիսն այլ ապառապ
ինչեւ ի Կոփուոր զինան յանդուան
յարձակ Տաճի և յախուան Կամար
արձակուիլ աւանտ ուղղուն և զի
ն զինն ուղին և ի վանէր ի իւր ալլախով
Տէմմար քաղաք իւր ապրան էր ապէ
Տապաւուր և Երջուան ուղղուն և
գաւթան քաղաք և Կարիս զճակ
աւտ Կարափոս ուղղալուն ինչ և
այս ոչ ինչ այլ իւր զաւրապեալ
նայ և նայաւ Բեթլէմ և Երջու
ան և զիսն և Կարիս այլ յետ
անձաւ Դաւորոյ և ի Կարիս
ուանչ քաղաք քաղաք և Կարիս
Դաւորոյ և Կարիս քաղաք և Կարիս
Կարիս և Կարիս քաղաք և Կարիս
Կարիս և Կարիս քաղաք և Կարիս
Կարիս և Կարիս քաղաք և Կարիս

Իմ յօրժալ զի պարզեալ էի Բանին
 ոչ յեղայ շրջեալ ինի մի և Ռանձր
 աղեալ սոց մարմին կորոյս զի արեւ
 արդոմի և Ռանձր երաքի մարմնայն
 ոչ փոխեալ յանաւար եւ յանէն ի մի
 Բեռ մի Բանին կորոյս զի արեւ Ռան
 ձրոմի աւաւաւ լիցի այլ ի քաւանջ
 ի քան ամբողջ փաւլով ըստ ծայր
 իցն մի աղան Բեռ մի ի մի երաքի
 Եւ միոմի անաւանելի։ Եւ արժամազ
 ըստ ծայր իցն լուսիցեա մի փոքրացիս
 Բանս Եւ ի մի անոտի կարծիս լիցի
 ոմի ամբողջ պահելով երկուսուս։
 Բեռ մի Եւ ոմի մի ին զի ի փոյսի քան
 Բեռ մի առ անցիւր մի երեւի Եւ ոմի
 առ անց Բեռ մի փոյսեայ այլ քան
 ալ կենդանայն առնու Եւ զ Բեռ մի
 Եւ Բանական Եւ ի մի անբան։ Ասկար
 ոյ մի անեւս զի ոմի պիտեւ Եւ Բեռ մի

Բանին Լաւարժեոյն Լեւոնայ Լաւանդիւորոյ
 յետոյ զանաւի իւտուն ճանն. ի վեր քան զլաւ
 ունն մտացան ճառագիւ Լաւն քենն էր զի աջ
 անան Կնարիին Լաւն գիտելիքէն ի մարդկանն
 Լաւնդոյ քան զլաւ. միտս եղանակունաց, Է
 ոյր առանձնացեալ երանելին գրիգոր աշ
 ի աշուտ առե Կիւսցմաւ. Եւ զնոր իւտու
 նման Լաւանն էր իւտուն ուսմոյս Բայց
 զլաւն Բաժմի ունն առեալ զլաւ մար մին
 եղեալ. ըստաւեալաւանն էին ծայնի զ
 Բանն մար մին եղեւ. Լաւանիւաց ի մեղոյ
 ուն զկայեւն աշարտելի ախոյեան գրիգոր
 իւտաւանսի զլաւն ախաւանի աւն եղն եղանի աւն
 մար մին մար միւսնայ Բանն ըլանն ըլանայ
 ուրդին որդի լին. Լեւն աւանայ ուտունի
 գիրս իւտոյ աշարտալմանցն առե ի ճառին
 ուր ընդ. զլաւնայնի ուր զլաւ մարդ աղգեաց
 առանցին; Լաւարդ աշուտ Կիւտեւ եղեւ Զմարդ
 աղգեւ աշն ուր զլարար զլաւաւեւ Լաւն առե

Եւ հայր և առ զայլ կարծիքն ոմանէ ի մարդոս
 եղև. Է-՝ Երանելին կի-ր եղ աղիւս աւել
 դրացին գրէ ի Բանանդով մանցն. Եր
 ոք համարչ ապի թաւել անց աղիւսաց մ
 արդ զքան և առջառաւ-է անց գոլ քառ
 ճշմարտութի-ն ի Բրորդի մի Եւ Բեռ-նի մի
 ըստորում եղև մարմին Բանն Եւ հոսաւ
 արեւոյ և մանապէս մեղ մարմնոյ և ար
 էան. և զով եւալ եղեցի: Եւ հայացապէս
 և ըղ մարմինն ըստ պարզելութե անց գոլ
 առեալս զի երկու-եղութե ընկալաւ- անց
 Բան մարդ եղև Կատար եղապէս և
 մարմին անց եղև Բովանդ ապապէս
 ըստ միւս չափին յով հաննու- ըղ մի
 ածինն եւ զմ- մեր զի ետն զմահն. և շանակէ
 և մահն մարմնոյն լինի և մի ածին ի հօրի
 Բանն է յայտէ զի զմահ մարմնոյն աւել
 մարմին Բանին համարի և մի չեռա մեր
 շաւառի եւցին ի զյի Բանին կէտաց

[illegible]

[illegible]

ահաւն գոյին ընդ աւելի զիսն և զիսն
 եւոյ մի է ուրիշ մի զիսն մի բնութիւն
 որոյ կամսն և կիրքսն և գործն. եւսն
 ապիտ մի զիսն միոյ բնութիւնն ոչ այլ
 այլ կամս և ապիտ հակառակ մի մաս
 նոց մինն աւելի միոյն: ապա և անճային
 և մինն ապաւանոր և մարդկային
 քաւ և մի լիցի զիսն աւելիս
 ին է լինել այլ մի կամս և մի գործ
 զիսն յոր ժամ կամիր խոնարհող
 ընդ ապա բնութիւն. կրել զմարմն
 կամսն զիսն աւանդաւ ընդ իսն
 մարդէն ընդ. և մի ունայնապի
 բանն ընդ մի ընդ մի և մի
 մի աղաւթայաւ զի զմի մար
 ընդ ապաւանայէ և յոր ժամ
 եր յայտնել անմարմար զհրաշ
 արարաւորոյն առն զիսն ընդ իսն
 պահաւել իսն զմի ընդ իսն

[illegible]

ՍԵՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԵՐԵՄԻԱՍ ԲԵՆԵԴԻԿՏԻՆ
 ԱՅՆԱԿԱՆԻ ԴՐՈՒՄ ԴԻՍԻ ՇԱՐԱԿՐԵՆ
 ԵՆԴԲԵՆՈՒՄ ԺԱՐԴԱՅԻՆ ԿԱՌԵՆԱՐԱՆԻՑ
 ՊԵՆԱՅԱԿԱՆ ԿԵՅԱՆԱՐԻՑ ԵՆԴԿԱՌԱՐ
 ԵԱՆԻՔԱՆԱՆ ԵՎԻԱՐԻՑ ԺԱՅԱՆԱՐԱՆԻՑ
 ՏԵՂԵԿԱՐԵԿԱՌԵԼ ԱՆՊԵՆԻՑ ԺԱՐԻՑՈՐԵ
 ԱՆԶԵԱՐԻՑ ԻՍԿԵՆԴԵՆԻՑ ԲԱՆԻՑԻ
 ՊԵՆԱՆՈՐ ՎԵՐԱՐԻՑ ԻՔԱՆԱՆ ՎԱՅՆՈՐ
 ՈՆՈՒՄ ԵՐԵՄԻԱՍ ԵՆԴԿԱՌԱՐ ԺԱՐ
 ԴԱՅ ԲԱՆԻՑ ԵՆԴԿԱՌԱՐ ԿԵՅԱՆԱՐ ԵՆԴ
 ՊԵՆԱՆԱՆԱՆ ԱՐՈՇԵԼ ԺԱՐՊԵՆԱՆ ԵՎՐԻ
 ՎԱՐՊԵՆԱՆ ԿԱՌԻՑ ԻՔԱՆԱՆ ԲԱՆԱՆԱՆ ԵՆԴԻ
 ՈՒՄ ԲԵՆԵԴԻԿՏԻՆ ՎԵՐԱՐԻՑ ԵՆԴԿԱՌԱՐ
 ԱՐՈՇ ԴԵՆԻՑ ԻՔԱՆԱՆ ԻՐԵՂԵՆԻՑ ԵՆԴ
 ՏԱՆԻՑ ԵՆԴՅԵՆԱՆՈՐՈՒՄ ԻՍԿԵՆԴԵՆԻՑ
 ԵՆԴԿԱՌԱՐ ԵՆԴԵՆԱՆ ԺԱՌԱՎԵՆԱՆ
 ԴԱՆԱՐԵՆ ՎԵՐԱՐԻՑ ՊԵՆԱՆ ԴԱՅԵՆԻՑ

անհետորով որոշի: Իբրեւ երկու
 լինել. բնութիւն: Իսկոհի միկոսու
 եւոլոքահաւ. այլակերպի մի բնութի
 ստեղծանիւն զարարանէ կիւն ևանգ
 ոյսոյ ողական ևայլ ազգի զորեաւ
 անաս վերջին ևկառարածանիւն
 Տարդկային հագոյսուէ Գոլլայս
 ախի շարարորով ասելով թիւ
 եւին իբրեւ ևորով լաւանիւ
 ևբնութիւն ևհաւարութիւն ևանիւն
 մոլանանի միւսորով շարար
 ութ ևնէր գործութիւն Տարդկայ
 ին շարարութիւն եւին ևմոլանանի
 մոլանանի թաւանցութիւն մեծեր ոյ երկ
 ունէն թաւանցութիւն ևորեւ ևմո
 ոլանանի մեծեր երրորդութիւն ևառար
 դութիւն վայելուց ևարարանիւ
 Եւ Գիտրիւն ևանիւն զիս շարար
 յարեւ Տարդ ևծառայ շարարեւ

[illegible]

իւն թ յոր Տահ. Սիրտեցան յայն թ
ի Տարդոյն թ յայն Տէրբարին շիարդ
այ բնութի. Տաւանի. առանց Տան
ոյն եւեթ թ Տարդոյ Տահ Սիրտին ճառ
առին հոսկաւորութի. իսկ եւեթ
յերկուս բնութի. Սիրտին. թ ճարճար
էին եւյան ճար ճար էին ահայ յայտին
յի ճարարդութի. իսկ առջանին եւյիս
առաւելայ թ իսկին հրաւանաւորին
թիս ահաւոր անուան թ յայն Սիրտին
արդ յերկուս բնութի. թ հարկին
յիսին. թ ճառ բառնայ յի ճառայ
երրորդական անուան ան յաւարդ
յորս Սիրտին. իսկ եւեթ ընդ բան
ին ճարարդին ըզ Տարդին ճարս հո
րկաւորին իսկ առջանին լանճարի
յոր ճառ յերկուս բառնին լան
հարկին յի յիս ճար ճար անայն
Տարդոյն հաւարին յի անճարին

[illegible]

4 Ինձման զորդին. իւր առաւելաց
 5 ինձման իմարմննոյ մեղացեալն
 6 մեղաց կարատաւարութեանց զմեզ
 7 իմարմնի մեծ տես. իսկ արդէն ոչ
 8 Բայեւ իմարմնի կէտ զմարմն
 ովն յաղկաց հարեալ զմահ զի
 արդ. դատաւարութեան մեղքն զի
 Եւրժակարութեւն զօրութեւն Բարձ
 րոյն յաղկեալն. մեղացն զայստե
 ւ. կարգութի շնորհեալն որաւորն
 կարողեւ. կառաւելու. կեն
 արեւելան. որ զաւրաց. ոյցն
 զիս կէտն զմարմն քիւն. Բար
 ձն շնորհեալն Բարձրութեւն
 Եւրժակութեւն կարողութեւն զօրութեւն
 Եւրժակութեւն որ զօրացոյցն զիս արդոր
 զայս. արեւութի զաւրութեւն շնորհե
 Եւրժակութեւն կառաւելութեւն. զաւրութեւն
 յաղկութեւն արեւութեւն. Բարձր
 Եւրժակութեւն

գոյեմն մի ջուրոս Գաւառցիէն զմար
 մինն քի զի թաքարաւն զաւելն զար
 կէ ընդարարաւ զաւելն զար
 ի վերոյ Համարել ամն զի թաքար
 և ոչ զաւելն թաքարաւն զաւելն
 պաշտելի խոստովանելն զի արդարիմ
 արիւմնայն ծնէալն մարդ և ոչ արար
 իջ և ոչ երկր զաւելն զաւելն
 ընդ Բաւնին Բաւնայն և Բաւնն մար
 մին եղեալ որով ամն եղեալ զի թաք
 արի Բաւնն ամն և ոչ Բաւնն
 եղաւ որ ի Բաւնն ամն և ոչ Բաւնն
 եղաւ և ոչ Բաւնն ամն և ոչ Բաւնն
 ծնէալն մար մին զի թաքարաւն զաւելն
 ամն զի թաքար և ոչ Բաւնն
 Բաւնն և ոչ Բաւնն ամն և ոչ Բաւնն
 որով ամն և ոչ Բաւնն ամն և ոչ Բաւնն
 և ոչ Բաւնն ամն և ոչ Բաւնն ամն և ոչ Բաւնն
 որի պատկեր ամն և ոչ Բաւնն ամն և ոչ Բաւնն

[illegible]

[illegible]

ծնեալորդին. եւոյն այսօր. իկուսէն. եւոյն
 որդի դաւթի. եւեւոյն տրեւորին զի առեւազն.
 ինքն ընդառնէ իւրեւեւ. գաւառական զօր
 ութ առաւելացէ տր. իսիւզնէ տիրել
 ի զք. ընդառնուց յայտէ թէ զմարտնոյն
 առն որ իսիւզնի առն ոչ իւրեւ չարազօր. թ
 առաւելացն տր եւեւ. գաւ. զմա. չարազ
 եցին որոյ եղև սկիւզն. ընդառնուց. թ
 եր. ըստ մարտնոյ իսիւզնէ ըստառեւոյն
 եւ կայն. ընդ ի զք. ընդին սիւզնի եւեւ. գաւ
 առն զօր ութ առաւելացէ տր. իսիւզ
 նէ տիրել. իսիւզ. ընդառնուց առաւել
 առ. յայտէ այսօր. թ. թ. մարտնոյն. թ. ընդ
 բանին սիւզնուց առն եւեւ. թ. իկուսէն. ծն
 եւելոյն առն. ընդառնուց. թ. թ. սկիւզնու
 ուրոյ զօր ութ չարազանցի յառաւել
 առն զարուստեան ծնուց զտեղեւելի օրե
 ծրնեւն յառաւել առն զյառաւելաւն.
 զնոյն գաւ. առաւելուց, ըստ եւեւն ութ.

Տեղ չի տեսնուի արդեօք այլ ո՞նէ է ծէ եւ լին
ի հոգեւէն և այլ ո՞նէ ծէ եւ լին ի հորէ ան
պատճառ. ոչ թաղաւոր եւայ բանն իսկ ովն
իմի՞նք Տէր այլ Տարդ ո՞նէ և ոչ բանն ի հոր
է քաւանայ եւայ տեսնուի Տէր այլ Տարդ ի
կաւանէն և պիտոյր առեալ առաւել լի
նոյն քաւանայ՝ ապա իսկ որոնք զանաւոր
Տէր ոչ Տարդ դաւանի՞նք զնաւ. Թեւ
Եւ զնաւաւ իսկ ովն իսկ ովն իսկ զանաւոր
իման լինիլ յերեւոյն այլ զնաւ Տարդ
Թեւ լինայ ովն իսկ իսկ Տարդ յաւան
իմաւոր. Թեւ լինայն արեւմտեան յիսկ ար
եւմտեան զի արդ լինիլ այլ արեւմտեան ոչ Տար
ճիւղ. իմարժնի լինի Տարդ, առեւար
եւմտեան և իսկ Տարդ ապա լինի լին
դոյ արեւմտեան զի արդ և արդ Տարդ
արդ իմաւոր. Թեւ լինայն և պիտոյր
առեւար. Թեւ լինայն արդ և արդ Տարդ
և իմաւոր. իմարդ լինի և իմաւոր

ամէ և յամ արբեալ զսիրտս ի զճէ
 ճարեաց և զի արդ արբին միտք ի զճէ
 որս մարդոց համարին զարեւն և զի
 արդ արբին մարդոց արեւմէ և ի մայ
 տաւն զարեւն զի արդ ի մարմնոց որոշ
 եղելոց և զի ի յի արեւ և մարդոց ար
 իւն ոչ արբէ ասլ յաւելտ յազաւելաց
 ուղանէ և մայ արեւն ոչ գայ ի սկ յար
 ժամ երկուս Բեռնիս Բաժան ի զսիրտ
 զի արդ կարելն զարեւն մարդոցն առնել
 արեւն և ի կամ զի արդ կարելն զհարջար
 անն և զմահն ասլ և զի անհնարե
 եւն ճարջարանօքն ոչ և զի արդ լինիցի
 արեւն և զի արեւն ի ճարջարանացն
 Բընիտայ և ի ոչ և ճարջարանօքն
 և արեւն զի արդ հազորդի մի կամ կամ
 և զի արբէ զսիրտ արեւն մարդոցն ապա
 ուրեմն և ոչ զմահն և ի խոստովանին
 և զի արդ լուծաւ մահ զի մարդոցն մահ

զնաժառարեանն յազանայ, ճակ ոչ է
արեք լուծանել զի և ինքն գրաւեալ
էր ընդ իշխանութեանս անդ անդ
այ հայրն ձեր ահա լուծաւանդ
աւանդ էրկաւ Բեռնակոյն զի ոչ այ
արեալքն սրբին այլ ճարդոյ և ոչ
այ հարգարան օտն փրկին այլ ճարդոյ
և ոչ ճակութեանս սրդոյն այլ հաշտ
եցան ընդ այլ ճարդոյ ճակութեանս
և ոչ ճակ լուծաւ այլ ճակութեանս
այլ տակաւին թափառարեալք ին
ւընդ ում թաղին ճարտութեան ի ճակ
էին ի ճարդոյ ճակ թաղին ճարտա
թէ զի արդ զէրաքէրին ի կեանս որ
ընդ այ ոչ թաւանին զի արդ ընդ
հին յառնէն ըստ առաւելոյն թ
թաղեալք ընդ հին ի ճակ յայրճակ
յայլ թէ ի ճարդոյ որով և ընդ հին
յարեալք ընդ ճարճն ոյն յարեալք թ

ընդ մի. եւ ընդ մի. յարեաւն զի արդ
 արդէալ. բնութի ի մարմնոյ մեռանի
 կամ յառնէ ըստ ի մարմնոյն և առկա
 առաւել յարդէն զբանն. ի մարմնոյն և
 աղէցաւ. եւ մի փրկութիւն և առաւորոյ
 և առն հաղորդ մասցին յմի բանին և զի.
 արդարեւ. եւ արքէ զիւր յմի. ի զայ
 եւ ոչ մի արեւն և եւ մի ալ ոմն բանն և
 այլ մարմինն զի արդ յեռա մի շոշափ
 էցին ըզբանն կենաց զի բանն ոչ. շոշափ
 ի այլ մարմինն և ի բանն յայտնէցաւ և
 տեսաւ և զիւր եւ արդարաւ 40րէր
 էր և եւ մի ալ ոմն բանն և
 այլ ոմն. էր և եւ մի մարմինն զի արդ.
 զիւր և եւ մի. և զշոշափ էալն առն բանն
 որ առ 40րէր զի բանն առ տեսանէի
 և առ շոշափ էի և առ բանն առն
 առ մարմինն մարմնաւոր բանն ըստ
 առն առ տեսանէի տեսանի առ շոշ

ափեցին շօշափի որդիին այ որդի մարտ
ոյ լինի և ոչ այլ ոմն շօշափեցին Քանկ
այլալ և այլ ոմն բանն ի մարմնի այլ
և և այն զն որոյ ի վր բերե յն քն երեկ
և այսօր և այն և յառիտիւն և և առաւ
եալ առե թիւր որդիին ոչ ին այլ այս
յլ զն մեր առեւեցում մառնեայ զնայ
որդի ոչ ին այլ այս որիկտաւն թ որի
հօրն ու մառնեցաւ զն մեր ի մահ մար
դն թ ան և այլ արդ առե յայտնեայ
ան զանի ի տրի մեղիւր ով որդու վե
թ մեր ով մարմն ով ե թ զմեր մարմն
եղի մահ և ինքն ան կըցարդե մահ
այս թ շնաւն թե յայտում և ոչ ոյր
ոյ արդ յարժաւմառ արաւ եալ թ ան
որ արդարայոց անե ի տկարդ ով որ
դարաւարդե քն յն որ մառն մահ
անդ թ յարաւեալ ի տկե և լն դաւ
մեայ զնայն ան որ արդարայոց անե

անայ մեծաւ և յարուսեալ անառնաւ
 ընդամէն աչարում և դաւաճել վիայեղ
 ըստեալն ընդամէն ամբ կոչելով որոյս
 ետեւն որքեցաւ: Իսկ և դարձեալ ասե-
 ր ընկալից Եղատ և մանուկն մահաւ եր-
 զի և յարուկէն և զարդ յիցաւ անբա-
 հաւ Եղատ կցորդ ան ի մարդոց և մար-
 դոց մահ զի արդ յարուսանէ զմէյն
 զի հին մարդն մէր խաչակից Եղեմէն զի
 խափանեալի մարմին մէջաց մարդոց
 խաչակցաւ զի արդ խափանէ զմէյն
 զի և ինքն զգածեալ Եղօք: Իսկ եւե-
 շարհաւրին ան մահ ասել յօղոս մեծ
 անայն Գոչե հաշտեցաւ ընդ ան մահ
 ուսմբ որդոց եր և ի յիւր միամիտն ոչ
 ինայեաց և միամիտն բանէ և ոչ մարդն:
 Եւ եւայի ասե ամբ Եւ հաւատաց:
 Եւ ան մեծաւ և բազում ամե և ուսմայ
 անեցաւ: Իսկ արդ բազում ամե մարդէ:

[illegible]

ծրարեալք ի կենաց ճարդիանէ և աշ
 արար ծաղար տէալն զի մերոյ մեծ
 էնալէ. զկոյն մահէ և աշ. զի զս մեր
 առնաց զոր և յոգ հանէն և առն ահա.
 Գառն աշոր Բառնաց զի զս աշխո
 րհի: Արդ ոգի Բարձաւոր մեղաց
 մարդի թէ մեծ և առն թէն զի բաւ
 Բժշկեցաւ այր զի բաւ կարէն Բժշկե
 և մեծ առն մարդի ոչ զի բաւորի ա
 րաւ. ուր էն մեծ ի մարդի մի աշխո
 զի բաւորի զոր և թաղ մա զի բաւ.
 Գոչ զի զի բաւորի տէալն մեծ էն.
 Արդ զորէն առնար Գառն և Գառն.
 Կրն Գառնիւր կոչէ զի աշն և աշ
 արձառն և Գառնիմա որ ոգի Գրկեց
 առն և զի աշխոյն կոչէն թէ աշ
 Գրկեց արձաղ յայլիէ Բայց միայն
 Բառն մեծ մերոյ. թէ թէ և զի բաւ որ ոգի
 արձեցաւ զոր և մեծ ա. Բառն առն.

արիւնն ալ և հարանս . վիրաց լսելով
և հաւհա . ի վայր կործանի ի բրե
նայ ջատագով ալ առանց յերկո
անալոյ կեր շահացն և արք զարիւնն
էն կենաց փափագիցէս : իսկ արդ
հարդոյ յարիւն զի արդ կէտն ալ
որհէ կերողացն դարձեալ առ
ան իւրացեալ արեգակն խաւարեալ
և դարձեալ լուսաւորեալ զի ար
րաւոր ընդ արարչին հարհարակից
լինել և արարածոց և դարձեալ ա
ռէ հարոյ : յարամայ ևնց հարհար
ելոյ վն վեր ևն ի խաւ ելցո՛ւ ընդ ք
սողցումքէն բնեւորն ընդ ան . ի
տէրն ընդրել ալ գոյն խոն ընդ ալ լն
զուարճանալ ահա . ընդ ան առաջ
խաւցիլ ևն դաւ զնաքեալ . շի՛նք յար
եանն ի բրե իսկաւ զինի և զաշխար
հաւն վերարին ստեղծանէ էն հարդ

այլ յարիւնէ զաշխարհս մե՛զ զի արդ-
 կէն ագործէ: Ի տաւառ յարիւնս կէն զի
 խախտացոյց ինչէ՛ն այլ ինչոյն կաթանէ
 յորովայնի գաւառնէն պանդուկայ կար
 տաւառ էլ իւր ընդ որս խառնէն կաթն
 զլոյծ բնու-մի պէտքէ կփոխադրէ յիւր
 նմանութիւն կարմիրն այն իմէր բնութե-
 ճէս յորովայնի կուտին փոխադրեալ
 զանապաղանութիւն տաւառութե՛ն բա-
 ճին կարտաւառ էլ իւր ընդ որս խառ-
 ճի մարմինս փոխադրէ ըստ իւրն. նմա-
 նութիւն իւր զխախտաց կաթնէն յիւր ան-
 մահութիւն շարախառնեալ ունայ առի-
 լս կէնդան իւր վն հօր տաւառութե՛ն
 կարտաւառէն զիս կանս: Կէսցցէ վն յիս
 տաւառութե՛ն: Արդ մարդոց մարմին
 կարէ զայս ագործել եւն ոչ յանդիպէ տի-
 ալեալ: Եւն սոսկ մարդէ ի կուտէն
 ճէնալն կփառցեալն կախարհաւոր եալն:

դիւարդ առե Բեւեմ հացն կէմաց
յերկնից իջեալ Եւթեմար ինքնէ հաց
դիւարդ առե յերկնից իջեալ զի ահա
իկուսեմէ առ ճարձիս յայտէ Եւթե
մարն առաց հաց յերկնից իջեալ և
զկէանս աշխարհի բաշխեալ ի խո
ջեմորէ զի զիւր կալ արուեստն ճար
ճիւնց ահա. առաւորիկնցն հաց կէ
ացեր յերկնից իջեալ Եւթեմար յորիկո
ւէն ճեմալ Եւթեմար ճարձիս բաժան
իւր զառապետալն ի ճարդ և յայնճ ճար
դո ոչ յերկնից. իջեալ ապա և ոչ
հաց կէմաց կարէ լինել և յերկնից.
Իջեալ բանն ոչ կարէ հաց լինել զի
և ոչ ճարձիս և արն զճարձիսն ետ
մէջ հաց կէմաց որ ոչ առե զճարձի
նիս ոչ առե կէանս յառիտեմ ահա
և զի որդ ճարձիս բաժանեալ ի
անէն կարէ կէանս առ յայնճ բաժ

[illegible]

[illegible]

Եւոյն Եւիս առ Յայնէ՛մ թէ պէտք ոչ յոգնւմ.
Վարժեալս ի համարի գիտնոցայլ յոգնով.
Տեղեւոյ Եւոգիտոս Թէ զգաճեալ սահայն
Եւոյն հոգի կէնդանի գոչով Եւոնդիս յայ
Բիւսայ Եւ շարժեալ ի բանս Եւոտիոյ Ե
սաստիկ հարկաւ ի թուել որով աղաղակ
Եւս աբ Բան. հայր ի թիկուն տուր ի նշ Եւս
աշտանակ լեւել ի կառաւ Բանին ճարակեց
Իս զԵրի վարժուացս Եւ ճարից իս տաղիոն
հանդիսիս. Եւ տարդով ալ Եւ տիկոս:
Շղեւեալ. ի Բրեւայր զԵւ յոգն հարցից
Եւ լեւոտ Եւ ի նշ պատասխանի զԵւ
Իս Բանի Եւ աշխատ տուեալ զԵւ
Չիւնէ Բեո-Միս որի Եւ յատուկ առա
նչինն. Երկրորդ Եւ Բեո-Միս ան ճարմին.
առանց Եւ ճարիցի Եւ Եւ Եւ Եւ Եւ Եւ Եւ:
Եւ տար. Բ. Բեո-Միս Եւ որ տաւ անչն աւ
որ Եւ յիմաւոր Եւ Եւ անանչն Եւ անդիս
ազաւ աղաղեալ զԵւ յոգն Եւ յիս յիոն

առիտս արարականս ինչ. Չի ոչ թե
 զուղիղն ամ կատարեալ իմաստն ոչ
 ապա մեծն ընդ կատարականելի
 առնակ գոն առաջեալ չոր. ինչ եմ զեւթ
 արարական կատարելոցն այլ արդարեւ
 ար ինչ խորհիւս զայն մեծն եւ թե ոչ
 գիտեմք և օտարեմք և ինչ որ եւ կատ
 արեալ գիտնոցն որ անտի կրթալս
 ի հոգեացն սբոյ ճնողս եղլն բանին.
 և առաջինն ինչ և ինչ որ առաջանել
 զին եկելոցս զի թողին ինչ արձանան
 ընդելի զի մասսս ի արեանց այսպիսի
 իմանմա առաջս ինչ զին ինչ բնու
 թ յառաւի ինչն ընդին և եւն.
 Գլխիւ երրորդ յայնչն բնութեան.
 Գլխիւ ինչ բնայ իմանմա ինչն :

Չբնութեանս զանազութիւնս արար
 թ ընդին ի բնութիւնս արարելի
 և եւնութեանս ինչ զին ինչ

անիւս և հարուստ վարդապետոյն
 Բայց զի ոչ է փոյն զերկայն ամոյն
 Բանից ճանաչայ ժամայն յատուին
 և շօգ տակարն զի ջանն զի վնօգտի
 Յերոյե և ոչ վն ի մաստապի ի յիւն
 Երդ զի զիւն է բնութիւն յատկ
 ամպէս ուսցոս Ի դու ընայեալս
 Տէ ամբոյ ընդդէմակարի ընայն և պի
 ւոր հոնայեալն զի մակայի քան ի
 Էսոր և ջանային եղծանել զփոյն
 Ի մաստ և և ընդ տակ մանաւ արկել
 տորապի զմեզ զի տակ ման յայտնի
 Կայոս ցանէ յատկ ամպէս ըզփոյն
 Իրին յորոս և ամպէսէ զիւն ընդ
 տակ ման կարճաւոր յայտնի բնութիւն
 Եւ ընկայի իրին տակ տակ մանին տակ
 մանէ իսկ յոր ժամ զմարդ տակ մանէ
 որով յայտնի բնութիւն Իր քան զիւն
 մարդ կէտնի բանակաւ մահ կան

այսու Տիրաց Եկան Տարաց ընդ աւանի:
Ահա եղացց թէ զիւն զիւն թէն թէն թէն
Կիւնդանոս թէ Բանաւոր թէն թէն թէն
ոս թէն. Տահկանացոս թէ Բացց աւանդե
ռաւոյն յիշելով թողոս զհաւանաւոր
Է զի առաւ Բանական Եւ յայտնի ա
ռնել առանձինն զհարց թացն զի կ
Եւդանին ընդ հաւանաւորին Կիւնդանին
դաւեցաւ Եւ յան Կիւնդանացն որոշեաց
Իսկ Բանաւորն որոհեացան Բանին
Է Եւ ընդ հանոս Բանական դաւեց
ոցց. Իսկ Տահ կանացոս յան Տահին
Բաժանեաց: Իսկ թող Է Եկան Տարն
Ի յաւելով ահարաւանն Կեռացոց
արդ. զաւելոս ոցոս կաւ. Բացց Եւ զհա
ւանաւորն Եւ առանձն զի Եւ զիւն
աւ թիցի յաւանն զիւն զիւն թէն թէն
ահաւանին Տանաւել Եւ զիւն զիւն ահ
Տան թէն թէն աւել Կիւնդանին Բանաւոր

Տոռաւոր կրող կարօտ սրտ Տոռոլ ցանկ
այող կենդանի զի շարժուն և շնչաւոր
բէ ունի զանաւոր և բանաւոր զի հոգի
որէ ունի հրէշտակ Տոռաւոր զի ուսմաբ
աճէ զորոջ հրէշտակ և անին և ոջյա
ւերժաւ հարստ և ան կրող զի հանապ
ազիւ երես իրիցէ երբեմն ցաւ և երբ
եմն ողորմէ երբեմն արտաւորէ երբեմն
ուրախութիւն երբեմն խառնութիւն երբեմն
խաղաղութիւն երբեմն դատարկութիւն
երբեմն լիութիւն. կարօտ զի մշտ ցանկ
այեալ և կարօտի երբեմն հոգեորայ
երբեմն Տորմաւականաց. լրտմորող
զի զեւանդէ արեանն ընդ սրտիւն
ուրեղով հանապապ ցաւաւոր և զորմ
անպատշաճիցն ցանկացող զի հան
ապապ ի տրփման լիւնի կամ հոգեորա
յն կամ կենցաղականացն. ընչից և փ
առաջն և որայլէ ի կարգի բայց

[illegible]

չարի ունի ըզ պանկոմի ունի էրիկան
ունի զի էրանիս աւեր մանն ի գլխոյնան
որ ի թիւ լաւ առաւել զարանիան զարուհիան
մերանսն և զի յանարգագոյն գոլովան.
ի ներքոյ այլոցն է առ զտէղի դասում
զի հանապազիշի յարիականէն որ
ի մէջ և ի խոհանիանէն և այսպէս քան.
Լ Երդէն զինչէ Բնուի աւեր յայտնի
էղի Բայց Բնուի. Բանին որ ի մէջ
խառնեալ միայն — ան յայտնի Բոլոր
մասնաւորաց զի. ի մէջ քան զհասումն
ի մասնաւորաց ունի և ան համեմատն յիմաստնոյ.
Լ Են զի ոնէ սիրու ի տարրանիան տրամ
աբանու — Եւստէ Էլեւծոցն է և ոչ ոչ
ոչի գոյսս և և ոչ ի գոյնիցս այլ զեր
չանցեալ կայ ընդ Բոլոր մասս և որ
ի ն ծանօթն մասց և զգայո — Եւ մեր
ոյստար և հեղինէն ի Բնուի — Էնէն.
Բան զի. իրք որ ընդ սահման — ոչստ

[illegible]

և ուրիշ զի ոչ է փափակ լի տեղ ունի
և Եր հոգիս և ոչ պարագրի տեղաւորու
հրէշտակ և յոր ժամ երկիր ի վանէն երկին
բարեհաւանք ի նոցանէ և յոր ժամ յերկինս
շահնէն երկիր դատարանէ և ի տաճար
որ է ք ճարանէ արտաքոյ և ունայնէն
իննանէ. իսկ ան ոչ այսու յեղանակաւ
այլ քնակէ յերկինս երկնից և երկիր և
անդունդ և ինն. և ոչ անոյ գոշակ
եր սեր ովքէն անտաւայիտ և ուրիշ և
ոչ պար ունակի զի արարտաքոյ անտեղ
եւ այնոյ յոթանէ անդունդ և անայ
ին իննէ ան տեղ և ճոզ ին ոչ անտե
և կեանքէ յիշտ զի այլ քէրէ կէնայե
ոչ անի դատարանն ուն տեղ և ուրիշ
եշտակ և անտեղ ի վանար կէն
անի քէն բայց կեանք ոչ ին զի յայլ տե
ունին զկէնդանաւ. և հանապազ զօր
անան ուն կերակրեաւ և կեան յայնոյ

յայտ առնէ դիմել տես. Չարսոմի
արարչական այսոմի քաղ հետաւայ
ի բնութե հրեղինացն պիտի թաղեալ
զօրոմի քիւն այլ ճարտարական քաղար
արչական քաղական կարող արարչա
գործել զմի քաղարչի քաղարչականել
Լիւր հարաւանականական զայսաւոր
արանիչն ուսայ ի հարսանելն ուս
մի ի հրեղինացն մե տեսնել ի մե տես
րայսպէս որն սիրով ինտելիտ
զմի արարածա Քիւն քաղարչի յանդան
Պիւնաց յետին ճարս քաղարչն. ի ի
անոմի ինտելիտ քաղարչի ինտելիտ
յետալ ինտելիտ քաղարչի ինտելիտ
Լիւն գոյետալ ի գոյետալ ճարս գոյ
Ուսգոյետալ ի ինտելիտ քաղարչի
նախէ ուս ինտելիտ քաղարչի ինտելիտ
ան ինտելիտ քաղարչի ինտելիտ քաղարչի
յայ ոչ ոչ ան ինտելիտ քաղարչի ինտելիտ

իմեղ տեսանէիք զի ունիմ բան յառու-
նեւ անկոմի մէջ. բանն միայն իշխան
էի զի ի զերոյ և ոչ իշխի ունեւից
իշխի. զառ ճանն անկոմի. իսկ զառ
ունի իշխանէ և զի իշխան ունի զի. ի
շխի անկոմի և իշխի. ի բանէ. իսկ
անկոմի միայն իշխի անկոմի և իշխի
իշխի ունեւ և զառ և իշխի միայն ի
շխան գոյով բան անկոմի և իշխի
ոչ իշխի յունեւ. իսկ բան անկոմի.
իմիջի կալով իշխի անկոմի և իշխի
անկոմի և իշխի. իսկ անկոմի իշխի
ի բան անկոմի անկոմի և իշխի ոչ ունեւ.
և իշխի. այս դու և իշխի բան որ յայտ
նի կայ ունեւ զբան միայն. Եւ ոչ ի
և ոչ ոչ ոչ ի գոյս և ոչ ի գոյս.
և իշխի զայս ունի ի միջ յառու
զարկի ունի բան և իշխի անկոմի
այն յառու և իշխի զի զառ և իշխի

[illegible]

աւորոմի կրեւմի կարօտումիւր.
ամբոմի ցանկումիւ ահաւայտաբեր
բանիւ ի այն ընթանին ևսևումս
գոյանան այլ ոչ իրաւս ունից հեար
առանց ինքանայի որեւոր միւս
ևս չլիւրիւն կրեւմի գոյացումիւ յայտ
նեւոր մարմին գոյանայ յապաւար
տակի կրեւմ տեւանկանայն անդամ
ոյն ի կրեւմս ևս ոչն ապաւար
ու չունի ևս ապաւարի ինքս կրեւ
մանումիւ ևս ապաւար առանկաւ
ապաւար ընդ ահման ևս ապաւարման
անդամայն առնու ընդ հասարակ
կատարեալ ընդ մի բանականի զի
իւնացող ևս ապաւարման ևս ապաւարման
բարկացող ևս ապաւարման ի կատարեալ
ևս ապաւարման ընդ ևս ապաւարման հասարակ
ոչ չապարումիւ ապաւարման չլիւրումիւ
գաւառայն զի միւր չապարումիւ կան

այսոսի ի բնութեամբ կայն առանց
կատարելալ լոնդրաւոյն ոչ կարելի էր
գործել և ոչ առնուաւ հասակի բնու
թեանցս ասցաւ զոչիւս աւելորդ
տառ զի յոր ժամ զեւս զիս լաւեմ
լինի կետ կոչի ան յայտնիչ և ասցաւ էր
և այլն և գիծն ան կատարել ի յոր ժամ
բաւանդակի գիրն կէն գաւանայ և
ոհուա զանուանորէ տառ զի և անուան
և անէ Գոյացոյն արդ յայտնի թան
կատար գիր ոչէ կէն գաւանի զի ոչ առ
նու անուան էր այս և էր Բէն և որի
կարգին էն այսպէս և ան կատար ժամ
Դին ոչ առնուաւ բնութի Դին ոչ կատա
րի և շէջաւորի և ան սակաւ ասկաւ
լնուաւ անդամաւ և կատարի բնութի
Երար իւր ալ կրկին ասցաւ զոչիւս
զոչիւս ժամ Դին կէն գաւանայն Էն թան
ակի ուն ուստայն կաւ ժամ զար

Եւ ինքն ի սրտիս իմի փոյն սպիտակ
կամ տես. Եւ ըստ պարտեւախել
Քաղաքի յաւան զփայլեալսն
Եւ զփոյն յարհեստաւորէն իտ
Է հետք փոյն տաւնց ընթացի.
Կայաւորի ի փայլեալ խորմոյն,
արքանդի խորմարի տրմունի տուն
Կայաւոր տուն զիւնդունի բնո
Ի յարհեստաւորէն իմի Կայաւոր
Եւ հաւ. տեսնոյցայր ի մե խորմին
Բնո. Ի տաւնց ընթացի խորմոյն
Իմ մե հետքիւն փայլեալ քանդիւն
Կայաւոր տաւնց փոյն ոչ կոչի տաւ
Եւ ոչ տուն. տուն Կայաւոր փոյն
Կամ ըստ տաւնց ընթացի ոչ կարի
Կայաւորի խորմաւանայ տաւ. Բնո
Ի իմ կարի տաւնց տնջի փայլեալ
Կայաւոր զիւն Կայաւորի Կայաւոր
Տնջայաւոր տնջայաւոր փայլեալ տնջայաւոր

Էմ Տահկան հայոցում. Չհա տեսելը յայտ
 յանդիման հայոց շերիտ — բնո լիտար
 Եսլ ևտրիշ նիտի դիման Եսկից Եսլայ
 նիման գիտա իտանելու ևտի ևտարտ.
 ասելիք Եհայ հատանել զնճային
 բնո լի իմարդոյն ասելով ասխարթա
 յանճո լիլին. հա աստու լի այսինքն
 հեռայտ ևտի կարողելն անկարու
 Լի այտն Տահկն Տահկան հայոցում. Ելրդ
 ասել բնո լիտ Երկու ևտիմա ևտանջն
 ի Ելտո բանիցա այտայիկ ինն իտոցա
 Էլ անջնաւոր թուի ևտինն անանջն
 շի դիմա ևտանջն ինն ի գիտա ասելով
 իտանջն Երկոց աստոցա հա աստու աստ
 յայտնել Ելու Լի Ետոա ևտա Ելե Ժոյ
 Գնար իմարտ դիմա լինել Երկուց կատ
 արեալ բնո լից ևտի հա կատանի ի
 իտանց ևտինն անտիտ ևտան անտ
 աստ ևտիմա բնո լի անդիմ կարել լինել

Ոհ զարմանալեացս Ոհ ահա գին ճու
 րոտ-Քա զինչ կասին ասել առայս ժեշ
 շիէն զբնո-Քա զիմաստր ասէն երկ
 ո-գիւս լինին Լեւրիո-գիւս Լեւրիո-որ
 գիւս Լասն կանին ի հայհոյ ու-Քա պոզոսի
 սանաստ աջայ Լեւրիո որի անգ-տի ուս
 աջայ Լեւրի գիւս ասէն անիւ-որան
 ան զիւր զիմասցն Լեւրի կաս զմարտ
 կային կաս զմիջային Լեւրի ի ճար
 աղանդն ճանչայ Լեւրի Լայ զանայ
 Լեւրի որս զմիջային բնո-Քա Լեւրի
 Լեւրի խոստ ու զանեցան Լեւրի մարտի
 ալին ասաց Եւ ասացին Լեւրի միջմաս
 Լեւրի աջան Լեւրի զին արի որ հոսալ
 ո-Քա ասէր ի ո-Քա ալին ան ալ կառել
 ժեշ կաս ասացին յախաւ ո-Քա լո
 րայ անկեալ Լեւրի Լեւրի ընկանայս
 իւրիւ Լեւրի-զեւրի Լեւրի իւրան
 ալ յան բաւ յան ո-Քա Լեւրի Լեւրի Լեւրի

[illegible]

[illegible]

գոհ առաջեալ իմէն իւր ժամէն
ճարտուաւ անպարստապանաց քանդի ող
ջաւ շուերս եւն յիսուսէս ընդերեւ
կուս բաժանէս եւն երկու ընդերի
յի ժողովէս սուտ կարծիս անաւայ
ն զնեւոր ինչոց տնայեալ դաւանէս
եւ զգիտման հաստատոյցն զնոյն
ըզմի որդին երկուստեւ զմին
պատուեալ եւ զմին մարդ եւս քաւս
ելով եւս որդի եւս դէմս մար ըս
գաւանէս իմէն զարգիւտ եւս մար կոչ
եւ զմի եւս իսկ զի պարզութեան
մէս զարգանէս բայց զխորագիտութի
օճին ընդ մեզ ունիմս ոչ տամս զող
անալ զմեզ քանաւոր զայլոցն ի լոտ
ակալմիս փառութիւնստիս Եւս որդ
կատարեցաւ եւ որդի իւր ընդերս եւրի
ս գլխօք տաւ ջինն իւր զինչէ յատ
ուի բնութիւնս մեր Եւս կրորդ իւր

և զերծոցից զնէյ յիկեալ հաս
եալ ճարեւոճաբիծ ևանարատ
անկումէք էկեղեցոյ զանոնք անմեղ
երկեւոր հօտապետին որք վարեալ
իմրիկէ հասոյք յափն մոլորութե և մա
հու զի փորեալ և խորեալ ճեղգութե
յորոգացոյց զի սոճորութե ճարախ
ին այն սոյ զքաղցկեղ յործաւ ի մի
անդամն երկի փութաց եղբորցա
նդաման ծարակի։ Ահա տեսէք զի
քեղեցիկ և փառաւոր անդամն մե
այնքն որ արտապան սոճին արտա
և քորեցան զանկանփն երանկումն և
զրկեցան իմեծ շնորհաց որդոյն աջ։
Կիլիկեա բոլոր արտեյի եր մեղ պարծ
անաք յայսիակ վարակեալ կայ եղբի
աւոր քաղաքս որ ի հոռմէ իսոյն մոլոր
եալքն և հասաւ մինչ ևս ումեղ զի քա
ռոյն այս յայտնապէս ի թագաւորական

ապագան իտրփիտն ևի հին տոմարէս
որ տարուն ետացն յանի ևի շիրակն և ևի թաւ
հեծ շահաստան ևցայլ քաղաք տեղիւ
աւան քի ծաւց ի հայտայ ի հայրենի աւան
դաւթ մի այն սին լոսորաքն յանկէան
որեւս տաւաղ և տղաւիւղիւ որոյ ծաւ
անակի եղաւս ապա տաւ որ ք բովանդ
ակաւ որ աւճախիւ տղայոս ի պատուիր
անապատն և հաւատալ լեւս ան հեարին զ
իրօք և աջ քոյ բլծիշի ոչ աղեղանի
և ոչ ափսոսման յի վեր այսր և զայս ևս
յաւելին զի ի հաւատաւոցն ևս քոյ թաւիղ
եղաւսին և հակիծ վերապա տն փոյն
Թողեալ ծաւց ք քանի ողբոց արժան
ի եւս որ թե քեաւ թաւ լոսորց յարտաւ
ոս լինիլ փոխարկեալ ևս լաւ ք
մէր և անկէին քոգոյն ովկի ահանաւ
ակաւ քն ճեկր քաւակաւս ի լաւ զեղ
Բայց ընդիւրէ ինչ երկան ել զքանաւաղ

աջեմ զՅէշուսի քրոջն ահմըդիք բանից
իմոյ և իմի տարուէք: Ե կեացուք ի բանս
Բնութի ունի տառապանք տառանցիք իմի
այի ոչ գոյանայ ապա կտարեալ լանի
յանքն և որեւէ և ինչ յանձնաք և որեւէ
կարգ: Գնայ տարեալ և ապա բնութիան
դէմն հեարե լինել և արդարեւ չայս
այսպէսէ դուարեք իմ քնութիւնս
էս և իմի որեւէ ուրանապիւն դիմայի
էս և իմ կամ զանձնայի և կամ զանձնայի
իւ և իմ ասէս իմ և իմ ասէս իմ և իմ
բնութի բաժանելովն դէմն բնութի
դիմի և իմ դէմն կտարեալ յայս
տունէն և իմի էս և իմ գոյանայ իմ
դանին և ապա զբնութի տուն արդ
ընդեր զդէմն իմ ասէս իմ և իմ
և բարձր ասէս իմ և իմ ասէս իմ
այսպէս իմ յայ բնութի և իմ ասէս իմ
անարգանք և անարգիս յայս տառապանք

ուրիշ խառնել ընդեր յետմեկն և պիտի
 ապա ոչ պատկանա՞նք այլուն խորաբար
 խառնակելու և մանկա դուռն Կիւմանոսակ
 ան առաւարկելուցն որք ջանան երկու
 վիշապին մի ստեղծանել զըլուփ և այլ
 և այլ և տանա և կամ մի այ վիշապին եր
 կուստեղծեալ զըլուփն և խոր տան
 ուր ցուցանէ մոգսեաւ եր թողի թող
 ին միշապրական որ գրեալ ի թողովն
 քաղկեդոնի. և ըրտաղէ տառ մեղ զի
 ոչ կամիս տանել զքի երկու իւրեւր
 անջնաւոր թան անջն զի ոչ ունիս և
 ար այլ աղփատել. Բայց թանջնաւոր
 կամ անջն արդեթ անջնաւոր և պիտի
 որ տաւայ եր ապա երկու անջինք և
 եմք ինքեքսածէր և թե երկու անջինք
 և պիտի տաւայ յայտնապէս երկու որդի
 և երկու քրիստոսոս խոստովանեցար
 ի յայտե թ մինն իւրեւր զինի որդի մայ

[illegible]

ասցն ընկածն Վրդապետ եկե զինչ ասե
 ասաւ այս առանցելին կիւրեղ ասէ թաւ
 դրացի և որպիսի պաշարակէ զսի դէս
 և լեւրկու բնութի ասացն ասէ ի ընդին
 որտա զաղէրիանաւ Վրդապետ
 է թաւաւ մին դիմ ասաւ ինչ քան զի միջի
 քի պատճառէն ասել իսկ իրկու լին
 ակացութիւն այս ինչն բնութիւն ասանցին
 և ըստ Տաթին կացելոց լիցին ռարեմն մի
 և որեւէ իրկու այլ մտանէն օրինադիրս
 իւրոց ըստեցեալ ի իր ուղղապետ
 եղով ասաւ ռարեւ և յամբ հարստաց
 ուցանել զմե զի բաժանելով ասե
 զլինակացու ինն որե բնութիւն մի
 ացաւ ացանէս զորեմ և այս ի բրոջան
 հաւան և ան ուսումն և ան հնարականէ
 յարցեալ զիս ասկաւայ ինչն ընդայ
 զմե զի մի քաւորս իստադան է աս
 լիցանէն և մի հարս դէս ~~և~~ ասե

[illegible]

[illegible]

Ի՛նչ քննութիւն ան ընդ հաստատար զին
 քեանն յատկութիւն և ունի ոչ ի բաց քան
 անայ զծառային կերպն ալ կերպնայ
 պէս և զայն կերպն ծառային կերպաւ
 որոտի ոչ պակասեցուցանէ. Բայ
 տեսեր երկու կերպ որն ալ և ծառային
 արդկերպն յայտնի ըլլորէ՝ ընկողոյս զի կե
 րպն և որէ՛ն յիւն ասե ալ կերպն այսին
 քն որէ՛ն զծառային կերպն ի բաց ոչ ի
 արձ և ծառայի կերպն ոչ ի ասանկայ աս յայն
 զի յի՛շտէ ազատութենէ պակասեցուցե
 ւորդ կարիւր և ասիւրիւր փակեցե այս
 պէս և ծառային կերպն զայն կերպն ոչ
 պակասեցուցանէ ասիւր զերկու որէ՛ն
 ասե ողջ պահեաց արդ տես և ունի ճշտ
 որ ճանակցի այս՝ քանի ասե յի՛շտ և
 հայ հոյ ունի. Բայ զաստուղն և ինքն
 յատկ զատկալն իմ ծառայի կերպն ի
 մի ան զարայ արտութիւն արժան և արդութիւն

Արդիւ զանազանի բանս իշխանի բ
 անէն զինսկերպասէն անսկերպաս Բայց
 տես զի ոչ միտմամբ այլ շարայարմամբ ասէ
 բանին անարժեքոյն ունի լեւոն զի շարայ
 արմամբ այնէ. Երբ երկու կամ երեք իրա
 մերջ մի մեանց եղբայր լինի ին որիշ
 յերերայ անց մի այլեւայ իմաստն այսպէս
 ասէն արմինն բանին մերջէ միայն անց իւս
 անեալ անայլեւայ ունի զմիմեք որք մասք
 ունի մերջեղբայր անցէն ինչեւն անցեղին.
 Ահա զայս ասիկ լաւար լաւր աներկր որդ
 բանիս թէ զինչ ասէ լեւոն իջոր որդ Կանարին.
 մինչդէռ երկայնամբն ընդ մի միեանակ
 անարդոյն. Եւ ասան անծոմբ անծոմբ
 Բան զի անցանց ողորմել յեղուն ոչ ընդ
 ունի այսպէս անարդուն անծոմբ անծոմբ
 ին արժանաւորմամբ ոչ ծախի. Լին
 երթ որ պիտի հերցում ինչերս ը
 անէ ունի ինչեւն Կայեալս ի դիտաւ

[illegible]

Ընդ մի մասնս ի իւսն շնորհաւոր ժամանակն
 արկէ նի մահոսն։ Այլ յոգ տես նոյ վարդ
 աստեան ասորին զնեւտոր թոսկ լաւագոյն
 լինի ամա՛ն հասարակ զհաւն աստեան
 տէր ի Եւրոպայ մարմնայ քան յառաջն
 Բան շարայարողէնն անձ անուանեալ
 Իսկ զԵրեմիէն գիտելով իբր զմարդ
 Ահա Թոսկ չայնակիցէն մի մասն
 ասէ զքա՛ն եւն մարմինն վնասան շարա
 յարողն միայն անձ անուանեալ զի զեր
 ետին գիտելով մեր մարդէ՛ն անջ անզա
 անուամբ միայն ասէ անջ Բեռն
 ոսկ Բագին Եւրոպայարողն ասէ ոսկ
 լանայա ինքն ունակողն անջ մի ասոր
 ուն Եւրեմիէն այս ինքն զարմին մարդ
 սոսկ ոսկ վերագոյն լան ասայ ոչ լե
 շեալ զանձողն իմարդ անջ զմարդ
 անձայինն այլ որիչ անուանէին միայն
 այլ Եւրոպայն իւրաքն։ Բեր տեսչոս

Աղայւոյ հէթ ճառածողացն զհանձն էին
համարեալ իւր համարեալն ահա էին ոչ
Դայ պողոս սամուսացին անախատ
պատրիարքն Լալայոսէ զհօր իւրոց խո
րաւորեալ շնչն առն. Բանն ի հոգոյն արայ
որ ճառ Բանն խորդ ոչ էր ի խորդ բը
անիւաց. Լալայոսէ դարձիւ Բանն ոչ
ճառն այլ էք անճառն ի փոքր անախո
րէն շնչն կողմեացն իսկ յայն խորիւս
Արեւ զի ուր էք շարացարոսի առաջին
Լալայոսէն զխորդն յայ այս պէս և
առ անհանձն աւանդացայ. Լալայոսէ
պողոս. Դայ այս ու հետեւ Երդոր
Խոսս հէթ ճառածողեանն ի հանձնա
անախո. որ առ Երդորդ Երդորդ ուն
Ոչ ի խորիւսն Բանն անիւր ինչեղ
Բանն այլ խորդացինն առ Բանն
Աղայոս Գեր ըզ հասարակական քայ հա
անայապէս կացայ. Երդորդ Երդորդ

Երևեսցին ոչ իմաստութիւնս զի ոչ
կարէր իջնուան գտանիլ և ոչ իտեսնութիւն
ուն իմաստութիւնս և իտեսնութիւնս
Երարձեալ է ևս որ. և զի իտեսնութիւնս
ուն հետեւ զիւնութիւնս պահեմ շարունար
ուն իտեսնութիւնս զպատմութիւնս մարդն
Երարձեալ է որ ցորիսուն հերձե:
Երեսն ոչ մեծ ևս անկրեւել արի միջ
այս անտալ մարդն. ևս որոյ եւայիսուն
կոչի մարդեղով իհարաւսն. Եւ ինքն ինքն
անկրաւ հրէ այսն զի ինքն ինքն զիս որմա
րդաւս պահան է որ զի զմարտութիւն ընդ
իսն ծայայ. Եւ արդ անկաւ այս քաւանկան
այսի ցայց և զի այս քաւանկան ևս
հերձաւսն զպատմութիւնս ևս իտեսնութիւն
ուն հաւատարմ ևս զի իտեսնութիւնս որ զի իտեսնութիւն
ուն ևս հաւատարմութիւն ևս քարուն. Եւ զ
իտեսնութիւնս զի իտեսնութիւնս ևս քարուն
պատմութիւնս զպատմութիւնս ևս քարուն

« Դ՛ր արդե՛ս ա՛յ անգար ի՛ջը, ճշմար
տո՛ւ թե՛ կ՛ոչ փայլե՛ն եւս արի՛ կայլոց
արագա՛ւ հերձո՛ւմ ծաղա՛ցն եղեր դա՛
անկից ալ կէ՛տ հրե՛ր Դ՛ր անգար ճշմար
իտ զի ա՛յնք շոջէին առա՛ւրբ Դ՛ր դա՛ւմար
դե՛ս ընդեր զանձնս անձ առ իւրաքանչի՛ւ
կորո՛ւ քարոյցս հառաքանապետ Դ՛ր
եւս ճարդե՛ կորդի ճարդոյ, անջանձե
որդի ա՛յ հրեայ և հերձո՛ւմ ծաղա՛ցն ըս՛
քը ռե՛կտար ի թակարարս բանեցի՛նս
ա՛յ որ ապար ի լարս որոգայթ ի մայակա
ւս ի՛ջը քո յերեւելոսս սպիտակաբա՛ւր
այծա՛ւ զարբանձին և լուսեղան ճարդի
սիննի փախիցո՛ւ ան հեարին և յանտե՛
ղի հայ հա՛ւըս փոսոցո՛ւ տեղի ճարին
ևս ի բնո՛ւ հառաքանո՛ւ ի ծանոտ
ից հատոյ փարշելի աղանդե՛ց և հա՛ւ
անապի յեղ ըստ հորի զգո՛ւ առ ի քան
զգուշո՛ւ Դ՛ր Կորափետո՛ւ Դ՛ր ի բրկոյ

ըզման ան երկր պատելի այլ թիւս և
բանիւնայ Տար Տեւոյելոյ և երկր պատելի
հանդերձ Իւրովն Տար Տեւոյելոյ երկր
պատելի. Եւ Տեւոյելոյ որդիւ այլ որդի
այ Տեւոյելոյ և երկր պատելի և այլ ի Տար
իւր Տար ոչ երկր պատելի Ըստ Տեւոյ
հի որդի այլ եղևալ այլ և Տար ոյիկ այլ զոր
յայն այլ աստուցի թի որդի այլ և այլ զորդ
և ոչ այլ և ի Տար իւր Տար Տեւոյելոյ Ըստ Տար
Տեւոյ ի վերջիւ աստուր. Եւ այլ հրեշտակի
եւ Տար Տեւոյելոյ Տար իւր Տար Տեւոյելոյ
իւր իւր այլ զոր զայր ոչ գիտեմ ասեցեալ
հոգիւն և Եկեացե ի յեղ և զարուստի Բ
արձրելոյ և հոգիւն լիցի ի վր և. Դե որդ
և Տեւոյել և Կոչեացի որդի այլ. Եւ որդ
Տեւոյել ի կուսեւ որդի այլ Տեւոյելոյ և ոչ
շրեւորհիւ և հաղորդու Ըստ Տար Տեւոյ
թի այլ որի Տար իւր Տար այլ Ըստ հո
գիւն և ոչ իւր որդի այլ և այլ հրեալ զոր

ոս կարիս ըստ մարմնոյ մոյ կարեալ է ի
 արհարեալ զն մեր անհն ճարեալ զն
 մարմնով և շարժեալ որ յիւր որդեմ ոչ
 ինչեայց այլ զն մեր անհն ճարեալ զն
 իսկ անհար ճարելի մնացեալ ևս այլայլ
 էլ ըստ անճո՞ւր ըստ ասացելոյն ի մար
 քարեէն եւեման իւր այլայլ ի մեծ
 եալ զերս մահ ըստ մարմնոյ զն մեղաց
 մերոց զի զմահ ասանցելի չեալ զն մեր
 մահո՞ւմն ըստ ասացելոյն ասացելոյ
 ընկալաւ մահ յաղթումն քո ուրե՛ւ դժ
 արեալս ևս քո և արքայեալ քո մեռաւ
 զն մեղաց մերոց ըստ գրոյց իսկ ան մահ
 ևս ըսեալ էլ ի մահո՞ւմն մնացեալ
 զն անճո՞ւր մոյ անհար ճարելի մոյ զուր
 ուն ըստ ասելոյն պետրոսի քան զի ոչ
 էր կարասե ըսեալ էլ ևս ի մահո՞ւմն
 էլեալ ի յերկինս ևս ուրեալ ընդ մի հոգ
 հանդերձել երկեալ բարձրացելով մար

Տո՛վ բանի՛ն ըստ ասացելոյն ի դուստ
րսաց ար ցոր ի՛նչ և իստա՛մ զժե՛ի յժե՛ անոյ
ն իմե՛ հաստատեալս և ասա՛ւ քելոյն
իսկ ըստ անձո՛ւն ան պարս և անկո՛ւն
չո՛ւ տեղի պարս և անկելո՛վ ընդ հատ
ճշտե՛ղ ինտար ~~և~~ ի շտե՛ն ըստ որե՛
նայ հայրական և ան ծառե՛լի հղատ զօր
ու՛ն ըստ ասացելոյն պատուի քի ան զօր
ու՛ն և ան ինտար ու՛ն իսկ գա՛լոյն
նայն ինչն որ ցի ան և ան ըստ ասաց
ու՛ն ցառել զի՛նչ ցան իս և զժե՛ի զ
նայ ան և ասա՛ւ քելոյն և ան զգաղոն
իս ծառե՛լի և ան զայն ուղի՛ն զիստ հա
րդա արտից և զգաղո՛ւն և զպարսա
ան և ըստ արտ ծառե՛լի և ան զի՛նչ
իսկ իստար ան զայն յանձնոյն ցաղոյ
ու՛ն և ան ան ան զայն զարդի՛ն ան և ան
զար ինտար իստար ծառ ընտրե՛լ ել
եալ որդի՛ն ան զի՛նչ ան զի՛նչ զի՛նչ և ան

ԳԻՒՆ ՍԻՆՈՍ ԲԵՆԵԴԻՔՏ ԵՐԳԻՏ ԵՄՅ ԿԱՆԻ ԸՍՈՍ
 ԶՆՈՐԷԻ ԿՆՐԻ Ի ՏԱՐԻՄԱՆԵՆԵՐԱՅԻՆ ԿԱՆԻՔԻ
 ՈՒՍԱՆԻՅԷ ԿՆԻՔԻ ՏԱՐԻՔԻ Ի ՎԵՐՈՒՍԱՆԻ
 ՈՋԻՏԱՐԻՄԱՆԱՅԻՆ ԿԱՆԻ ՓՈԳՈՒՆԵՐԱՆ ԿՆԻՔԻ
 ՈՒՐԻ Ի ՏԱՐԻՔԻՆ ԿԱՆԻ ԶԳՈՐԵՐԱՆ ԿԱՆԻ ՄՅԼ
 ՄՅԼԵՐԱՆ ԿԱՆԻ ԸՄՐԸՄՐԵԼԻ ԿՆԻՔԻ ՄԻՃՈՒ
 ՔԻ ԿԱՆԻՔԻ ԵՐԿՐ ԿԱՊԵԼԻՆ ԿՆԻՔԻ ՎԵՐՈՅՏԱՆ
 ԵՐԻՔԻ ՄԱՅ ՏԱՐԻՔԻՆ ԿԱՆԻ ԵՐԿՐ ԿԱՊԵԼԻՆ
 ՄԱՅ ՄԻՃՈՒՆ ԿԱՆԻ ՏԱՐԻՔԻՆ ԸՄՅԻՆ ԿԱՆԻ ԵՂՈՎԷ
 ՄԻՔ ԿԱՐԵՐԻԿԻՆ ԿԱՆԻ ՄԱՐԿԵԼԱՆ ԵՂԵԼ
 ԵՅԻ ԿԱՆԻՔԻ ԵՐԱՆ ՄԻՃՈՒՆ ԿԱՆԻՔԻ ՄԱՐԿԵԼ
 ՈՅ ԿՆՐ ՄԱՐԻՔԻ ՄԱՐԿԵԼԱՆ ԿԱՆԻՔԻ
 ԶԵԼԱՆԵԼԻ ՄԱՆ ԿՆՐ ՄԱՐԻՔԻՆ ԵՂՈՎԷՐԱՆ
 ԻՅԻՆ

Ստեփաննոս աստուծոյ զմեռեցեալսն աստուծոյ արեւ
 անդունդս արեւ յիւրեանս թաղանթի մը վրայ
 արեւմտեան

[illegible]

առաւելաւ քըն խառնովանին. քիչ լախ արե
ընդ է մաւ անճապիւ ւայայն ժամ՝ ինձանէ
նայն՝ ինչե րենաւ արիւն ախար մանուկ վաւորոյ
կէպոյս մայր ուն անճապիւն արե մար իւրմ.

Արդ տի յաւաւ վայելուէն աւել կի
աւորովանել զբանին բենաւ Խան ճեւ
որոն Խան մար միւսայեալ կէպոյս արեւոյ
էս մարտապետաւ Խորոք զայս ոչ աւե
անճաւարաւ Խորոքոյն հարց պատերազ
միջ:

Երբեքս կէպոյսայն հայոց կաւ Թորի կոյսի պատմաւ
սիւսիւսի Ըղէմ Թորոյն կէպոյսի ինչ հոռմոյ
Թաւի:

Առաւովանիւն համապոյ կանել զամենայ
մի զերրորդոն Երիւ անճեւորոն Խաւ
բաժանելալ ար տի բենաւ Խան անճաւոր տի
աւորելալ ոչ ախարալ ի ժամանակի Խոր
դաւաւորելալ կամ փոփոխելալ ուն զեղա
կանաչս բենաւ Խաւ. Զայս անճիւն վայելոց

[illegible]

ւա՛ր ինձանէ՛ անճ ճարդոց եւալ ճարդ ինձ, ւա՛
 րդի ճարդոց եղեալ իմոց եղեալ ԸՂԶԻ
 օփոխեալ յանճային բնութեմէն ւոջ ալ ալ
 եալ ի ճարդիային գոցացութեմէն ալ յան
 ճարդի միաւորութիւն անճութեւն ւա՛րդ
 կոտորեալ մնացան փոփոխելի ւա՛րդոց յանճ
 ման բնութեմէն երեսուն մնաց մնաց փ
 փոխեալ եղի. Լիակայն ան բաժանելի ւ
 ան որոշելի. քիչ էր արդի ճան ճարդ
 անճոց. իսկ անճան իմանի արարչին.
 Բնութեւն ճարդարար անճոց. Չի ան կամ
 բաժանին իմանան իմանութեմէն կամ
 լուծանին զմիմեան ալ ալ արարութեմէն իմ
 արարչին բնութեւն ճարդութեմէն որոշող
 ինչ տկարանայ միայն. ճարդ արար Բնութե
 մէն ան բաժանելի ւոջ լուծութեմէն կամ փ
 փոխութեմէն ճարդութեմէն իմարդ
 կոտորեալ կամ ճարդութեմէն անճութեմէն ալ
 մնաց միաւորութեմէն ան որոշելի ւանճ փոխ

[illegible]

ապր առաք աւարոսն երկուց բնութիւն 96
Եւ այն Եփեսէն իսկ վարդապետն յառաջ ասալ
Տառնուցեալ ասէ թող աշխատեալ յի
յի զի Եփեսէն իստուելովն այն ճարդանալովն
Խաւարդացն անճանալովն Խաշուր ասէ
Թող ինքն երջայտէ թե բնութիւն Խոջ անճն
աւարոսն իսկ զի բնութիւն յեղանակի
զոր ասեալ Եփեսէն յաշխարհս կարծիքէ բա
յի յաղագիս ի յերկուց բնութիւն անբաժ
անելի Եփեսոսն զարուստս յուր
զափառ վարդապետաց Եփեսացւոց
Տառնուան զի Խաւարդացն կիւրղէ աղեքս
անդրացաց Եւ զի Եփեսոսն Եւ այն Եփեսէ
յառաջին թող ինքն որ առաւ Եփեսոս
Եւ իստուելովն իսկ Եփեսոսն Եփեսէն
արձանացելոյ ուն Խաւարդէն առաջին
Եսկ յերկրորդոսն թող ինքն որ առաւ ոյն
Խաշխարհաւ Եփեսոսն Եւ Եփեսոսն
Եւ Եփեսոսն Եփեսոսն Եւ Եփեսոսն
Եւ Եփեսոսն Եփեսոսն Եւ Եփեսոսն

հայրն ասացելոյն ինձանէ քանի մինչե
նմիէ բնութի քանին ճարձմացելոյ:
Ճիւղն յերկուց բնութեց ասէն ժողով
եղան քաննութիւն ի միասորսն մի բնութի
ն էր ինքն քանին ճարձմացելոյ, հետեւի աս
իրաւս պարտ գոյ ասել զնա ճարձմ
րել յիւր բնութի: Երրոց ասէն պատ
ասխանէ յետ յոլով քանից եղացաւ աս
ն զինչ հարկէր ճարձմրել յիւրն բնութե
ն ինձ աստ յետ միասորսն մի բնութի
որդոյն ճարձմացելոյ: Քիչ քեր ի քանն
տեսարեմնութի բնութեալ իրել զճարձմ
րան ըստ ուղղակի ասէին զայս ի հարկ
էր աս իրաւս քանին բնութի ընդունել
զճարձմարանս: Եւ զարձեալ ասէ ասէն
հակառակ որդոսն զի եմն մի բնութի
քանին ճարձմացելոյ, հարկէ ասիւ շփո
րտան ընդունել և իւրաւանկաւն ուր
ճարձմեցելոյ ճարձմոյն ոյն բնութի ինձ:

Եւան գիտանացուն ժարձեալ որպիսի
պիղնիւրէն էին շատ Զճարարութեմ
բնութիւն Բանին ճարմանցելոյ Եւ յետոս
կառայ արքիւսկաւ յայտնէ զբանն
Ոչ զիայն ասէ իմից պարզիցն ըստ բնութե
ասի Ին Զճարարապետայ իմից անոցիկ
որ ըստ շարադրութեան ժողովեալս
Ոպ Եւ ճարարն ի հոգոյն ի ճարմանոյ իմայ
արեւակսն այսո քիկ Եւ ի Բանոց ոչ համ
ապոյս ասկայն ի ասորեալս ի բնութիւն
արդայն կատարէն ի Եւ շարադրութեմ բան
Իսկ ինիւրս զանազանութի ըստ բնութե
Իսկ ասորութեմիցն Եւ շարադրութեմ
ասին ասարաք ասէն զիեմ ի Բնութի
բանին ճարմանցելոյ ասեմին Եւ իսկ
հետեւեացի շարադրութեմ լինելոյ ճարմանց
ելոյ Եւ ժողովելոյ ճարարոյս բնութե քիչոց
ճարման Եւ ժողովելոյ ասեմին ժողովելոյ լինի
Եւ այլ Եւ բանս որի պիտի իսկ Եւ յոյ

[illegible]

[illegible]

յԵԻԵՂԵՅԱՆՅՈՒՆ ԵՎ յԱՊԵՆ ԱՊՈՍՏՈՒՆԱՐԻ
ՔԵՐԱՅ ԱՓԷՆՈՐԻՆ ԷՏԱՆԵԱՅ ՂԶԸՓՈՐԴԱՆԷՅԵ
ԱՆՈՒԿ ԽՈՒՐԵՅԻՆ ԱՆՈՐԺԵՅԻՆ ԱՂԱՆ ԲԱԺԱՐ
ԷԵԼԻ ՏԻԱՆՈՐՈՒՄԻ ԵՐԿՈՒՅ ԲԵՆՈՒՄԵՆԱՅ
ԱՆՈՐՈՐՈՅ ԱՌԺԱՅ Ը ՊԷՆ ԵՂԻՆ ԷԼԱՄՈՐԻ
ԱՌՐԱՅ Ը ԷՏԱՆ ԲԱԺԱՆՈՂԱՅԵՆ ՈՐՔ ԵՐԿՈՒՄ
ԲԵՆՈՒՄԻ ԱՄԱՅԻՆ ԲԱՅՅ ԲԱԺԱՆԵԱՅ ԼԱ ԱՌԶ
ՏԻԱՆՈՐԵԱՅ Ի ՎԵՐ ՏԻԱՅՔԻ ԽՈՒԿ ԱՊՈՍՏՈՒՆԱՐԻ
ՄՈՐԻ Կ ԲԱԺԱՆՈՒՄԻՆ Ի ԲԱՅԵՅԻՆ Ի ԲԵՐԵ
ԿՈՐՈՒՄ ԵՐԱՌԵՆՈՒՄԻ ԱՂԱՆ ԿՈՐՈՒՄ
ՔԱՆԸ ԵՐԿԱՔԱՆԸ ԻՄՐԱՅԵՆ Ի ՏԻԱՆՈՐՈՒՄԻ
ԱՅ ԲԵՆՈՒՄԻ ԱՆՈՐՈՐՈՅ ԵՂԻՆ Ը ՊԷՆ ԱՄԻՆ
ԵԱՅ ԱՌՐԱՅ ԷՄԻ ՔԱՆ ՂԷԱՆ ԱՅԵՆ ԷՐ ՏԻ
ԲԵՆՈՒՄԻ ԱՄՈՂԱՅԵՆ ԸՄՐԱՋԱՅ ԱՄՅԱՆԱՐ
ԲԺՂԿԱՅԵՆ ՎԱՆԿԱՆՅ ԱՄՐԻՆԱԿԻ ՈՐՈՋ ՏԻԱ
ՅԵ ԻՅԱՌՈՌԶ ԱՐԱՐ ԷԻՆՈՅ ԱՅԶ ԱՓՎԱԿ
ԱՓԵՐԱՅ ԱՌԵՈՒՆ ՂԷՂԿԵՆԱՅ ԵՎ ՐՈՂԵ
ՏԻԱ ըՄՈՐ ԱՂՂԱՓ ՓԱՌ ԿԱՅՐՅԵՆ ԱՄԱ
ԷՊՈՒՄԻ ԷՐՂՈՎԵՐՔ ՂԱՅԵՆ ՈՒՐԿ ՈՐՔ ՎԵՅԵՂ

Տան ևայլայլոմի մի բնութիւնսն բանին
Տարձայելոյ կամ թէ ոչ իմերսն զանգու
անոյս ան զբնութիւն Տարդիային ևսիայ
այլ թէ անմութիւնսն իւր անտեղծ Տար
մին յորովայն կուտին կամ թէ յերկնից բեր
Եւայ կամ թէ անանջաւ երեւելաւ Տար
դւանջ ճշմարտութիւն ևորքայլայլային
ի ինչ պատճառաւ և անմեղսիքն
առի ի թաւ և ոչ զանբաժանելի ևան
շփոթ միութիւնսն ևայնպէս և ըզով թաւ
չայն անկորք ի յերկաւ և բնութիւնսն
ժանեմ զի թաւ ըստ ևստորի այլ անել
ով զանմ ևայլ զՏարդիւն զՏարդիւն Տար
Տարելի ևստեղաւ և զանմ ան Տար
արելի ևանման և ոչ մի անորութիւնսն
զերկաւանջ իւր ան զՏար Տարանան և զան
Տար Տարութիւնն զՏար և զանմ ման ևստեղ
և զմի ևս հաւատարմսն այլային թէ անմ
բան որի հաւարե ճնեւայ յառաջ իւր և

անճաշտեանն անտեսանելիսն ճար
ջարելին անմահնէ առ զժողով քնոմբ
կատարելապէս իկուսէն ևսի այդոյն
իւր անճային բնութիւն ան շփոք ևսն
աժանելի միաւորութիւն ևսի անտես
անելին ըստ անճոյն տեսանելի ըստ
մարդկային բնութեան ևսն շաշափել
ին շաշափելի ևսն ճար ճարելին ևսն
մահն ըստ անճային բնութիւն ճար ճարեալ
ևսն տեսալ յերոմէս բնութիւն ոչ բաժան
մահն ուն ևսն ճար ճարելի ևսն անճ
ար ճարելի այն ուր ճար ճարելի ևսն
եսալ մարդկայինն առեալ բնութիւն ևսն
ան ճար ճարելի ևսն մահ անճային իւրով
բնութիւն վնայնորիկ ևսն իւր ևսն
ճար ճարանէ ևսն մահ ևսն իւր ևսն
այս պիտի զորս ոչ առանձին բնութիւն
այս առանձին այն ևսն մահ միաւորութիւն
Եւ զոր առանձին յառաջ այն բնութիւն

ան հեարիելէ չար չար ան ընդունել
 Պոանելն ոյն պիւսմարդոյ բեռնա
 անձին անկարելիէ մահաւաս Կեանս
 տալ մարտիան Կակայն Սիւսորելով
 Բանին ալ Թմարդոյ Բանականի բեռն
 ան հեարելին հեարաւոր եղև անկար
 էլին կարելի քչ չար չարեցաւ ան չար
 չարելին չար չարելեաւ և և և և և և
 մահն մահկանացոս ամ որով կեդրան
 ապա մար մին ին անդամս յագիւլ
 իկեդանի և կեդանարար գլուխն ին
 քն որի տար հե բալ յաւիտեանս ամեն
 Ա յսմ Թղթոյ պսմասիւնի կեանսնային
 Չոր գիւնս ան անդին կանգնիկուն
 Կանոնի քն ան հաւատացեալ
 Թի ծիրանածին անգարակեալ ար
 քա զարաւոր Բարձր իշտ և քնակ
 ալ հոռոմոյ կոմէինս Երաւուն
 ան և արքազան կաթողիկոսի ի անկ

սիսի զճարհսնարիւն Վնտէն առաւ
եւ զգիր թագաւորոցն ի մէջ ընդարս
պատուակաւնոցն զայն ընծայեցաւ եւ
նշարչաւ առաւ զի մերոյ թագաւորոցն
յուսոյս իսկ և արքան եւ զպատրիարք
արքիւ և նախ և նախարիւ ժողովոյն և ընթ
ոյն այն մեծի էկեղեցոյն ընկալաւ իսկ
թագաւորոցն ի մէջ արքան և պատու
ակաւնոցն ի մէջ ճանոցս սակաւ երկուց
բնոցն զորոցիս յանձնաւորոցն զի
այսն միոյ երեսաց և զմեծ շնորհա
ւն բաժանելի սոցոսն զիստորոցն
նոյն հետեւող դասակաւնոցն նախ և
տից հարցն Վնտէն զիստ և զպատ
ուակաւնոցն ի մէջ և զիստ և զպատ
ուակաւնոցն ի մէջ ի մէջ միոյն ճան
աւորոցն զիստ և զպատուակաւնոցն
նոյն զիստ և զպատուակաւնոցն
նոյն զիստ և զպատուակաւնոցն
նոյն զիստ և զպատուակաւնոցն

ածա ընկալար զորս ոչ ընդունէի կաթողի
կէ ուղղափառ եկեղեցի զի ոչ երգա
կոչաւս հասնաց Կարգաց և որիւն Եղբոր
Երբ ասա Եղ զի այս ֆիւ ամ աղբեցիս հար
ծ ընկեցիկ Լեռնաւն առնելովոյ հաճոյա
կիս Գորով ալնացիկ որ շրփաթառն առն
երկուս Բնոմիցն որ իսն թեպէտ Լաւն
իւրեղորեա ուրեա Գառնէի Բնոմի
ասելով Բանին Լարմայեղոյ այլ ոչ ոյ իմ
նի Երկոտնելի լինի առայ ուստս այս
եկեղեցիս հայոց ոչ թե այնպէս Լեկալ
ողիկե եկեղեց ավ զարդապետի այլ ու
նոյն ինքն ամայինն Կիւրիզի Բաղաւճ
առաւիւր զնոյնն պատմեալ

Ամենակէսի իմ Երբ որ Գորով Բնոմի
Խոս անգամեր Եսայի զորպէսն Եղ զի Բաղաւճ
թիւ որ Եր Գորով Բնոմի Ես Եր Բաղաւճ զի հա
ստ Եստ Ե ուղղափառացն Լեկալ Եստ
Ե Զարափառացն Երկեւնց Եղ Ես Եստ

Երայիմ Կէանս Ի թողի յաբեթաւսն ի
 Խաւսարիս Կայսրոյ.

Այս բնութի պէրորորոշ
 քննելի ան սահմանելի մասն
 յերիս անջինս ի հայր և յորդի և ի սբ հոգին
 իսկ յառիշտութի ան անջն անկանութի յիս
 առանցիւր երեսաբաժանի և ի դիմս ի յբ
 և ուրիշ երիցն այսէ ար ան մանկանայւ
 մե տե հասարարիչ ան իմանայի ան զա
 րաքելի անորակ ան քանակ ան որդ ան ի
 բ ոչ սկսեալ եւ ոչ զա զարեալ իսկ
 առանցն առ որութի հաւար պատճառ
 և ճնաւ լաւն սկիսիցն և սկիսիցն ոչ սկսի
 յաւե քե և ոչ արարեալ ո՛հ անջինս քե
 է ի համ յայլէ ուսե քե իսկ որոյ առ
 անջնաւ որութի որդի բան և ճնաւ զայս
 կերպարան իսկ հոգի ելաւն և բոլորաւն
 և հոգի ճշմարիտ վս զի իւր հոգիէ և
 ասի և ի հորէ ելաւ զի ի նմանէ ստոր

ապիւս յառաջ Գրայ ան հաւատարմար Եղոր
 դոյ անձառաւար ըստ փրկ հաւան բան
 ինչա՛յիս փառաւորեացե զի յի՛ճ ան
 տի առնուցո՛ւ Եպատմեացե Յեղ աեւան
 եւ զի Ետրդոյ տաի հոգի մայ Եհաւորաւ
 որում գրե պաւղոս դուստը Եհաւոր
 ով եկե հոգի մայ ի Յեղե Բընակեալ իսկ
 եկե ուղհոգի Ենդուան ինչ Եե Եհաւ
 ա եկե Եհա ի Յեղե մարմին մեռեալ զի
 մեղաց Եհոգի կեդուան զի արդար ու
 թ Եիւս զիս տաւոյ թ հոգի մայ Եհաւոր
 եւլ տաւոյ թ հոգի Եիս դարձեալ Եհա
 տեռան զհոգի Են զան յեռոս Եիս
 Եակելով ըստ ստեղծ ալ յայտառել
 ով ի փրկչին եռեկե Գու զեա՛ւ Եիս ով
 Ենդուան Եհաւար զի տեղով զի հո
 տե թ Եիս ի Յեղե Եհաւոր Եակիս բան ին
 յոյ ան զհոգի Եիս Եիս զան յեղ
 հաւոր Եղորդոյ հոգի Եիս Եիս զի հաւոր

ոջէ և ոչ որդի ասկայն որդւոց ըստորո
ւասէ պօղոս զի և իմէ որդի և ասուա
ւայ ան զոգի որդւոց եւրոյ իսիրաւն
և իմէ պետրոս զմարգարէիցն ասա
ւասայ եաւան գրէ որք զն որոյ որ իմէ
լինէ լոյ շնորհա մարգարէ անայի յորո
ւանց որ պիտի ժամանակս աշտի ինաս
հոգիէ քի ի յաստ լանիս զհայր ճշմաւ
որդւոց և ասուաւաւ հոգւոյ և իմէ
ի անոյնէ աշտի ոչ հոյն ասրիէ ան
մանապէս երկոցոսն գոյ հոյն պատ
ճառ ոչ երկոսեան որդի և պետ ի
ի ոչ զի պատճառէ և ոչ երկոսեան հո
գիս զոր ասրիէ ան աղամայէն սիւն և և
այ լոյ եղբարս երկոսեան և իմէ որդ
իս այսպէս և ճշմաւ զհայր ոչ ասի
որի կամ որդի հոգի և ճշմաւ որդի ոչ ասի
ճշմաւ կամ հայր և հոգի և հոգիէ ան
իմաւ որդի ոչ ասի ճշմաւ զհայր

[illegible]

ի եմանէ մարդ ճշմարիտ ասանելու քաջ
հայրանանն ոչ թափառ թողեալ զփառ
այն արտա գտան իւր հոյն ինքն լիազ
իւր իւր գտանդ կուտին միայն ունեւ
ոլոր բնութիւն զհոգի եղևար մին եղևար ու
էախ արեղծել մարդոցն ասպար բնակել
բանին բանն մարմին եղև ըստ յոհաննու
ան յեղևար արեւալ յառին (նքարելէ
կուտին յինքն ի գելով ան մարմին բանն մար
մնացաւ ոչ ըստ փառա փառա եղևալ
ի գոյութի ըստ արիւնի մանկանց զաւարտ
աւարտաւ շրջաբերել ալ ընդ ասանել
բանին ի Խնդանկան կարարեալ գտաւ ան
անգամաւն ուն ասկի իտեւելան հրեշտակ
ն յո՛վանի մի երկնցի մաւնալ զմարման
կնքա զի որ ինձմ ճեւալի ի հաւայն արբոյշե
ճեւալ ասէ ասարարեալ ասարարե
եալ ճշմարտապէս բնութիւն մարդ եղևալ
ոչ ի մարդ բնակեալ ուն ի նքա ալ ինքն

Իսկ եղեալ Տարդ Կատարեալ ան շփոթ և
 առանց խառնակոյթի Տեսչեալ Եղան
 ուրի Տարմնոյ եղեալ Բեռնի և ոչ Տարմնոյ լո
 ճեալ յան Տարմնեալն և ոչ շփոթեալ և ոչ
 եղալ խոստովանիմք և ոչ լոյ Տարդոյ ըստ
 Հարափառին. և Էստորի և որդիի որդի լինի
 լի ի Կարգանոսանց շփոթեցի ուն առ ան
 աբանն գրիգոր խոստովանիմք զորդի ծըն
 եալ ի Կատարեալ և ոչ Կատարեալն ոչ լո ճեալ
 զճեռոյն համայն վն Կատարեալն ճեռոյն ոչ զ
 ճշմարտին ինչ որ անալ Կարից Եմք զճեռեալ
 և ոչ զճեռեալն ճշմարտեալն և Կատարեալն
 լո ճեալն չի լինեալ առ Եղանոյն. Վկայե եղ
 է ի ի եղ և առ ան առանց չի. որ որդի Տարդ
 ոյ դուռն այս փակեալ Կայցի ոչ ոչ Տար
 յե լինաւ այլ ինքն որ ան յայն և ճեռ
 յե և փակեալ զի և առ ան և ոչ լո ճեալ
 եղ յե և փակեալ զորդեալ ի վերջիս և
 դուռն փակեալ Կայցի. խոստովան

իսկ զճեւալն ի կուսէն ան մարդ ան լաւ
էրա՞նք քեզա՞նք իւրոյ անարժանաւայն կատ
արեալ յանձնա՞նք կատարեալ եղն եւ մար
դիո՞ւնք եւնք ոչեւ կատարեալ եւ կատարեալ
առ իսկ անհամայն կատարեալ ալ զի կատ
արեալ զի եւնայն ար մեր յս քս զի եւ յերկո
ւոյ զի աշտալէր. վկայե երե զի առ առ ան
մեր ոչ համարեացի ընդհան առ եզիւր զան
ճանապարհս հանձնարոյ եւնք զեւ յակո
վքս ճառացի իւր եւնքի ուրեւնոյ իւրոյ
յեւն աշտարիկ ի զի երկրի երեւցաւ եւնք
մարդկան շըրջեցաւ եւ մարդիկ եւնք ճան
իցե զեւ. իսկ ուրազան իսկ զորդի եւնք քան
զյաւնի տեւան ճեւալ ի հաւրեւ անորդի այ
յեւն ժամանակի ճեւալ ի կուսէ անորդի մ
րդոյ համայն ոչ երկու որդի ալ զի որդի
մարմնացեալ մարդացեալ ար մեր յս քս
եւնք որ ունէր ի հաւրեւ յառաւջ քան զյա
ւիտեան քեզա՞նք հասակակալ եւնք մեռ

անջնական և յարկական եղև ինքն եղև ըստ
 ժամանակի մարդ հանդերձ բեռ-ի գիմա-
 ւանջնաւորութիւն այլ ոչ յազատու այս որիկ
 յերկուս բաժանի բեռ-իս կամ գիմա կամ
 առանջնաւորութիւն այլ մի ի մի այն մարմնաց
 եւլ բանն անձ բեռ-ի գիմաւ և առանջն
 ւորութիւն և համայն մի առեղծիքս բե
 ր-ի գիմաւ և առանջնաւորութիւն ոչ որում
 անձ զոր ունէր ի հատրեւ եղոր եղև կամ
 առանջնաւորութիւն այս պէս և այլ բանն յայ
 հատրեւ առ զմեր իմաստութիւն և զաւորութիւն
 է առ զմերս կերպարան հատր և ընկարագ
 իրն է-ութի որեւոր ըզկերպարան զնման
 ութի մարդոյ և ոչ ասի երկուս կերպարա
 նա և երկուս ոմանց ճանաչութիւն այլ մի կեր
 պարան և պատկեր անձ հատր և համայն մի
 փոլով կերպարան և պատկեր անձ ոչ որում
 անձ զնա փոլ ըստ է-ութի պատկեր անձ և ըստ
 որեւորութիւն առանձն և զպատկեր ծառայի .

Ըստ աստուած ելոյ զիւր պարտեա ծառայ
 եմ ա ի նմանութի մարդոց եղեալ արդ
 ըստ ինքեան բանն ի հաւարէ և մարմին
 որ առ ի մէջ ասիւ այստեղի գողովի
 հատարելութի. իսկ յան պատմելի միտ
 որո՞ւմ միտաի հատարեալ և ոչ երկուս
 մի կենդանի միանջն մի պատկեր մի որդի
 ար մեր ցաւս. այդ սակայն մի բնութիւն
 սելով էս ոչ ըստ համագոյութե. և մարմնոյն
 կամ ըստ յեղման և շնորհութե, և յատկան
 գոյացութե. այդ ըստ անձաւ միաւորութե.
 առ իսկ մարմին. արիւն աղագաւ առին ան
 ինքն մարդկայինք. և մարդկայինքն ան
 մարմինքն. և երկուսն միանալով. երկուս
 երկուսն. ըստ այնմ ոչ ոք էլ յերկինս
 երկինքն. որդին մարդոց որին յերկինս. որ
 ելն. բանն անմարմին. և որ ելն թանձրացեալ
 մարմնով. այդ յաղագաւ անձաւ միաւորութե.
 զնոյն որ ելն. և զնոյն էլ առ. ըստ այնմ և

զոս առե որեջն և ոյն է և որ ելն ի վերայ առ
 զմեման մահն մտանալ մահ կանայցոս ևս
 ահ կանայցոս անմահ և անապահան միանալ
 ովն ընդ անմահին ըստ որոս քրէ պօղոս յեր
 որդի եւ ի ևայեայ այլ զմեման մահն
 եայ զմեմ զոր որդի առ զի հաւանք ճշեալ
 ելն որ հաւորէ ոմ մահն եյաւ ի մահ մա
 ըսն ելն անճն ելն զմարմինն եւ ի մահ և քին
 ոչ կ'յորդեյաւ ընդ մահն և այս ան
 անմահն մարդոց մահ ոչ կարէ քրկել այս
 ցանէ մահն բնութեայ ի ստորովան ելն է զի
 առե անկահից եյաւ մահ ու և և մահն ու
 զի եյար ու և քինն կ'յորդեյ զոր մահ
 առե զայն ի զմարդոցն ան ան մահ և մար
 դոց մահ զի մարդ յարուցանէ և զմեմ
 անդահի ելն բովանդակելն մարմնով
 բովանդակելն ան բովանդակելն
 հաղորդել ան չար չարելն բնութեայ չար
 չարեալ միաւոր ու և չար չար ելն բանն

առանց չարչարանաց մնացեալ ըստ որ
ում գրէ Տէ պետրոս քի չարչարիլն մարմն
ով պետրոս հարկաւորի ասել օրդ զի զս
ահման չարչարանացն իոյ պատկերի
իոյ անջնաւորութիւնս զի մայ եւ իոյ
բանին մարմնացելոյ զի մայ ի մասցուս
ասել ըզ չարչարանան հոյն կանաւ եւ եր
գործութի ոչ երկու այլ ի նայտ իսկեպի
յոր ժամ պահեաց զիսաւր ապա քաղց
եաւ յոր ժամ կանեցաւ իսկ մարգար
բաւ յոր ժամ պահեի իսկեպի պահոցն
քաղցնաւ իսկ արե վն զի զմարգարային կ
ան ը անցային ի մայոս եւ լիւր ի կատ
արմանն ապա քաղցեաւ յոր ժամ ըսյլ
եա մարմնոյն կրել զիսաւր ի մասցուս զան
ճառ իսաւորութեան ի արուսին բան
իցն յոր ժամ ասիւր եւեւ հացեկեւաց յեր
կնից ի թեալ հաց ոչ երկ զմարմնոյն ինչ ճա
ռեաց այդ վն ըսեալ իսաւր զի ի թեալ

յերկնից անձնաւոր եր . իսկ յիսաւորելովն ընդ
մարմնոյն յիւր այնու հետեւ հասցն կենաց
ոչ յերկնից իջեալն այլ թ իջելոյն յիսա
որեւալան որիշաքար հաստմամբ : Յառ
աջ քան զլինելն աքրահամոտեմն ոչառ
աց առաջ քան զլինելն աքրահամոտեմն
որոշելով ի մարմնոյն ժամանակեալ բն
ութեան յանձնայինն Յգեւով կամար յիս
անձնաւոր յառաջ քան զլինելն աքրահ
ամոտե այլ անորիշաքար եւ յիսաւորա
աց որեւտեա զիս ետեա զհայր զմարտի
այինն տեաւաներ զբնութիւն զոր եւ թովմա
յետ յարուէ շաշաքեր զիւրեա առից
իւր իւր ճանեւաւ զանձնաւոր իսկ ետեա
եր իւր որեւտեա զմարտիութիւն ընդեր ոչ
ոչառաց իւր որեւտեա յիս զանձնաւոր այս
ինքն որ հաւատարաց այլ յիսաւոր առաց
ուրեմի եւայլ բազում վիպութիւն այլ
ոչ կամեցայ յերկարել այլ սակաւ ինչ

պատշաճաւոր յաւորութիւն մարին
ակ տապալաւ ուն հոսր ընդ ոսկի կաթիւ
երկաթ յաւորեալ քործէ հրապել
երկաթն զոր ինչ քործէ ան էիւն հոսր
կաթի սեւաւ երկաթն ծանրէ անտաւա
ակայն յաւանալով թ հոսրն զնորայն
չգէ՛նու զիւրապարան ուն փայտ հրապ
եալ անչ արտաւապելալ ի փոլոյ փայ
տ շաւշափելաւն անշափով տես ակին
զոր տակ եւայիւնայ կայծակն տպա
որեցաւ ուն ճայն ի բան յապելալ ուն
չոյս անչ ուն տեսանելի ըստաւ յիմանալ
բանի քոր ծարձեայեալ անտաւանի
անարողի անն վիշտ մնայ ի սիրտ ըստ
նոյնպէս բանն խաշեալ ի հրէից անն
շար շարեղի ծոց հոսր ուն ծաղիկ շաւշ
ափի անհոտ անտես անի ծաղիկ տակ ուն
իւնծնոր կար անպիտակ անհոտ անի իւնծ
որիւ այսպէս արիւնն անմար մին անհոտն

ան բեռնի ըստ երգոյն իւղ ըստ փետալի ան
 ուն քո և ինչ զհետ հոտոյ իւղոյ քոյ քնաս
 ցուք և ինչ ի ծած մահում ան իստոյ ոգան
 իմ և զփռում զոր արիւնի ոսկի և արծ
 ար իստում ետալ ինչ փռում և արիւնի
 հոտ և փռում ելլէ յերկաւեան երեւի հոտի
 ի զեղնում և ոսկոյն և արիւնի ար
 ծարնոյն այսպէս ամեն զի զմարդկայ
 ինչ հոգին ի մարմնոյն ամեն ի հոգով ի զ
 փռ և մարմնով ի փռ ելլէ մահ յերկոյնում և
 ան բաժանելի այսոք ի կոսկի ան ինչ ընդ
 վարդի և փռում ըստ մահ ի շահայ և արեւ
 յամային բոլոր արանայ զորս ծաղկայ
 զարդաւ արայ ծառ այսոյն հարաւ
 արքան ետալ և յորոյ և ինչ արեւ ի
 ընդում և փռում ինչ ինչ ըստ ելլէ ըն
 ծայ ետալ և ինչ արանի և ծառ փռ
 ուն ինչ զի ի մահայն զքնակաւ հոտո
 ետ ինչ ի հոտ անոյն և փռում արեւ ըն

զամենս օրերոյ որդոմէ յաւիտեանս ամեն
Եւ որ լուսաւորիս ի յամենայն զաւանու
մենս ուղիղ սրտի և բոլոր հաւատով
թողումէ ձեռաց հայցեալ ձեռաց շար
աւանդեալ և աղարկեալ զճողիս և ինչ
որ առաւել իսկոյն բարեաց թողցե
ճեղ ըղձանցանքեր. ԶԻՔԷ:

Կիւրդի անդէք օմնորայոց բանն. և զոր
վեք ընդդէմ երկաթն անկանցն օրիգորս նր
գրեալ կայ վանն մարմնաւորոց բան
իւնայ և ոյն պէս և ընդդէմ նեւտոր
ե շիջ թէղծին.

ՍԷ

Եւ թէ որոշ խոստովանեսցի ճշ
մարտութեք զէ մանուկ և վասնայ
սորիկ անձածին զօր կոյնս ծնեալ ըստ
մարմնոյ զբանն ան և զովեալ եղիցի.

ՍԷ

Եւ թէ որոշ խոստովանեսցի բնութեք
ձեռնայ ի մարմնի բանին այ հաւր և և

քն հանդերձ Տարմնովն իւրով զենոյն ան
 իմն գաճայն և՛ մարտ. և զգովեալ էղիցի.
 Ե Դէ ոչ զի քն բաժանեացէ յերկոս. դէն
 յետ իմնաւոյն և՛ մայն յերջաւորոմի յար
 ելոմի մահացէ ի բրեւ պատճառով և՛ կամ
 որոմի և՛ պարոմի. որոմի և՛ զմի ուր
 բնոմի և՛ զգովեալ էղիցի.

Ե Դ
 Ե

Ե Դէ ոչ յերկոս երես և՛ կամ յերկոս
 զարոմի և՛ զարեւարանացն և՛ զարուս
 ելոյն զգրեալն և՛ զար բառն բաժան
 եացէ և՛ կամ զքն մասցեալն որ բովի իւր
 ովի և՛ կամ զոր իւր իսկ վն իւրիցէ մս
 ացեալ և՛ զոմանս ի բր մարդոց որոյն ի
 բանէն այ ի բր յարեւոմի իման ացէ և
 զոմանս դարձեալ անմարտ իմայն բան
 ինայ հար և՛ զգովեալ էղիցի.

Ե Դ
 Ե

Ե Դէ ոչ ի յիւեացէ մահ մարտ անմարտ
 եաց զքն և՛ ոչ անմարտ ի բր և՛ զի
 որդի բնոմի որ եղև բանն մարմն

Ե Դ
 Ե

Հոգւն չոզեալ է զիցի:

寧

莊

Ե Թ օր իշխեալսցէ ասել ի Թ վերայն
ոյ Տարդոյն արժանէ երկր պատու թ աս
նել ը Բանին այ և փառ աս Բանից լի
նել ընդ այ ի Բրե ասլայ լուս լի յորժ
աս ը ասել աս ասիցէ ի Կարկէ երկու
Ի Տայուց անէ և ոչ փով երկր պատու թ
պատու ասցէ լի Տանու Էն և փ փառ
աս փառ թ ասցէ և Տայ փով եղև Բա
նէ Տարփեն. և զով Եւ լիցիցի.

Ե Լեռնաւորացի զօրոյ տէր յէ քէ Ելե Գ
առաւորեցաւ ի հոգոյն ի բրեյաւոր
չաւորութենէ Եւսփաւ առաւելոյն զ
աւորութիւնս այս ոյ պղծոյ կատարել
իմարդիկ զնշանս անտոքոք Եւս Եորին
իսկաւորացի զհոգին որովաւս էր զան
հրշանս Եւսփաւ Եւսիցի:

Ժ

Ա առաւել Եւս Եւսիցի ապա ի
առաւելութենէ Եւսոյ լինել անէն զԵւս
անտոքոք Գիրք Եւսիցի Եւսիցի զան
Յէ Եւս Գիրք Եւսիցի Եւսիցի Եւսիցի:

Արդ Ելեռնաւորացի առաւել Եւս
Եւսիցի ապա լինել իսկաւորութենէ Եւսոյ
ոչ զայն որ յայ հաւորէ բանն որեղև Եւս
Եւս Եւսիցի Եւս Եւսիցի զորոյն ի Եւսիցի
Եւսիցի ի կնոջէ Եւսիցի Ելեռնաւորացի Ելե
Գիրք Եւսիցի Եւսիցի զան Յէ Եւս Եւսիցի
Եւս Եւսիցի Եւս Եւսիցի զի ոչ էր կարաւոր
արաքի որոչ Գիրք Եւս Եւսիցի Եւսիցի:

դո՛ճան. Է. զկտիքէս: Ը. զփյափխանոս. Թ.
 զանցոնդեան. Ժ. զպէղծե նէստոք. Ժա. զԼե
 ոնորոս. Ժբ. զդոնորոս. Ժգ. Լալբայ Լա
 անկ Լալբարու Իմ Ըբնայ Լալայ Լա Կան
 ոնս նոցայ Լալանանանան լնոնի Լալաներիանոս.

ոստովանելիք ունի ուսուցիչն փրկ քի
 և լարդապետ Ծաւարիւք յԾր որ ինկի
 այ և ծ օրիկոս տանդիւնու պաշտիւն
 Եր յեփեսոսի հասարակային ըզհա
 ւաս քի որ ք ժողովեցան ի քի հոգւոյն
 Կիւրեանց ժամանակս հաշտեցին զ
 ոլորեցուցիչսն ~~հոգւոյն~~ որ քի ին ի քի
 զգայլս ապակեանիցս հոգին քի և քի
 արեւիկեան հաւատով և զոգովեցին զ
 հեշտաւորս և ահայ գրեւիւն մեծ
 եւ քի ի քի քի քի քի քի քի քի քի քի
 և խառնեցին հաւատոյն քի քի քի քի
 խառն քի քի քի քի քի քի քի քի

և զովքն զամ հերձուհոցն։

✠ Եւ զովքն զարիս որ հայհոյեաց և աս
է թէ որդի ոջէ ի բնութիւն հաւար։

✠ Եւ զովքն և զմահեցուն որ ասաց թէ
հոգիքն քնուազագոյնէ քան զհայր և
զորդի։

✠ Եւ զովքն և զաւաւղոս ասնոսաց
ին որ ասաց թէ յմ մարդեր և ի մասս
ոմք զաւարանայր և ուսուցանէր և
ի մասս ոմք մեծէ քան զմ։

✠ Եւ զովքն և զմանի և զմարկիոն և զ
արդուծան և զկարիսս որ ասաց թէ
յերկնից եքեր զմարմինն։

✠ Եւ զովքն և զփղափիանոս զԵպիսկո
պոսըն որ ասաց թէ Ծնմանուք և արու
երաւաք երկէցաւ որդիսն այն աշխարհս
և ոչ առաքուգապէս մարմին և շունչ
իմք հոսեւ։

✠ Եւ զովքն և զապոդիմար որ ասաց

[illegible]

4. Ը ըշովե՛ճ Եղտա՛մարն զկոնի որ. Բ.
բնո՛յր, ասոյ Ե. Բ. դէ՛ճ ի Բ. Եւոյ
աւորո՛ւթաւ.

Հ. Եղովթէս և զաւեր իւնուս և զփր
նք զաւարկանիցս որարար Բախանուս

իմար հաւորո՞ւնէ անտի կաւաց ելե
հաչ կանաց ուր մարտիւնն օ մմ. մար
դոյ միւնէ ցարո՞ւն ան փառաւոր
կան կարար բաց ցարո՞ւն փառաւ
որեցաւ անց լուան զհանն պետրոսի
առաւելոյ որ առեի թ մարտիւն ոչ ետ
ես զապա կանոնիւն.

Եւ որոչ հաւորաց ելե բնո՞ւն է ունէ
ձանաչի միւնն որ ոչ ապա պէս խոստ
ովանի նշովեալ եղիցի.

Եւ որոչ խոստովանի զօ մմ որ հաճե
որեացն զխաչն կաճաւորո՞ւն վն մի
միւն իդիմաց յերրորդո՞ւն կի բնո
ւնէ մի հաւոր. բաց փախանակ այդոր
իկ առե թ մարդի բնո՞ւն այրե արար
ան միւն շնորհաւոր որդիէ ընդոն
ան ճարճարեղի կան հաչան կեճոն
մարդ գոչով որ ապա պէս խոստով
անի նշովեալ եղիցի.

515

2F5

57

Որ ասէ եւե յերկնից կամ յայլ ի բն
ութեի առ Տարօն ան խոստով
անի թի մեր ի բնութեիս և ի մարտ
ամայ արքայ կուսէն առաքել մեր մար
թն և շոնջ շարժարեցաւ և տուա
վն մեր Ծ և կատեցաւ որոջ այսպէս
խոստովանի ի զով եւ շարժիցի :

57

Որ ասէ եւե յերկնից կամ յայլ ի բն
ութեի առ Տարօն ան խոստով
անի թի մեր ի բնութեիս և ի մարտ
ամայ արքայ կուսէն

57

Որ համարձակիցի շարժիլն այս
եղապակեանցաւ ի մի առաքել
և ասէ բա՛շ անուան այն և մարտ
այն և ոչ առաւել խոստովանի ան
ապակեան ի բնութի ան մահ ի մի զի
մա երկր շարժեալ չի եւ ան մարտի
ի մի բնութի և զի ման երկաթաբոյ
բանալի որոջ այսպէս խոստովան

և զով եւ շարժիցի :

Երեսնէ զհարի միոյն Բաժանեալ յԲ.
Բնութիւն իւր Եղայն Տաճանէն շէրոր
դոմին այն պիտի քն. Եղովեալ Եղիցի

ԵԶ

Երեսնէ զմահն մին կէնդ անայոցիւ
զհարչարանն փրկարար ապականացո-
ւող շատաւ խոստովանեացի Եկէ շարժար
անա-ք ան շարժարելի Կանգն-ամբ ան
մահ որէն մեծ որ մահն զ դի-րիէն որոջ
այսպիս խոստովանի. Եղովեալ Եղիցի.

ԵԶ

Երեսնէ զմարմինն ճշմարիտ այն Կանգն
Յի Էի Ե Իսի-ա-որո-նէնն մինչև իշար
ոմին ապականացո-էր Կան փառա-
որ Կանկարար Բայց իշարոմին փառ-
աւորել ամենապարեցաւ Կոչիտոտ
ովանի Եկէ Ծ զիւր յարոմին էր Եղայն
Ես Եղաւ ամբ ան զյարոմին կէնդ
պնայոցի զ Կանկարար ան որոջ այս
այսպիս խոստովանի. Եղովեալ Եղիցի.

Ես այս մահար Գրեցաւ Կանկարար Ես

ԷԶ

զմմ հերձում ծաղա պիղծու աւելալ լի
մարգարէից Եւան առաւելաց որ աւել
փախերի պիղծ Եւ ի որ աջայն հակառ
ակ ուրեւէ Եւ ի ճշորեցոսցից գիտութի
շոր պատուութեցին Տեղ սբ վարդապ
ետ Եւ զոր առաջեալէ որքոց ոչ յիշ
իմք ինչ ուղղափառ հաւատոցն Եւ
խոստովանիմք Եւ ի կր պաշտելուս սբ
երրորդութի հաւոր Եւ որդւոց Եւ ի ոգ
ւոցն սբոց այժմեայ ժամեան յափա
Մ Եւ ի աղաղակ ժողովն որ յան
տիոս յն, ժողովեցան յորում ին
Եւ սեբիոս. Թեոդորոս. Զարկե
ոս. Զենոն. Գաղան. Զիւրիկ
ոս. Եւ արքեղոս. Եւ ստաթոս.
Եւ մակեմոս. Եւ սիւրիոս. Զանկ
ոս. Եւ Թրիոս. Զանով Բոս Զ Գաղ
իոս. Զան Գեոս. Եւ Երոս. Թեոդորոս.
Զ ի Թիոս. Զ ի Երոս Զ Գաղիոս

մարկոս. Երեսուրոս. Բարսուս. Ղզե
 սանդրոս. Ծիարոս. Էւատիոս. Լիոս.
 Մակեդոնէիոս. Ծիարոս. Կեդրոն.
 Թեոդորոս. Թեոդոսիոս. Յիշուե
 ումէն հոգնացաւորաց. Եւփիւնի
 կեցացի եւսիւնեաց յարաքացացի Թի
 ափեոսացի Կեդրի կեցաց իստորացաց
 լիւ. Եւսիւնիոսաց.

Ընդդէմսն զորս զմարմինն չի
 մարմնակնննոն մարմին.

Արդեւ զչի մարմինն ապականացո
 կարծեալ զիարդ աւել քն թեւ
 ծաւալեկեաց յերկնից իջեալ Կա
 ղ զորեա տաց մարմին իւր որ բաշխի
 հացնաց աշխարհի թապականացոս
 զիարդ յերկնից իջեալ Կա զիարդ զկեր
 ողսն մահացոսացեւ Կա զիարդ
 աւել զմարմն մահածին Կա զապ
 ապականացոս մարմին ծընաւ զիարդ ի

ոստոսի մտնող ճնայ ևեմ ասիցէ
յետ յարդար ունէ քոխի յանապական
ոսի ասպա մարիամ ոչէ անմտին այլ
գերեղմանն զի ասպականաց ու անկող
հեմանոսս խոստովանին. Եւ զոր քոս
յոր մարմին հաղորդիս զի ահայ ի վերն
աստանն զայն մարմինն ետմեղորի կոս
ին և ոչ զոր ի գերեղմանն յարեա
ևս ասց զայս արարիս աստիճայ յիշա
տակի զոր այ ժամ ունիմ և ոչ զայն որ
յետ յար ունէ ևեմ յետ յար ունէ եղ
անապական զինչ աւելիէ քան զմեր մար
մին զի և յետ յար ունէ ևեմ քոխիմ
յանապական ունի ևեմ թրի ևան կատ
արեր յառաջ քան զյար ունի ասպա և ոչ
ան մարմն ասել ևս զի արդ զկիսակատ
ար ան յերրորդ ունի մահանէս ևս զի
արդ զորդին այ զոր դասանեալս զետր
ոս թրի ևս զի ան մահ մարմին. Եւ զոր

հայեաց յաւարինսն ճանաչանայն աւարին
 ակեր ճարձնոյն քի ունայ աւառաւալեաց ոյս
 ևսակի աւփորն անապական կոտորին ար
 Դեմ յաւարինսն ազգէ յազգ պահեց
 աւառապական ևապահի միջև ի վաղճ
 անաշխարհի զճշմարտութիւն աւարին
 ակին զիարդ աւետապականացոյն
 աւփորն ոչ գերեզ ճանին աւարին ակեր
 աշխարհին ապա աւարեմն ի կոտորն արո
 տա միջ հաշիւեաց ևան ճարձնութե
 րոտ ոչ միայն բանիւ աւետապական
 ացոտ աշխարհութեմս x ապականեա
 ի ճարձ ևմրոզ զի իսկոն ապականութե
 ակեղծաւորութե և աւարին ակ ուն արն
 աւապ ևսորն ի վերեառանն բաղարջոզ
 աւանդեաց ուն ևսրեալ թ յառաջ
 ևոմաւոր բաղարջակերացն ևսն
 աբանն աւետ թ իսկոն ևն ոչ լինի հաշ
 իւնդան ական ևն ի հըն զն ևս x աշ

ախոյոր շարունակէն մաքրումն. Եւ
արդարեւ քն ի Բայ արեւմտաց չափ ախո
ւոր շարունակումն զորոք զիւր
ըստին կամսն մեծանել բունումն ի
խորհորդ մարմնոյն քի զի ապակեան
ն ծնունդի յապաց անդիւր մահո
ւոր ապակեանումն ոչ է ուն ի նշէ անջման
ինչ գոյացումն այլ լուծումն է անին
յանէ անին ի պատճառին յապաց եկան
ւոր բնաւորեալ ի յապաց արդարեւ ազգե
ւորն կեանաց զապագային մահոյ կեանքին
եւն կամ մահոյ իւր ընդ ճամբն զի ան
եւնէն է երկանիւն ի մեծաց զի ոչ գոյ
հեւր ապակեանումն ան ապակեանումն
շարա յարիւ ի մեծան անումն երկոցո
ւց մահոյ ճամբն անդիւր անդիւր իւր
անումն ոչ մահոյ շարունակումն անումն
կումն անումն երկոցոյն զի այն
ուն հեւն ապակեանումն անումն անումն

Չորս Երեւոյս սոսկ յարիւն որոց իկողիցն
Ծիւն ոչ խառնիւ ապա ուրեմն ի խառնակ
Եւ Չորս Եւ յարիւն Խառնական Եւ լո՛ւ
Ի Չանէ հոգիէն զի վն Չրոյն Սիրտո՛ւն
Սէ անձանձ Եւ լան անձ Սարգսրէն գուշ
ակէ Եւ լէ յաւոր յայն թիկ Բղիւ Եւ յէ
Չորս կէնդանի յէմ կէնդանի ասէ
յայտ արարեալ լէ այլ ան Չորս Եւ
ոտ արեւին ըստ յանցանաց Սարգոյն որ
ոմանիծաւ Երկիր. իսկ կէնդանի Չրոյն
Բղիւ Սա՛մբ Եւ որոգէցան յարարած Եւ որո՛ւ
Եւ դաւա՛ն զկայէ. ի չէնէ Եւ արարեալ
կէնց Եւ լոսով յերեւացաց տեսան
Եւ չլոյս Եւ Եւ լոս. Եւ Չրոյն ունեցոյց
Եւ չարն զաւրիւնի խոր հոգոյն առեալ
ըլ Բաժակն ասէ այսէ յարիւնի՛ւ Եւ չ
հացն լէ այսէ Սար թիկի՛ւ Եւ չն թանա
այ լէ Եւ չիցին Երկին Եւ Երկիր Եւ անդ
Եւ գոյանայր. Եւ չն թանաւայ հացին Եւ

Բաժանկին միայն թէ այսէ մարմինն Այս ր
 Իւնիս՝ և ոչ ջուր և փոխոր քաջաւեւ և ալ
 զոր և ոսկե քէր անէ յանդիմանէ յաւեւոր
 անին յայն բանի որ աւանդ արեւ եւե որ չար
 Բիցի քէրոյ որ լույ մինչ արեւից Եւ յիշ
 Ինոր յարաւոյն զի զչար հերոյ ուանձն
 Ի քայն հանցե ասէ որ ք ի քի քորհոր
 Կը ջուր ի կիր արկանին զոր որդէ գինի
 և ոչ ջուր ճնանի և քի հայր քն ոչ ընկալ
 ան զայդ պիսի իստանակոմի այլ միայն
 հայ և բաժանի զոր յաւեւ արանն յիշ
 աստակի և զայս յաւանդեցին յալ մինչ
 Ի ծոցովն քաղկեդոնի և Լուսնոս քս
 Կարգի և զաւանան յեր զի Ռաֆորեի
 Կեւա գործաւ յաղբերէն որ ի կողիցէ քն
 Բղիւնայ զոր դու ք ի բաժանին իստանէ ք
 զի ջուրն այն ի լուսնոս և ոչ յարբ
 ուն աստաւ մեղ ի քի քն աստաւ որ ոչ
 ճնցի ի ջրոյ ոչ մտանէ յարաւոյն և

Տեղ զաւրիւնակն յաւրիւնակն ապա յայտ
նի ցոյցանէին զի սեղան հասցիցն և բաժ
անկացն յայտնի ցոյցանէին զաւրիւնակ
մարմնոց և յարեան ամեն իսկ չափանայն
ոչ ի շիւղիէն մտանել ի տաճարն և ոչ ճաշ
ակելի ի որ հրդուական հասցիցն է ի ոչ
նախ լոյսնային ջրով և Ջրոյ ուն փոխ
եցաւ քառուերն ի ճշմարտութիւն ամեն
հասցիցն ի կենաց հացն և բաժանին ի կե
նաց բաժանին և զեն մահս զաւարակա
ցն ի մահ բարձրոյն Տեղաց արարեալ
և ջուրս և մարտութիւն կենաց ջուրն և
բոլոր ան յաւրիւնակն ի կենարար մարմ
նի բերելուցն Տեղ ճշմարտութիւն և Ջրոյ
ուն կերակուար կենաց Տեղ մարմնի ամեն
բաժանական աղական արեւն արարեալ
անձանդելութիւն Տեղ ջուրն կենդանի
որ ի ամենական կողիցն բերեալ Տեղ
և արժան համարիս զջուրն և արեւ

ևն խառնել ընդդէմ և ոչ զարիւնն խառնել
 ընդ ջուր և անպահին և արդոյ ցոյցիցի
 Կոչնէ ջուրն այն ի ջր անց ան ան ան
 Եղանէ եփելով յաւառարանին ձիւնով
 և ևս ջուր Բղիւնայ և անպարիւն
 յայտ ցոյցանելով եւն օք Կառնին Կաղոր
 րէ յարեանն ան. ևս և ջրով լուսայ
 րն և անարեւոյ արժանասցին Կէնայ Կայ
 րն Կաղորդել և Կիր եղիկոն և ան ընծ
 այովն ասայ յերեւ անասան Ծառին.
 Պարծանք անովն. ևս սէ փայտն որի
 ծեռն և անվանիէր անպարայտանել
 ջրարան և Կոչից անտիցի ջուր Բղիւնին
 Ի փայտէ անիւրն և շանայ յարիւն և ջուր
 Ի ծեռն անվանի և անպարայտ ան և շան
 այն և անպար և ան և ան և ան և ան շրջի
 շրջի յարիւն և յարայ ի ջուր և ան և ան
 եր ջուր և Կոչից և անպար և ան և ան
 և ան և ան և ան և ան և ան և ան և ան

իկ որ գաւորէի եւ անշուշտ հետեւեալ
վս ալ որ իկ որ հաւատացի եւ անհա-
հաւատի եւ անվս ալ որ զի
այի եւ յարիւն զի այսոքա անվս ալ
դոց իկ որ միտիւն ջրով. զարձեալ
այլ աշտ իմացի հրէիցն յարիւն և
քրիստոնէից ջուրն էն վս էի գտն-
իւր դաւանութիւն յարեւել անտի գաղա-
պարտութիւն և հաւատացի յի ջրոյս
է տի փրկութիւն քի ոչ ինչ շատ արա-
արտուց մեկնէ հարաւ մեր այլ իմ
իրացի այդոցի հետ ցոյցի զի կի
իւ իմէ շատութիւն միտութիւն յաւ-
արանն մեր զի եւն անունն էն շն-
րհեալ իմոյն. Երկրորդն ալ որ որ
ոյ մարտիրոսացն զմարի յարեալ
հոցոն էլ ասէ ի փրկութիւն կողից անտի
յարիւն անշուշտ. Երրորդն իմացի զանուն-
քի անանի միտութիւն և մարտիրոսո-

Թէ հաստատեալ զճնորհան. Գրեւորեալ
 է սինոյս զազաքս յաւանդանին իւսջանման
 զիւղէ հեղոյս եւ ի տեւոտեմեան մօտէ հայ
 եղողանկան մաւսաւս միջեւ յայս եւս
 անգամ մահի ճեման իւսջան զճնոյս յազա
 քս մեր անմահեւ լուսն ընկղմեալ ընդ
 անմայն ով նաւ ընթանելի ի ջմամբ զորս
 ըստ ըստգումբ բանի ի մահ ընթ միտեալ
 յապականայ ուսից մահուանէ հին
 ընկղմանն բարեմայել ըստբարձր զերկոյ
 զեալ ներորոգել տունմային ի յաւտ
 եմական գոյոմեմ. Կրեւանեա զի իւսջա
 տեւակ հեղոման իւղոյն զիւսջան քիւն
 անակե Թէ միջեւ յայս եկեալ զմեր
 ի մահ ոջ մարդոյ ուղղոմա իւսջան
 այլ տեւ անմային ան ընթանելի ի ջմամ
 Բ զի ի մահ ընթ ըստգումբ նաւ ի մար
 դոյ այլ ըստ ըստգումբ մաւս ուսմեմ
 ի զերկոյն զեալ զիւսջան ընկղմանն

ահա առաւելի վկայեաց զԶօրն ի միտ
ուր խորհուրդ բղիւտալ և շարժան
ի կենաց ծաշակի դու ընդէր խառնեա
զԶօրն ի բաժակն և շերկաւ անցիւր
բեռն խառնակեա ։ Վստայն որ ի կհար
կ լինի մեղցայս պիտաբար միտեալն
շարժեալ վերստին միտել զի ոչ ի կեն
դանի ջուրն բղիւտալ ի կողմս հոսալ
բերէն ան միտի այն ի սոսկ ջուր ան
իմահայ միտին ըստ առաւելոյ այն
իմահ մարդոյ ան ի հոգոյն ճեւելի
վերստին զի հոգին իմարդոյ մահ ոչ ի
անէ և զի զմահ մարդոյ համար ի ք և զ
մարմինն որ չար շարժեցաւ ևս ռաւ
ի խաչին մարդոյ մարմին յերաւի ան
ի տիր բաշխէ ք յանցաւորաց զի ի
այն մարմինն ապա ամենէ քին դուռ
պարտանէ ք յարեանն քն ըստ առաւ
ելոյն որ աւել ի շորաւորին ան որ

Եւ յի ժամ իւր յետիւնէն ոչ զի կերի ցեւայլ
 զի հեղցեւ անարգաբար և ոյն պէսե
 որք աստ անարժանո՛ք յերջեւան
 ոչ ինչ շահիւն այլ որսորդարարիւն
 եւ իրեմասէ զի ո՞տ որ ոչ հաղորդի
 Եւ որդի Ե իոր հոգիս ընդ այս
 չիք ի կեանք և որո՞ւսէ և ընդ ան
 արժանո՛ք որսորդարարաւան
 Եւ որսորդարարաւանէ արեւանն ան և չգի
 այս ի վր անորոց և յան արգաւան
 Կորցեացէ ճարդ զանձն իւր ի քրե
 ան անցիւն եւ զկայէ իւր զճարայ իւր
 ոյն ան իցէ անառար յան ճարայան
 ցէ աստ և ոչ ի հայեացի. իսկ ան
 անարգաւ ասէ հիւանդ որք ճարմ
 ոյ ցանկո՛ք և բարկո՛ք զորսորդի
 զբողոքն ի բաց ճարել և աստ հաղորդ
 էլ իմք իոր հոգոյն ի պղծութե՛ք այլ ի
 իւր զանձնո՛ք և անո՛ք է քի քառայ ան

[illegible]

անցեկեղեցիէ աղաւթ ի գիտութենէ
 Կայս փերս գրաւ. թէ աղալ Լաւն ընդ
 ունակ Բաւն խառնելու Ը Ծշմարիտն
 Է զոր ի մանալով Լեփ չար Կամայ Է Գր
 Եալ Լեփ զիւնչէն Կար աշեալ Կեանել
 շիտութի

Առաւ ին զի գրեալ Է թէ Կոռմայ 544
 արտուն Դայն ունի ի շիտութի ի թի
 յերկրի Կապելոյ Լարճակելոյ ԼԳաւ
 առ թի պարտին Էմա Լալեկեղեցի
 Կայս ընդեր ոգի մայան զի յոր ժամ
 արտայան այս պիտի առաւ Եալ Է թ
 ո ինոցանէ իցէ ԴԳաւաւ Եալ Է թ
 Լաւաւ թի Կեթաւն ու ալն Լաւ Կա
 արեկցէ Բաւն այլ ի ճերմի յոչայո
 լիւն. Ե - արդ Դաւա լրեւալ Լաւ
 Կաթն առնել զորն. Ե - յով Կաւնէն
 յաւեարաւն ի չն առն թ յեր յարո
 Է թ Դ Է Եալ յառաւ Եալն Լաւաւ

Էս հոգիին օք եկե զոչոքս ընդոյ
ոք զժողո ընդեալ լիցի և եկե զոչ
ոք ունիցիս հալեալ լիցի. և յա
այն ինչ քան թէ յամառաւաւ եալան
էին ի յիմանումի կապելոյ և արցակելոյ.
Եւ յերկոստանն յաւոտոյն զիկն
եւ պերորոսի երեւ յառաւելալ յեր
կոստանիցն և երեւ յեթանանիցն
ի հայս կայ և դոքս. ասին անբարո
ւան բարձրա յաւոում թէ կայ
եւս զհայս. Եւ պերորոս և ասի ի կեանս
իւս փիլիպ պեան հաւատարեաց զեկ
եղեցի ապա յանտիոս և ապա յետոյ
ի հոտ՝ քերեղեւ հոտաւաւ թիկն
զպերորոս ինչեանս ապանին ի հոտ՝ զ
պերորոս անն յեթանանցիկն և քեր
ոչե հրաման ապա ան յերկրի զայժ
պիսիս դոքս յեղաւն ասել թէ ոչ պի
որոսի բանն յետ քի ի յեղ և դոքս բան

77

Եւ առ անձն անան պահապանաց բնութի
ղի ոչ շահոգիէնէ առել ճարտար և ոչ զճար
ժիւն զի ի մի բնութի կապեալս զհաւարարիւն
Չորորդս պաշտօնս պարտաւելնէ միշտ
նոր ստեղծմանին հոգիքն ապա առանկ
Տոգնեալս զի առե կարարեալս զանձն
անգեալս Եւ ինչս առաջին գրեգոր
առե ի հոգիս բիւր միւս զպահապան
ան առաջի անձնաւոր ճարտար ծնանի
Եւ նոյն հոգի ստեղծմանէր յառաջ
այնքն ճար միւս միւս նոր ստեղծմանին առա
նէ զի ի ծնողացն ծնանին ճարմիւս քն և
ոչ նոր և հոգիք ոչ յառաջ առին ստե
ղծմանիւ ճարմիւս և ոչ զինի և ոչ ի հաւար
ի ստեղծմանէ այլ անձնաւորիւն զնոյն
բանին զի պատկերէ ան քն ուր քան զի
ր պարտան սկզբ բնա ապին ունի պատ
կերն ապա և պատկեր զի ի հոգիս գիր
ելիէր և անձն անգեալի ստեղծման բանն

[illegible]

որդո՞ւմ Տոճանէ. ք. քնուի և ք. կո
 Տէր Տէր Տէր:

Տէր
 Տէր
 Տէր

Ինչ որդո՞ւմ սղալն զորդութալնէ ի զոր
 դարն իսկն եհան ի դժուկոյն և ի իշխ
 եյի քոջէ ի մեծութայ և անկեայ զորժ
 ողսն և անկեայ զարեայ զհոգիսն
 զի իմիսն արարածոյ ի դժուկոյն երթալ
 կալան մար միայր անդա ընտանի մ
 րդարէն ի դարձիցին մեղաւորս անդ
 էն ի դժուկս և զի ի իշխութեան և ի իշխ
 իւանութեան և անկեայ ի իմիսն հոգեւոյն յոր
 մէ ընկեայ զնա քոն և իմիսն ի տեղաւորսն
 ոչ հակառակ իսկ և անկեայ մեծութայ զ
 և անկեայ և յաւերսն ոչ ոք բնակի և իմիսն
 միայրն ոք անդ յայտէ ի յայնմ հետ
 ե և յաւերսն անդ տանին զհոգիսն
 մեղաւորսն զորդութեան. զոր մի լիցի
 մեղաւոր:

十

[illegible]

178

[illegible]

Չորէ քառասուն երորդ անգամ անի
 ղին ցաւն դատաստանի տունուղի
 զարծաւ որ դատոցն որ ք դատին ք հրեշ
 տակաւ ան անպաշտար մեղեցուն ին
 երկոյ տան ջանաց մտանել անարժար
 եւ շոր կոչելն բիր կանուար և անպաշ
 ինչէ քաւոյ ի դատաստան երբ ի քաւ
 ստան ին ան ինչ զճարեալէ անի
 և մանի այս անբաւարան մարմնովոր
 դանալ կամ մեղանչի անունաց մար
 մնոյ քառասուն եւ հոգեցուն կամ տան
 ընդ և ան զեմի մարեալուն այս պէս
 անի և անի ան հանգչելն ի խոստ
 ովանուն կատարեալ հոգիքն արդ
 արք կամ մեղաւորք ի մեղաւորեղ
 ան ի ան մեղաւորեղ և մայն տան զ
 ին զանելով անբաւարան զի գիտելն
 զինքեան անարգարանան խորհրդով
 եկեղեցւոյ անանի անբաւար իշխան

անկառաւ յետևողն. և աստուած իւր
 աստուածութեան և Գաւառիւնի երկ
 իւղն և արարածն էն արան ջանք. Եւ
 արդարացն ինդունի զորոնքն ու
 թէ այն Գաւառիւնի էն Գանգիւսի
 իմացականն Կոգուսն է Ճանաչելն
 որոյ արժանիքն և ինդուն և արարածն
 անդ որ կանն այլ զի աստուած Գոր
 արիւնն ոչ ունին զորոնք ինկի իւր
 Ժ. իրան միւս արգել անի ի ճանաչել
 կոյի. Ե. ինդունել անկունին ի զառ
 իւն պատկիւ. և Ե. Գաւառն գլխոյ ոչ
 մի աստուած էն զգիշերն անցոյցն այլ
 ինդունի և արան ջանաց զախ ճանաչալ
 ուստիւն երկրորդ և աստուած անկուն
 ցին էն արան ջանք և արդարացն պ
 անկուն. Բայց աստուածային և աստուած
 այլ զորոնքն ընդունանք Բուն արդ
 արքն. և. աստուած աստուած էն ան

զապաշխար յեղոյեալ քն ևսյն ասէի
պատիէնց.

Հ ընգիտաւ ասն ողալ որ գրեալ է ^Ժ Ժ
Եւ այն ք որ Է հրեշտակս զաստալ քն ^Ժ
և որ ի Բիբլիա թուրն ի աստի փառա-
որին ևսն հաւատաք ևսն հոյ շափ
յեղոյեալ քն ի Բոստրան ջանակս
յտն ևսն աստէ ք ը շափ և հաւատ
ոչ գոյ զանաշան ու Ժ փառապն ար
գարոյ Է Բաղմա տէրակ աստաքին.
ու Ժսն զոր տրն հրաճայեալ իտան հ
աստ ի ճոյ աս Ժսան ք Բաղ ու Ժն և
պաղոս աստ այլ փառա արե՛փակ
ան ևսյլ փառա լոսն ի ևսյլ փառա
աստ յոյ ևստաղ քան զաստաղ աս
աստ ի փառա և Ժն զանաշան իսլ
հատուցանն աստ զայս և ճանապետ
ևսն ջանապն աստ զայս որ ի որոշու.
Եւսն ք հոյ ևսն ք հոյ ևսն ք

կիսոց դժուրիս և կիսոց յատակս դժ
ուրոց կեանքս ասկանալ ասանջեան
հաս ոչ ասանջեան և ոչ պատկանալ
և դուրս. Բ և այնքան իսկուսեալ իսկ
մահու չափ մեղք մեք զայն ասեմք
և այնքան որ արարաւորս յաւրինացեալ
է ինչ մի ասանք թէ այս փոքրէ չափ
աշխարհէ և ոչ իսկ ասանք և ոչ
պաշխարհէ թուի թէ այդ փոքանկաց
եկեղեցի ասանք է որ լոյս կեանք
կան և ապաշխարութիւն փոքր բնա
ուցառնէն թող իրեան զիւրոյ փոք
անն հանէն և ապա հայեաց ինքեւ
և թէ այս բանիցս կար կատանաւս
անին յաւրելէն և աշխարհս մեղ
այս զոր մահէն ճշմարտութիւն զոր
դիմաւորսն է. Երես զոր պատշաճ
համարիս հասկացուցէ քի պատան
իսկ այս զիւրեան և զինչ այլ ասեմք

ո-ւ-ք գրեցեալ ի մէջ թող թերեւս
մէջ զպետրոս առաքելոյն դաւան
ո-ւ-թեւ իւրեղբարս ոսին իւրիւրեւոր
անոսին իւրեղբարս ոսին զայսմք ալ
գայարանց իստաւն որդոց իստ
ովանու-թեւ իւր զնորուն իւր յայտ
նու-ւ-ք զթանաորո-ւ-թեւ իւր ուր
զորոց առաւելու առաւել առաւել
ուն զնորուն իւր ալ իստարարեւ
իւր իւր իւր իւր մէջ մեր առեւել
յայտ առաւելու առաւել իւր ի
արցն մերոց առաւելու էա մերոց
առաւելուն իւր յայտարարանացն
սիրոյ իստաւ-ւ-թեւ մերն ուրախ
առաւել մերոց առաւելու առաւել
ոյ իստաւ-ւ-թեւ իստաւ-ւ-ք որ
դ-ւ-թեւ իւրեղբարս իւր առաւել
առաւել իւր գաւառաւ զիւրիւր գաւառ
զիւր-ւ-թեւ առաւել ուր իւր առաւել

[illegible]

Իցն կրիցեն հշանակս ևնէր գրեցեալ
աւն հերցայն ողացն այս ինքն զի գիրն զ
բանն ցոյցանէ և բանն զհարաց իմաստ
ո-հի։ Այն որոյ ի բրեւ լուսա և ծանե
աւ ի գրոյ աստի զիմաստ ո-հի հարաց
չերոյ և զպնդո-հի հաւաստաց ոյնէր
ոյ և զհոգաբարձ ո-հի արեւելեցե-
ոյ յոյժ գահացաւ զայն յիշատակ
ելով զնէլ յաղա-հի հաւն դերն ի
աբան եղբարցոյ լուսն զի ինքն ի ջն
հաստատու-հի և աստու-հի ց քայլեալ զ
ո-հի յաւրն արեւելոյ յի՜նքն ի բրեւ
ծառ բաղմաբեղո-հի և ինքն և
բանական ի մահ պաշտօն ի բարո-հի
ի փառս տեկա գործողին և ի պարծ
անս և ի յայտն ո-հի արեւելոյ յի՜նքն
որո-հի փառս յաւիտեան ամեն։
Այն զի զի գրեալ է իս աստ ի զ
աղմա դի ի փորձանն հոսեալ

Իճրեւ զյորճանս Կեղեղայ իյարկած
 Ից սատանայի իմք ան շարժ մտաց ճեր
 ոց ի ներքոյ մարտոք և արտառոյ ար
 Կաւիրք այս ինքնէ իսուառ Եղբարցն
 զմարտ պատերաւի մաշի և յայլ աւետ
 Իցն զչան աչան և զաշգի մաշի. Եւ զ
 ուրեւն եկեալ իմք ճեր յոյժ ար
 տմառ լցաւ այլ վն զի Կասաբ
 ախացէ Եւրոպիոյ յամառեղիս ուն
 առ ճեղ և ոյն պէս և առ մեղ զի Ե
 պետ. և ոչ քոյ առ մեղ երկ պատահ
 ուր իսուառ Եղբարց այլ աւերումն
 և զաշարումն և աչանումն և մեր
 ուր և Կրճ քոմք Բաղմա պատիկ
 կրեցաւ զի զմապետն ի մարտիոյ
 տամառ տաշ կոչեցելոյ և կերնը
 ուրն ի յաղթաւ տի և զմապետն ի
 ըրնրոյ Եկեր ըրն Եւսին իսալիս Ըստ
 Եւսա Գայն մարտարեիցն որ առ իմք

Բիւրիւր յեր աւերակս եւսանալիս
 Կրօնի եղիւն եղապաշտօնապատիկն
 զոման զորհրկեցաւ զհարապետ
 Ը Գրովարկանել. Ը յընդիս
 զարապետն խորոցն ալ եւրորոյ
 Երկնից արժանաւորն եւսն հառի
 որոյն քանալին որքա իւն իւսաւեր
 պաշտօնի տիւրութեայ յերկրորդ Բող
 ին իյեւթն երորդ գլխին աւելեալ
 Եւեւեւն որկաստիցին անպաշտօնի
 Եւ իւսն ի հաշմանս կայցեն եւս
 Եւստարանին երանէ զհապաճեալն
 ի ըստ առաւելոյն եղողի զհասկեր
 ուն գործէն հասկեր ուն զհանգիս
 հանգիս զյոյս յոյս ոչ երբեք աւան
 Եւսանէ զիսկին ալ սփռեալն
 Իսիրտս աւ հաւատաւորն ալ
 ալն որիկ հասկերէն զշտաւն
 զոմնս եւսորդ լինին ճարճարան

արցն քի անբարեաւորացն որով ան
 արարացն հաղորդ ք լինելոցն. վն
 որոյ պարտէ համբերել եղովն յե
 ին յեղբարցն և երկ յաւարարաց ք
 արարաւորացն պաշտօն ասէ ի գաղաթ
 աշտոյ լեղին եւն Վեա և համ հրեշտ
 ակա ի յերկնից անտարանեաց ե Տեղ
 անէր ի ասն զոր անտարանեաց ասն
 ճեղ և զովեալ լինի և զարճեալ իրկն
 զբանն վն հաւարարոն. և ք որ եւ
 ինքն պաշտօն վն իւր ասն ինքն և համ
 հրեշտակ ի յերկնից գայ ար ճեղ և ալ
 ալ գ արողն և զովեալ լինի. Եղբայ
 լաթ յանդուգն և լերբ որ զնք լու
 արբիկն լուգեալ իրաւանքն և զկանոն
 քն պեղծ բերանով հայ հոյել ի լին
 և փոխել որ զոր արար ի իւրի կերպար
 անայ ի անորոյ կերպարան արար յայ
 և զայլ և ք հարցն որ զնոնեալ յար

ունիւն Եղիայրս շոտաւորեցին Եղան
 դաժնայծն Բըժըշկեցին Եղգեոս ունի
 Եւոս-յեոս դարձոցին Եղվիշապ
 Ե Խարայոցին Եւոպոս զայս ար
 Էն Խա Կաւարաւեցին Իդոսա Իճ Էջմ
 Կաճ աքանջելիս արեւին Եւոսաւարայ
 Ին Եւորեւն յայտէ Ի Գ Կեշտաւ
 Էր Խարոզոֆ Եւարմայ անխայո
 Ի Եյս Իճ Է շոճանել զպահա Յկնի
 Յիթոջ Եթելեաւ Եղայլ Եւարմայ
 Կեշտոֆ Եւ Երթր ունել Եւանար
 Ժան Իւոս Եւոֆ Ի Խա Կանայ
 Գործոֆ Յեւն արկել արանց Ի շի
 Եւոս ուն Եւոսաւ Եւոսաւ Եւոս
 Ի Բաշո Եւ զի ունել Գ Եւոս Ին Կր
 Կրտեցան Եւեպայն որիկ զԽոտ
 Եւոս Եւոս Եւոս զԵւոս Եւոս Կա
 Եւոս Եւոս Եւոս Գ Եւոս Եւոս
 Եւոս Եւոս Եւոս Եւոս Եւոս Եւոս
 Եւոս Եւոս Եւոս Եւոս Եւոս Եւոս

ևս պատշաճ էր և թափառելն անխոր
 լրբոսի Իբրեւ զյոսոսոս: Վն որոյ Տի
 հաւապայս էն զի այն պիտի չէ սոսո
 առաւելաւն շահիս էն զառորսի
 երպարանին Ի հերպարանա առաւել
 ոյն և ճննչ զարմանս չն և ինչն սոսո
 անայ հերպարանին Ի հրեշտակ լուս
 ոյ և ոչ ինչն Տե՛ լուսաւելեայս
 էր հերպարանին Իբրեւ զպաշտակ
 եայս առորոսի որոյ դասաւապ
 անն էղիցի ըստ գործոյ Իբրեւ ոպա
 սե առաւելաւն որ խոնջեցոսանն
 զճեղհիւսցե դասաւապանոս և ինչն
 Երդ հարս և իբարս լուսորոս
 երաւորն պաւղոսի որառ արժոն
 ոս էն Տի Բանակոսի լինիր յոչ ինչ
 պէտս Ի գործ և Տի հաւապայս անժիտ
 և հակառակորդ ճարդիւն որ խոստ
 անան գիտել զնձ և գործոյ Իբրեւ

որանան և ի ճշմարիտ գիտութե
դոյն անորոքացեալս. իբրև զար
բեալ անբարոսանութիւն և ինչ
գար խաւսիւն չի արբեալ ան բարո
անութիւն գիւնովն զանճարմանեկոյ
ոչ զմիայն բանբանէն այլ զանա
իւնութիւն և ըզլաւս զհոգեւորէ՝ շաբա
թու և զորքաւթու և զշաբաթա
պահաւ անորոքացի եւն պահոյ
և անդամից և այլ անաւանութե շնոր
հա ոչ այլ ուստի է եւն ոչ ի հոգեւոր
միայն և որ հայհոյե զպահա կանգաղ
անբար և հոգիւն մի հայհոյե անաւ
նեմ բանիւթու զհոգեւոր միայն գոր
ծաւարին զմեղով որ ան թող լի է
անբարոսանութիւն գործաւ շաբ
եաց անաւանութե որ բարձրացոյ
անէ զանճե. խոնարհեացի և որ խոն
արհեցոյ անէ զանճե բարձրացի.

Եւ առաւելաւ իւրաքանչեւ ասէ օր մօտաւոր
աւանդից հակառակ իմաց ասց շնորհա
խոնարհաց քչաւեւ մօտային առաւելաւ
Եւ փոքրիշատեւ եղև Կորոսաւն ի զի պի
նախ մարգարէսն հալածեցին ասաց
անին պետոյ զօր մարգարէիցն ըսց
ոպ Լահառմայեց ասց Քաղաւորոյն
լինելոցի ըստ տես լեւանն մարգարէին
դանի էլի զի ըսի թ Քաղաւորոյն
պատահաւն Լապայ յետ այնորիկի թ
Ը. Ժ. անցնելանէ փոքրիկ եղլիքն որ
է ընդ ներիս Քաղաւորս. թ. Քաղ
աւորացն պանանէ որք ոչ հաւատ
անենաւ. Եղև Քաղաւորսն հեռալանդ
Երուսալէմ Լապայ հպարտանայ ի թ
մօ կրաւնից Լաւորինաց Եղհոռմ
այեց ասց արեւն զի քաղաքիկ Եղ
կր. Լաւաւն քան զմօ արեւն Եղլի
աւան. Եւ Լապայսն Լաւաւ իւրաքանչեւ

այ շինքն քարոզէ առ առաւմտ օրաց
է օրաց առաւելաւ ի թաւաշունի կէտաց
Բղթի՞ն ի յերկրորդ շէնքն զի թողնաւ
էմբոսաց արքայապետ իւր իւր անկախ
ի մարտիս զի անաւոր է ուրիշ որդիս կոր
առնաւ հակառակորդն հարաւորաց
Եւ ի վեր անի որանաւանկաւ իցէ ան
կամ պաշտօնն ինչեւ նաւաւ իւրած
արիւն այն անպաւնել զանցն թանձրաց
կառաւորութեաւ զբանն ասէ. թէ իոր
հարդի անարեւմտ թաւաշունի կորսնաց
բաց յայն ժամ ինչ իմեալ բարեկարգ արարած է
աւելի զհոգեւորաց Բղթի՞ն. և ասաց յայն
եւցի անաւորին. զոր արմառակեացէ հոգ
ովն բերանայ. և զոր հարաւ անհարաւ զգուշ լեռն
գացէ կարապետ ներսն ինչ որայր պիտ
վիտակար գործ գործէ. և ի օրին հեռի
անցին օրինացն. և առաւելապէս կանանցն.
Շի առաւելաւ պիտ ասէ յերաւելաց Բղթի՞ն

Ե. գլխին. իսկ հնարքի մեծագամ մարտեղացի
 որս ճաշակեցին. երկուսնոր պարգեւացն հաղոր
 դելէն հազարն արփայ կաշիքէցիկ բանին այ ճա
 շակս ճաշակեցին. և զօրութ հանդ երջելոյ. Եկ.
 Եկործանէցին մասանգամ հարգել արար
 Խորութ. և Եկբարսին ինչ հանել անշանչ
 զորդին այ. և բանից զօրինէ այս էին որ զհր
 տեալն մանգամ երկրորդ անգամ մարտի ինչ
 հանէ զպարին այ. և ինչ հաջորացն համարի
 զնորս միսն մանգամ մարտին ի խն. զ խն զգ
 Եւսն և զհին մարտն մարկանուն. և որ մարտ
 անէ. և զճի մարտի զ խն մարկանայ. և զտու
 անայ զգեւու. Եւ որս զայն մարտաշին. և
 զկրտեալն իբրեւ զան հաւան. և իբրեւ զ
 շահ հաւանի հաւանեցէք. և մի խառն
 ի ին. և մի հատեցէք. Զի զէ. բրտառնեւ
 այլ զհաւ մեկն զգնացին. և արար
 Խորեցէն. և զայն զայն փռանի բրտ
 անէն. որ զնի չբրտառնեւ համարի. և

հասաւսայ իմեր Սրբոց Եւ պատ
արագն Եւայլ մեկ կարգաւորոց Եւ
հայ հայե զմեր Եւ պիտոյ պահե զայն
պատուեցէք զի մեր աւագ եղբայրն,
Եւ պիտայիք եղբար քոք զայդեկ
Եւ առ յեղ առնեն ճեմ Ճշմարտաբ
իւտ ոնեայք Գրանի այլ հերցուածա
ղք Եւ վատ թար գործաւք Եւ մայնոր
իկ յիտոյ աշխարհիէ հալածեալն Եւ
Եկեալ առ մեզ ի Բրե շքոյ կաթին աւար
ել Եւ պատուել զքի հասաւս. Եւ դոռա
եթէ Ճշմարտ վարդապետքի ընդ որոյ
մտանէն ը դուռն ոչ խարայ այլ գողա
բար այդ ը այդ Եւ լանէն զի դուռն քնեւ
դուռն ապանըն առաւ ը որդաւ. Ընդիւրա
ռանց դուռն ապանին քայլ ախար մտանէն
ի փարաի Եկեղեցւոյ Եւ. Սրբոց քար
ողնէ շրոցէ հրա մայել քն Եւ ոչ առաւել
քն. Եւ կարողիկոսն գիւրէ գրել ը որ շ

հայր անհիցն միտքիցն անէ կրկին միտքի իւր
իստոնէութենէ որոշածէ Եւջար Եւստան
շան հաստատունէ զայն գրին ստատուն այլ
ստատունաց առ յեղ որ կաթողիկոսն իւր
յէտաւ անէր գրել որ կարդայ և ստանի
անկէն այն արիւտոնէից որ

Եւրատի անուշղափառ հաւատացեալս
հայոց ազգի Եւստատան իստանի անարիւտեալ
ան շարեաւք Եւստատիւտան Կամաւք
որո՞ւմ ինչ անգարութիւն յանդգնին պէսպիսի
Եւստատիւտի անգարութիւն քարոզէն իսկ իսոր
հորդ միտքութեան այլ վասն որոյ գր
եցէքն անմիջ թէ ասէն և որ ան թէ յորժ
ամ միտքէն զոր ոչն պարտ մտանել Կամ
հաղորդել Եւստէն թէ քահանայ յորժամ
զորդայն միտքի պարտ ասելէս մի
տէմ զգէլ և առայց պատանի անէմք.

[illegible]

Կապու գաւառացիներն յարեւելս Կապու
ցանէն ըն հաւատասն ի հայր Եւ որդի Եւ
հոգին աբ հանդերձ ամսած աւանդիւքն
Ենէն ի ջր ետեալ Կարդաւ զգրեալ
ուն ի ցոցակին Կանաւն յեկեղէցին Կար
Կացոցաւ զամս հանդերձն Կանի Ե Խհայուն
Կամ Խհն զիւղն Կանի եալ իւղով աւծ
անէն զմարտինն ի գլխոյն ինչեւ ցոտուն
Կայս իւղոյս ան ուր աղաւթն գրեալ է
Ի մաշտոցն ի միտոսն Կարգէ այս իւղս
զատի ի մտունէն Կովոց իւղ լինի Կամ
Յէն Կայս զմ ծովոսն Կարգիտոսն
Կիւս աունէն Կիւս ոչ Բայց դիմէ Կի
ոս հրամայէ աւծանել Կը արձակ միկն
Կաունէ զմ աւծանն Եւ Կայս յետ աւծ
անելոյն դառնայ Խհուն առ մայրն որդի
Գրոսն որի աւաղանն Կնոս զընթեց
աղանն Կեր Եւ անգամ Խաջաւն Կիւղ
ու զմտունն ի ջրոսն Կեր Եւ անգամս

արբոյ անայդ պատւոյն անկէմք .

Տեսրամայեայ առաքելոցնս
 Բրտել յանուն հաւարեորդոցնս և հո
 Բրտել արեւիկան անունէն ևս եւս
 ան հոլոյի զստացողն և զստացունմ
 Էջանակէ ոչ ի բերանոյն առաքելոցն
 որէն ևս ան ևս անողոս ասէ ի հորքնս
 ուս ըզմէն թէ քահանայ զայն զի ոչ զոս
 րտեցիւս զի մասնիցէն թէ յիմանումն
 րտեցարուս այլ ճշմարիտ միտառն
 յանուն հաւարեորդոցն և հոգոյն արեւի
 Ե թէ եւս միտեմ և թէ դո և թէ այլ ու
 Ի քահանայիցն կատարեալ միտառն
 զի թէ քործով կատարեալ զանարարող
 ու թէ միտառն ևս ևս անէ ան ևս
 Ե զստեղ ևս միտառն որ միտառն միտե
 Ի ճշմարտե ասելն թէ եւս միտեմ զստե
 այլ զստե ասելն ուս ըստառն ուս թէ
 կատարեալ թէ այս անունով որ թէ յովհան

[illegible]

[illegible]

Ի — ասեա թէ այս անուն Սիրարի յանուն
հասարակորդոյ եկոթոյն անոյ զՍիրարեան
իսկէն հասարակ. առանց եսասելոյն եր
իցս ընկղնելով ինոր եւ ասարեայ թա
ղանէն ի կոթորդելով անուն հասար
ակորդոյ եկոթոյն անոյ որեւեակն ան
ուն հոգ ի բերանոյ մարդոյ որեւեակ
եւ Սիրարեան յովհանէն զս Սիրարեան
ասեա թէ Սիրարեան զս զս զս զս
յապաշխարհոյ թաւս հոգով իսկէն
Սիրարեան զս զս հոգով արեւել եկոթով անոյ
դոցս եւն. Եւ զս զս զս զս զս զս
որդ յերկին զս զս զս զս զս զս
զայս ասանդեայ իսկէն հոգով Սիր
արեան այլ լինի եւն դոքս ի հոգով
յերկին զս զս զս զս զս զս զս
սին եւ յասիւնսն անոյ զս զս զս
որդ զս զս զս զս զս զս զս
Եւսիսն. Եւ զս զս զս զս զս զս

դոցա ընդոսանայն աքանոսեցն պատիւի.

Եւ իւրորդ զարեալեիք թէ անէն անշ
Թամաքն թէ տրի վերնատունն զհ
այն որիչէ տաշակէր տայն և զբաժանին
որիչառանց մկրտելոյ և զյուդային մի
այն և թայի գիւնն անադպատութե
անէւք

Սախեառալին զայս և թէ զյուդայ
ին իջուրն և թայ և ոչ զգիւնն և էր
իրորդ զի քի. Բաճիւր տոմարն և ոստոճ
անի. և ք յեկեղեցի մինն իյորդանան ջր
ոճ անի. ան ի իւսցին արեւմտեմ ան և
տրն անայստար զիսն զբեկեայ և թէ
չմկրտոմինն զարեւմտեկըր տեղոյեմ. մի
րտիցի ք վե յարեւմեմ մկրտոմե անայ
զի ի տիգա իւսց կողին և ի բեկեայ տ
եղոյն ելարիւմ և մկրտեց ան արեւմտե
քի մարմինն ըստ կանխ անայ չայնին եւ
այեայ որ անի. իսկ այս ովէ որ զիսեալ

[illegible]

[illegible]

Բաւական լիցի վասն հաղորդութեան
 Թան չորորդ վասն բանին առարկու
 Թեան Դոցայ որ ասէն Թէ այնքան
 Չոր արկանէ շիտուր Խորհուրդն
 անայդ պատիւն վր

[illegible]

[illegible]

Երդ ցուցանելն թէ եռօրե ջրոյն յոր
 բան կատարի քիչ քան մարդոյ ոչ կարե
 զհասցն մար մին առանել չի քիչ քան ցոյց տալիս բանէ
 քիչ որ աւանդաւոր է քիչ քան իւրեանէ զի
 այդէ մար մին իմ և առանէ քիչ քան քիչ
 այդէ արիւնի մի զայդ արարեալ առ
 իմոյ յիշատակի հասց և գիւնի ասէ և ոչ
 ջուր ապա ուրեմն եռօրե ջրոյ ոչ գոյ
 ի պատրիարքէ և ոչ լինի լոկ ջուր ջուր
 կողմէ քիչ առանց եռօրե քան թէ եղի
 ուրեմն քան թէ ի յայտ քան թէ ի հետե որ ա
 եւ արեւ ասէ քիչ քան զի այդէ մար մի
 իմ և առանէ քիչ քան զի այդէ արիւնի մի իմէ

իյայն բանն որասէ որ ո՛վ ըզհացս ահ
եալ ճարձին ճշ ճարտապէս արասցէ
կոխածակն ահեալ յարիւն ստուգ
ապէս արասցէս. **Տ**իւն հեարէ եւ
հայր ի քաղաքի ճանէ առանց որդոյ
եւ ոգոյ, նշանուն հաւրեւորդոյ եւ
հոգոյն նոյն թիւ չեյս բանսէ որաս
է որ ո՛վ ըզհացս ահեալ ճարձին ճշ
արտապէս արասցէս, կոխածակն
ահեալ յարիւն ստուգապէս ար
ասցէս զի արն առն զայր արարէ
առի՛նոյ յիշատակի նապա եւ.

Եւոքս առն քանիցս անգամ
եւոքս եւ իւր ըմպիցէ x զմ
հն ան պատմեցէ x զի ան հն արէ հա
ցին կոխածակին քի ճարձին նշարիւն
լինել առանց պատմելոյ զքի ճար
ճարանքն ի վր հացին կոխածակին.

Եւոքս առն բանիս որ առնէն նար

Գ Եւ ք ար ըստ այս ճանարու լին յառ
 անքերէն զայս խորհուրդ տակ
 ան ճարմնոյ և ոչ ճարմին. Եւ ապա
 յետ այսորիկ տակ յիշեալ զորոք ոք
 վն մեր զփրկա գործ ճարճար անն զեր
 եւ արեւոյ ըստ զոմէ զեր ան իշի յար
 ումի զան ճարմնա համար ճոմէ և զն
 տեւոյն ընդամ լմէ քա հայր զահաւոր
 ար զփառաւոր եւ զնա ան գամ
 գալ ըստ ի խառն լմէ ի մէ և ան հեմ.
 Եւ յապա յառա լարեալ զհանն
 տակ այս պիսի տհաւոր և ան պատո
 ւ խորհրդոյս կարգեցեր ապաւաւ
 որա. Եւ ապա տակ տաւաւ եւ ի մէ
 և յառա լի տեւոյն ընճայս յայս զմ
 տըն լեւաւորակիս քա և զն ակիս ք
 հոգիս. Եւ ըն զհայս ան հեալ ճար
 մին Զ ճարտապետ արաւայեա ան մեր
 ոյ և զհամարին ան հեալ յարիւն աւոր

Գաւառիս արաւայեա ամէ Վերոյ, Կաւառի
 էի Քըշմարիտս Տարսիէ Կաւարիւն որ
 դուք անց Կըրժի յիշատակոցաւնէ
 Եւարդ ուրէ Կուրի ջրոյ բան
 ին զի առէ Տարգարէն դաւաթիս Թ
 Եւայաւայ Կեղէն Կրասնայեայ Կահա
 սարատեցան Կըւտ Կուտարանէ
 ին յոհաննեա Կուտանց Կը Եղեա Կոց
 ինչ որ ինչ Եղան. Եւ Թաւաւ Կարկան
 Եւ Զուարթ Կաթանի Կոց լինի Զուարթ
 ին քի զի քն ճէ Կաւայեալ Կաւ Զուար
 Կայո Կարարէ Կաւաթիս, յիշատակի
 Կալ Կիւի Կոցաւաւ Կալ Կալ. Զի Կո
 Կրաւ Կալ ի Կորն Կաւայոյ յաւաւ լին
 Կըլին. Եւ Երրորդ Կըլին Կաթանի
 Կոց Կալ Կալ Կոցաւաւ Կալ Կալ Կոց
 Կալ յարեանն Կալ Կոցաւ Կալ Կոց
 Կալ ջրոյ Կալ յարեան. Եւ Կարժե
 Կալ ինչ Կըլին Կալ. Եւ Երրորդ Կըլ

Ինչպէս ընկալայիտէ զոր Լճեայն աս
 Երեսն Թորոնքս Ի Գիշերին յորում Տո
 անէր աս Կայ Գոհացաւ Եբել աս
 Եւ այսէ Տարսիսի՛ օր զի ճէր զայսար
 արէ քառոթ Տոյ յիշատակի Եոյն պէս
 Խոյժաժակն յետ ընթերցայն աս Խաւ
 այս Բաժակ Եորում Խի Իմոյ արեան
 Խոջ Չոյ. Եւ պետրոս ասէ Եթ ոչ
 ասականացու արծաթեղինաւ Խ
 ոսկեղինաւ Գլորիէցայ Ի ճէր ոչ Կ
 այրէն ասար Գլեացիցն այլ արեան
 անբիծ Խաւ արար Գաւթինն այ Խոր
 յաւիտարանն Ի յոջ Կանճո Ի Չախ
 ուն Երորդ Ի Չեցերորդ Կամարին աս
 Ե Եթ ոչ Կերի Չի Կ Տարսիս օրդոյ
 Տարդոյ Խարբ Չի Կարիւն Եթ ոչ ունի Կ
 Կեանս յաւիտեան Կանս յանձինս օրո
 ւորէ Կ Տարսիսի՛ Խաւ Կարիւն Կարիւն Կ
 ունի Կեանս յաւիտեան Կարիւն Կարիւն

Տիե՛հ ճշմարիտ հերակուրէ կյարիւն
ի՛ճ ճշմարիտ ընկելի որ ուրէ զճարս
էի՛ճ նշնայէ շարիւն ի՛ճ էա իսբնակ
եսցէ նէա ինաւ ջրոյ յիշատակոց
առնէ քնաւ : Արդ արեւառաւ
Եսլաքն այսպէս աւանդելոյ ինառանց
Ջրոյ զի որ հուրոյ պատարագին աւետ
այսպէս կատարելա՛ք և արեւ զի ունէ տի
ոս ի ճառաւ պատարագին աւետ թոյ
նէն իսեղանն ար զի ճայիւն ճանակա
ն զհայն նշգիւնն և ջուր ոջ յեղէ քնաւ :
Արդ եղև ջուր կայր ի պատարագն
զիարդ ոջ յեղէ զի ունէ տի ոս զի այն
ջուրն որ քհն զճարիւն ճայրն լուան
այս նի պատարագն ճարանէ աւետ արեւ
նէն զի որ հուրոյն էն ի պարագն ջուր
կայր զիարդ ոջ աւետ և արեւն իսեղան
ն աւետ զոսաւ թ յոջ հանէն իսեղան
Բուրիկէն ի թոյնն աւետ թ է այն որ ի

ան լսե ձեք և հաւատաւով հոգի աչ, կամ
 քա որդիս փէ բաշխեալ և զաւելանքն տե
 ւանեալ զիս և հաւատաւս յո ըստ դիմե
 եսիտս և զայլ ամ հշանակսն որ ամեն
 շունչ գիրս խառնեալ կայ ի մարմնաւ
 որ հշանակսն հոգեւոր տեսաւ ի երջմեկ
 ճէ դիմեալսն զիս ամեն արան ի վր ջրե
 ւաքիւնս ալ ի վր իմաստաւ իս ամեն ար
 անին որպէս ասացաւ և այս աչս քան
 բաւականացի:

Եւ աս զիս քերթի քան զիս ան
 թէ հայր չէ իսոր հոգեւոր եղեցի
 ոչ զիս ան և ոչ չէ մահու չափ մեղ
 ըն մեկն իսոր ան յայտնաւ իս ան չէ:

Եւ այսպէս զիս կամ զերկուսն
 Եւ աս զիս քերթի ի վր բոլոր ազգիս ամեն
 շունչ բաշխեալ իսին աչքն գտանի տգ
 եւ. Է. իսոր հոգեւոր և ասաց զարդաս
 եւսն գիտակեւ և զայլ ուստեւ ան:

Լիակայն ոգեւոյն գործով կատարեն թե
 պէտ և զպատճառն ոչ գիտեն ինչ եր
 ւած շարականն գիտե թէ կէ ևս բնութիւն եր
 կարեն այլ ոչ գիտե թէ ջն երկն երկար
 այլ զպատճառն գիտե բնական իմաստ
 ասկերևականայն առեալ իմաստաւ սիրովն
 կէ անպակաս յարդարե զարուեստսիւր
 և քաղաւք աշխարհականաց ուղիղ յաւա
 սին առանց գիտելոյ զՅերականութիւնսն
 կարեն ասել եթէ ոչ էն երւած շարական
 կամ բանական զի ան վրեպ զգործ իւրոյ
 կատարեն. Եւ այնպէս. և զի. խորհուրդ
 արեւելեցոց հանապազ կատարեմ գոր
 ծովք զի քրիստոնէութիւն. է. խորհուրդ
 եկեղեցոցն զոր արեւելեցոցն սիոս պատ
 թ. Երբեք առամքին խորհուրդ մեկըր
 թ և երկրորդ պատարագն և երրորդ թ
 ռոն անկեղն զոր դռաւ դրոշմասն
 և չորրորդն յեւանդրութիւն. և է. եր

որդ պահին. և. Երորդ Ինչ որ զամեն
էն շահեանդսն և պաշտօնարողսն. և. Եր
որդ Խորհուրդէ կատարուին Ի վրէժն
Էլոյն այլ որոք ապաշխարութեան
էն ևս Ինչ որ զսպաշխարողացն
և շահեանդացն Էոյն ապաշխարութեան.
Իսկ. և. Տաճար չափ Բողոքն Եւ առաջինն
որ զայն ահաւորութեան ևս Եւ Եւ
Եւ Երկրորդ պատճառն Եւ Երորդար
Տաճար սիրութեանն որ Եւ Եւ Եւ
արժանաւոր չարեանց ըստ առաջ Էլոյն
Էրորդ Տաճար չափ Բողոքն արտա
րէ ըստ աշխարհի որ Տաճար Գործէ զԵրկր
վրայն ու իշխանութեանն արտա Եւ Եւ
Է՛ն Է այլ ոչ Բարիս զորոյ յառաջ Եւ
արժանի Եւ Եւ Եւ Եւ Եւ Եւ Եւ Եւ
Եւ Եւ Եւ Եւ Եւ Եւ Եւ Եւ Եւ Եւ
որ Եւ Եւ Եւ Եւ Եւ Եւ Եւ Եւ Եւ
Եւ Եւ Եւ Եւ Եւ Եւ Եւ Եւ Եւ Եւ
Եւ Եւ Եւ Եւ Եւ Եւ Եւ Եւ Եւ Եւ

արարաւանեալն էն որի զէր ջին ևս առաջին
 ճար որի տօնաւ առաւել քանի քան շն
 յայլ աշխ զորեւի դէպքէ առել տոյս զոր
 ունական առաւինն զի տեսանեա ըզ շի շ
 ական եղբաւր քո և քո ակնդ ըզ գերանդ
 ոչ նշմարեա կեղծաւոր, հան ճար զգերանդ
 յականէ քու և մի ևս ապա հայրեայիս հա
 նել զ շի շակ յանէ յեղբաւր քո քն գերան
 է. է. ևս հու ճար մեղքն ևս առաջինն յայ
 առաջաւ է փափկութի և քո տօնաւ առ
 աւել քանի քան շն, աշխա. քն փափ
 կայեալ ևս աշխարհաւ քն ի բրեւ շնաւորակ
 ի շինումն ևս առաւ քինումն ևս աշխաւ ա
 ահողայն բաժնաւն ոչ զմերս մայն
 աշխ ևս շն քրիստոնէից ևս աշխաւ ճարեա
 շնաւորակ ևս աշխարհաւն ևս շնաւորակ ա
 ահա շոր կարգեալ աշխ լուսաւորիցն և
 աշխ ևս աշխ հայրաւ. քն աւել աշխ եփրեա
 ի ճարաւոր վն աշխաւ ելն որ լուսանէ

զհորեւ շաբաթն մասն զյոգայիւն առայն
 ևորչուծանէ զոգայիւն ք. իաջադանու
 իս դատեացի. Եւ արեւմտեան ի փող
 եղեւ ծառն ամբարեաց առիւն ասե
 զպահան զորոցն այժմասել մի ըստմ
 ոջէ և ամբարեաց ասե պատմաւ զփ
 առիկոմի և քչոց կարեն ի Երեւ զոգայ
 պիտոմի պահոց յին ի մասն մի այնորիկ
 բանբանն այլ ամառաւ և արեւմտ
 փարեւ պահաւ և արեւին զամբ. Եւ մի
 մարգարեն. զի. արեւ և զի փշեր պահ
 եւ ոչ ընկալաւ զարեւն և ամբարեւ
 եղիս և ոյն ճափ պահեւ ոչ ետեւ զարեւ
 մի սիգին հանդարտ և ոյն պէս և դաւնի
 եւ երես եւ ին երեւիս պահեւ ոչ արեւ
 անի եղև ամբարեւ արեւմտեան և պատ
 ոսիկորն լայնոց յերկրորդ ընկեւ պ
 րծի ասելով ք այլոց ամառ ին և արեւ
 և զայս ի քաղց և փարաւ և փ պահ

Բարչոսան գահն և արքայն և արքայի
 ովն պահելով և յարդարաց փորձ ողին և
 յոր ժամ հարստին առաքելու լին և արքայ
 ընդ իր ոչ կարացաւ հանել զընդ պատաս
 իսանեաց ից. և ինչպիսի զգոց ի իւրեան
 և ինչ ոչ պահաւաւ և ոչ արարաւ.

Երբ արեւ կառաւելալն զպահ քն գոր
 ծով կառարեցին և խաւան դիցին առ
 ւըին պարտաիրանէ յիւսիս ի դրաւեաին
 աւան դիցաւ պահ քն և հասակակիցի
 մարդոցն ուղտակ մեծն խաւիլիոս.
 Վնորոյ պարտե հն ալան դիւն և առ
 քոյ իւրոյ և ոչ առաւ պելէալ մնաւ
 Եւց.

Խն. Ե. Էրորդ վասն սուրբ զատիկ
 Ին. Ե. Զնդէանքն որորիկն ունէքն լուծ
 անէմք այս պէս
 Գիտ աւայ
 Շիք

Զառաջագոյն առաքելալքն ևս Կայ
Զապետեալն կիւրեղ ևսյլ չն երեկոյն
պատարագոցառնելն այլ շերեկոյն
աշտաւնն ի գիշերն յարեին ևս որ ծաւա
նաւորն յերջեայր զպատարագն ևս
ուայանելն ևս ևս յարեալ ասէին.

Իսկ յետոյ փողեցին և երկիւղեալն ևս
ելն զպատարագն. վնորոյ ևս ևս յարե
ալ երկիւղեալ յարեալ ասէին զստաւոր
սոցորոն որ յառաւարին ասէին
ևսյլ արարոյն շաբաթսն ոչ ասէին զ
յարոն կիրակի գիշերն. Իսկայլ չ
իստեայր զպատարագն երկիւղեալ ևս
անցանելն ճակն իստեալ ևս ևս
ուստեալ կերակորս ոչ ուստեալ ևս իս
տեալ ճակն ևս ուստեալ. վնայն որ երկ
նս Կարսն ևս ևս եւս ևս յարեալ
ըն զպատարագն զստեալ կերակորս
ևս ուստեալ ճակն ևս ևս յարեալ

զէոյն աւանդէ ընկերացոս անձին և հասարակ
առնանաւ ի զայն և յաւանդան ընդ որոսի
որ կոչեալս զգործոր անձ աբան և հալածեալս
զէնտորի որիս զաղանդն կաւանկոյն
ընդաւորին զոր հրահայեալս անձ աբան
ժողով լինել կաւանքն ընդ որոսի յորս փոս
տրեցան հարիւր և յիսոսն և յաղագսն ի
տորի հայհոյութեան որոց ժողովն ի կոստ
անդինոս պաշտօնէր ի տաւն ծննդեան
մէն յերոյ յորոսմանս քրիստոս անձ ա
բան զիս ծնեալ ծառն և հերձոսն և
ի բն զծառն պակասեցան յիկեղեցոյն
և զբոլ. ք. ինիկական ժողովն զիս ծննդ
եան տաւնին պատրաստ և անտոնի կարգ
եցին տաւն յիշատակի ընդ որոսի զիս պե
տրոս և անտոնի տաւն իսն զիս և անտոն
եցաւ զեանտն մէն տաւնակի վն հարանա
որ տնտեսութեան. իսկ անձն կիւրղիոս զիս
ժողովոյն ի կիւրղիոս և կարգելոյ զտաւն պետր

ոսի ևսանառնի. Լիկաւ— հոգաւ զն էրէնախն
 որք հանդերձեալքն առնո— լն զկնիքն քի
 անախ կարգելոյն զառաւան որդան. Կ. աւր
 ի վր էրէնախն առնո— լն վարդապետո— վի
 Կիրաւ Կիւն Ի ծրագաւոյն զառն քն
 Վեճի. Ըջւլ յորժամսն հաւաւ հրէայքն
 ծանր առաջին զկարգ քրիստոնէի ի յն և
 զառաւորս զառն զհոյն զբովանդակ ժաման
 ան զի յո— աւ հաւաւ առաջին զայն ոսկորք
 հանդերձեալքն իսկրտո— վի գաւ զոր իբր
 և գիտայ Վեճն կիրորդի ոսկորկո— շաբ
 ալն Բարեկէնդանայոյն իսկոյն և զ
 առաջին շաբաթն առաւ շաւորայ առ
 ուանէնայ ոսկ Եկարաւ Կիւն և հաւաւ
 առն առաւ զիւր և առնինայ առաւոր
 առաւ զիւր զոր յեւոյ վարդապետ Կայոյ
 զան առաւ զառն Կառա Կիրորդի առաւ
 առնինէն. Լիկաւ զառն զայն իսկ
 զայն զառն առաւ զիւր յեւոյն իսկ

Էն. ԿԷ. ասորն ան սոստաղ կալու վրէջքս
աս Ի հրէշտակէն ոտել ի պարզոյ ծառ
ոցն յայն՝ վայրի զհինգսոր Կէն զժապարակ
էր յանձնաւսնաւսնի և այն պէտք Կալ լաւ
Բայց ասքն կիտրել յկիպքն աստաւսն որդ
այն սկսանի զնծայրու Էն թերցոս անձան յին
ոս ասան թե Բաւանդակէ ալ զոր կոչո
ւն Էն ծառու Էն ան ուսանէ զնծա Եւ ալ ան Ի
Խորհուրդ ասալանին Եւ զի ան հաստա
հրէտայն ու ծառայանէին զիտս Երե
Խայիցն ասելովն թե Վե լուսայն ան ջրոյ
ոջէ հետք ապարի ի Նեղոս ասան ուսան
այի վկայ ասելովն լուսայարու քաւ Բեյ
արու քա Եւ Են Ի ցեն Նեղ ք ճեյ Ի Բրեւոյ
ան ճախ արի թե Բրեւ զճիւն ասիտակար
արից Եւ Էն Ի Բրեւ զյորդան կար Վրիկ
և զասար Եւ արարից յեփայտորիկ ալ ի ճ
ասալին ան հաստա հրէտայն թե Նեք Նե
ով կա Նով ք ասալու ք թե արիւն դորա Ի Վ

[illegible]

[illegible]

Լազար լազ ժամահար օր յոստոսն օրին
 Խաղաք Եւթա պատմէ Լաւկաւնի պիարի
 ըն Բերժուածիւն այս պէս - Էկիւղն ան
 տաւնից անժառանգութիւն օր ըստն օր
 ոյն աւրինակի հոգայ յակոճօքս Բայց
 Իհիսմէն տեղեկ ասոցու ք ըշրին. Է. Երոբ
 տիսէ Եբրա Եյուցն արդ ի ըշրին. Ի. Եւ
 աւտիս հրէշտակապետն զաւարի այի
 զնուան զն յովհաննու Բայց չէր հնար
 զաւարի այի ըսողու զաւարաւման ա
 ուրն Եւեր Լաւ ի կողմն գաւի իոյ տուի
 ուրն Եւկաւարեցաւ - աւարաւ պաշտ
 անան Ռեչ ի ըշրին. Ի. Եւ. Եւալմանու
 զնուց զաւարի այ աւ Եւ զի տաւ Եւ
 Իտուան Իւր օր զուկաւ տաւուցանէ
 յաւար շաբաթու - արդ ի ըշրին անոյի
 Ի. Եւեր կուցն Ռեչ ինի սանի. Ի. Եւապ
 ընիւ - զն Եւաղուցի. Ի. Եւաւարեցաւ
 Զ. աւիս Եւանդ Եւ գաւրիել աւտիս

[illegible]

Հարցունեմ Էրոմանք յառիւրս աղօ-
հայն իմի ուտեն ի հայոց Էրոմանք ոչ անարան
Խանի.

ԳԺԾ Ի Թագաւորն յուսաց հերակղէկար
նոյ քաղաք ժողովէ արար յու-
տոյ ի մաստաւ սիրտաւն և պոսանն ի հայոց
կոչեալ ծոյրի և Կաթողիկոսի և որեղև
ծոյր հաւատոյ տգէտ գոլով կամեցան
քննուիլ առնել հաւատոյ և եղբ հա-
մեկեան քաղկեդոնի և պլինի և Բ. Կաթ-
ողիկոս և տաւ քաղկեդոնի աղանդով
ան. զի և պատաշաւորաց պահա-
ւալն ի թաց բարձիւ ի հայոց և ապա
յետոյս որիկ շնորհաւ և քի հոգոյն ըն-
րեցաւ յաթ ու հայրապետութե
նքոյն գրի գորի յովհաննէս ի մաստաւ
երոմանէի կատարեալ գիտուն անձաթի
մասնէիցն և արար ժողով ի մանկէրդ
բազում եպիսկոպոսաւ և և վարդապ

[illegible]

լը-ճոյն. իսկ օր քաջ էին հաւատով
նառաքին իւր քննութիւնէս յո-սոյն ի
րաւ զի ուրիշաւ չմտաւ որսաղո-
հացիցն պահեն մէջն ի վաղճան.
աշխարհի. Վն. - -

Սարկաւագ վարդապետի.

Որք մոլորեալն ի թաղի բազումն
գաւ ջանաւ զաւր ճիւղն շահէ ի հի
նգ շաբաթոս մծել կողմին կող
զաւեւին իյաւոր ճորեա շաբաթոս
երբ ճեռն արկեցին փոխել զեկեղեց
այ կարգս նշերիս բաժանեալ ըստ
տեմանի ստաբանութե այլ քաւ լիցի
մեղ հաւանել ստոյլե արհեստիցն
նշովեալ արտեմանի ընկերոս մծոյն որք
ստեմ ճշմարտութե զան շէջն ընդունին
զգիւհեան այլ մեղ այս իմանալիք ի մշ
ին իմ. որեւէ. երորդ տիս երթաւ
ոչ որ մշտ քաւութե քաւ

[illegible]

ուն իւր լեւոյն աւան հասնացնալէր
այլ քահանայքն կատարելին զպաշտա-
նն աւան առանց կատարման քաւանին
մեկելի քաւարէն ոչէր պաշտաւ ըստ
աւրինացն վնայնորիկ զոհաս վկայելի
իբրեւ լցան աւորա պաշտաւման ճր
գնաց զաւարիա իսրուէիւր նշանաւ
որցնայնոցիկ յղացաւ եղիաբէլ-
էր վնայնորու լի հերետիկոսացն յորմէ
մովսէս իւրիկն ի խորհուրդ տնէր զ
ողովորդնէրէ քաւորս հրամանել
մք լինել ի կանանց զի արդ զաւարիա
քահանայ այսպէսնէր ի քաւոր-
ուրն իմքու-մի արու-միցն մտանելով
իկիկն իւր երկայն և այլ զարմացումն ի վեր
քան զայս զի յմտ քաղաքաց հրէայքն ճող
ովեալին վն զիստոր քաւանին յմտ
աւոր-մի և արարաւորս հարկացն հոգի
աւա և պատարաւ քաւաւ և և ողջս կիցաւ

և զառարկան ի վրէժն և փրկուցն և պատարագ
 անցն զիս քո զանճարատաճոյ ընդ շոյր և ի կիկն
 իւր երկնայր. **Շ**ի ի ճորդի քն հեղձու ի
 յան իւր հոգի քո յաւարտ ան իւղղեցի
 թէ՛ և զառարկան ի վրէժն զառարկան ան իւր
 այսն օրն ապագայեալս առնելին արատաճոյ
 քո ճարին և ան բժշկելի զառարկան քո
 և ան անկեցան. **Շ**ի իսրդ ան ի քաւո
 թն աւարտ յորում մի անգամ ի քաւառ
 մի անգամ ի միւրում մի անգամ. քան անայս
 անգամ յորում անարին ան քն մի անգամ.
 և զառարկան ի վրէժն և քաւեալ
 զեղև աշխարհի զիս քո զառարկան ի կիկն
 իւր երկնայր և ան զեաւն ան քաւառ
 անարտ հարապն զեռնելն և զառարկան
 ան քո յառին ան զեռն ան քաւառ աշխար
 հի քաւառ ան հարապն և զառարկան ան
 թն ընդ զաւր ի կիկն երկնայր և ան զեռն
 արկայի ոգի քո յեռնայ ի վրէժն և ան զառարկան ի վրէժն

Handwritten text in a cursive script, likely a historical document or manuscript. The text is written in a single column and appears to be a continuous narrative or record. The ink is dark, and the paper shows signs of age and wear.

Handwritten text in a cursive script, likely a historical document or manuscript. The text is written in a single column and appears to be in a European language, possibly German or Dutch, given the script and the use of the letter 'v' for 'u'. The handwriting is dense and somewhat difficult to decipher due to the cursive style and fading. The text is organized into approximately 20 lines, with some lines starting with capital letters. The overall appearance is that of an old, possibly legal or administrative, document.

ակին յաղայսի ի խաղաճաց անտի և միայն
դուհաս ևս առգե զտեղին և յարուսեալ
Տարիա՛մ քնաց ի լեռնակողն ի խաղաճն
յաղայ զի խաղաճն քալ լի լեռացոց որոմ
հաղարեմ զաղաակաճի. իսկ Գրե աստ
ան և մի ծակն յաղայն լեռնային և
քահանայապետն ոչ յմեջ քնակեալայն
քաղաճն յաղայ մեջն ի կանա քալ լի լեռ
նի որոմ քն ևս որդարն վն հակառակո
լի տեղի լա և քնակեաց ի աղաղոլի և
յղոլի և դիսաբեմ յառա շորե քալ
ալեւոյն գիտեմք ճշմարտապէս և հա
տարմա քալ ի իշի տեւարան ուլի.
Արդ ի ըշրիւն. ի ք. ինչ և քնիւն իսանի. ծի.
և սպրիւն. քն. և խաղաց. ի ծի կարարեց
առ. քն. և իս ևս յա ի որ Գրդաբար զի. ի ք.
առաքն զի քարարան ընկալաւ ևս և մե
քն ի որդ յորոմ առաքեցաւ քալ ի իշ
առ կոյն մարիա՛մ յառա քն ի ք շաբա

[illegible]

եր ըստն զով լաւ արտեմուն լաւն աղանդ
 ոյն ապա պատեշ տաւարն յայլ ապա լաւ
 տար հանդիպէր. Եւ ըստ արտեմուն լաւն
 ընթերցումսն շարաւման լաւ արին աւ
 անարգարեաւսն ան հոգի ապեաւ ընչ
 որ լաղապն իրապի ըստ լինոյրի. Ի՛նչ. Եւ արտ
 զաւարիսն անդիպեմէն. Ի՛նչ. զճնոմէն
 եր զիմէն երկիրն հոգովսն եւոյ ինտի
 նումն կոտոյ անեմէն եր պատմանէն. Ի՛նչ.
 Դիպեմէն եր յոր ժամսն անեմէն արեւ
 ի գիշերոյն տունէն արեւ Նճ անոյն
 ինչն հարստն ի արեւմտեանն անտաւ
 զաւարի Նճեմէն անոգորոյն հեապեաւ
 Բունտայր անոյն եր երեւոյ ի հաւապ
 ապեւոյ յափշտակեցին զնա սոգորոյն
 անարար զնա իւրաւարիս.

Եւ անովքոս որ եղբայր տն կոչեցաւ
 Եւ զայորապան տեւեր չի ճնոմէն
 Եւ ի բեմէն լաւ անտեղ ընտ

Վարդապետան . Իմ . աստի . Յառաջա-
 որէն մինչ ի վարդապետան . Ծն . աստի .
 Գարնան ամիսէն ինչ ի վարդապետան աստի
 ամիսին . Ծն . աստի . Վերին ամիսին
 եւն աստի աստի . Ծն . աստի . Յանկա աստի
 եւն եւ աստի . Ի . աստի . Յեւ աստի
 ամիսն ամիս . Ի . աստի . Յամիսն
 ամիսին ամիսին . Ծն . աստի .
 Յամիսին ի իստին . Ծն . աստի .
 Յամիսն ամիսն . Ծն . աստի .
 Յամիսն ամիսին յոռն եւ իստին . Ի . աստի .
 Յոռն եւն եւ իստին իստին ամիսն
 Ծն . աստի . Յանկա ամիսին իստին
 աստի . Ի . աստի . Եւ աստի աստի
 ամիսն . Ի . աստի . Եւ աստի ամիսին
 ամիսն աստի . Ի . աստի . Յամիսն
 եւ աստի ամիսն մինչ իստին ամիսն
 ամիսն աստի . Ի . աստի . Եւ աստի
 եւն աստի եւն մինչ իստին ամիսն . Ծն . աստի .

Ի յառաջաւորէն յառաջաւորէն լին. աւել.

Այսլ. յԵԶԵ. ղ հայ ըստանկան ի վեր եւրոպայ

եւրոպէ. Այսլ. յԷ. ղ հայ ըստանկան ի վեր բեր

Այսլ. ղ ԵԶ. ղ հայ ըստին ի վեր բեր եւսեմբ

նէ. Այսլ. լ ղ հայ ըստ ի վեր բեր կիկլ լոննէ

Այսլ. ղ. ղ հայ ըստ ի վեր բեր անդրի տանէ.

Այսլ. ղ ԵԶ. ղ հայ ըստ ի վեր բեր կեւտարինէ.

Այսլ. ղ ԵԶ. հայն. ղ ԵԶ. ի բաց աւստի

աւստինէ փոքր հայտան. Այսլ. ղ ԵԶ. ղ հայ

ըստին բեր եւսիստայոսան. Այսլ. ղ. ղ հայն

ի վեր բեր եւս ղ ԵԶ. ղ հայն. Այսլ. ղ հայն

աւստ. ի բաց. հայն. Այսլ. հայն. ղ հայն

ի վեր բեր աստրոպէ. Այսլ. ղ. ղ հայն ի վեր

բեր անկեւտոնայոսան. Այսլ. ղ հայն. ղ.

ի բաց աւստ. անկեւտան. Այսլ. ղ հայն

հաւան անկեւտան անկեւտի Եւս. ղ հայն.

հաւան.

Յոգելեանն. Զ. ասե որովհարեայք
Չարին և արայ այսպիսի կալ զհայրն
Ժ. ի վրա՞ն և երբ. Զ. Զ. որ ինչո՞ր
ելեանէ. ընդ իմ փոռն. Ժ. ասի որ
ովհարեայք Չարին և արայ այսպիսի
կալ զհայրն ընդ և երբ. Ժ. Ժ. որ ինչո՞ր
ընդ իմ փոռնէ. Բ. եւ էք իւրեանն. Է. ասի
կալ զհայրն ընդ և երբ. Է. Է. որ ինչո՞ր
էք իւրեանէ. Է. ասի կոչի.
Ի դռն. Է. ասի. Եւսկիւսն և ևս հանձն
սիւն. Կալ զանգիւսն ասի ասի. Կոչի ևս
Եւսկիւսն փոռնին ունի. Ժ. ասի.
որէ. Զ. շաբաթ ևս արի. ևս. Ժան.
Եւ. և. Ժան. Է. և. արին լին օրս որի
ևս հանձն ասի որի ևս ևս ևս. Ժ. և.
ևս. ևս. Ժան. Է. ևս. ևս. Ժան. Է. ևս.
ևս. Բ. ևս. ևս. ևս. ևս. ևս. ևս. ևս.
ևս. ևս. ևս. ևս. ևս. ևս. ևս. ևս.

ԲԵՂ ԿԵՂԴ. Է. Է. ՆՈՐ ՏԵՄ. ԶԵՄ. ԻՅԷ ՔԵՂ
 ՄԲ. ԻՄԱՏԷ.

Տիսեա կի. քաւր. ւար. կաւ. շէտի. ւար.
Ի քաւր երբ.

[illegible]

ገ፡ ጋራ ይዘው ስለተባከሙ ሁሉም ሰማዮች
ገ፡ ጋራ ይዘው ስለተባከሙ ሁሉም ሰማዮች
 . ማ፡ ታዩናል ነበር ። ሆኖም ጊዜውን ሲያመለክት

... ۲۰۰ ...

٢٠٠
 ٢٠٠
 ٢٠٠

Եւ զհինգէս յիշմարտութիւնս
 զհինգէս յիշմարտութիւնս

[Faint handwritten text at the bottom of the page]

Երբ որ Երեմիայի արարած զԵրեմիայի արարած զԵրեմիայի արարած
 զԵրեմիայի արարած զԵրեմիայի արարած զԵրեմիայի արարած զԵրեմիայի արարած
 զԵրեմիայի արարած զԵրեմիայի արարած զԵրեմիայի արարած զԵրեմիայի արարած

Եկեղեցիքի վերին սրահի
 շինարարական աշխատանքներ
 և քանդակարարական աշխատանքներ

[illegible]

[illegible]

Բարեբաճն մի առնելը ըստ լույս մի պրեքտուս
 մի զարեք մի սպասկելու. Յոր ժամ առնու
 ճորա՛ն լինի տոռն մի շինելը հիմն մի ճգնել
 պան մի առնելը զայս առնելն խան գարի չասող
 Գիր կիրակի էի այսպէս արա՛կալ զշար
 ապա՛ն. Ը. ըստ Եւ. Երեւանէ հոռոյն
 երոյն ի Բաղ երբն Եւր ի խոնարհ ճաւ
 այնէ գիր կիրակի էի. Եւ զԵ. Երեւանէ
 ի լէ՛ւել զպատկել տառնն զտապանէ
 առնալ յորո՛ւմ իցէ. *առաւել*
 Լուսնա գիր այսպէս արա կալ. Դ. ըսկ
 հայոց. Չնէ. Ս. ի Բաղ երբն Եւրայն երբն
 . Ժն. Ժն. որ ի խոնարհ ճաւ այնէ լուսն
 այ գիրն տարոյն. Եւ հան շտալ Եւրն ժեքս
 դիրն Եւրայն լուսն. Եւ Բաղ ի խոնարհ
 ճաւնէր լինի. *առաւել*
 Լէրա դիրաւարա կալ զլուսնի առնէ Եւ
 Չոր ի Բաղ երբն Եւրայն խան. զԺն. ի լէ՛ւել
 Եւր երբն. Ժն. Ժն. որ ի խոնարհ ճաւ ժեք

ան զպանիր զմանձուն և զձո և զի ձո և զի
 կենդանի է մանաւանդ թէ գաղան իսկէ
 իսկ պանիր և մանձուն ոչ կենդանի անիայլ կէ
 դանէալ ծնունդ և է թէ զկենդանին ուտ
 են որ է ձո և զի պարտէ և զծնունդ ուտել
 Կէ որոյ զայն և ք պահոյն ուտ են և ք զ
 ասկին երկուսն ուտ են և զբոլոր ասորին
 Յրկա՛թ լուծանէն զպահ՛ն և հասնորին
 Թէ ի պահ՛ն և զայլ կերակուրս ոչ ուտ
 են որ է յոյժ անտէղի զի պարտէ կամ ձո
 և զի ոչ ուտել պահոյն կամ զայլ անայլ
 ուտել զի ձո և զի կենդանի է ի բրեւ զմ
 կենդանի և զպահ ման կենդանի և զան
 զի կէ և զոչ իտրի զի ասահ ման է կենդան
 ոյն գոյու թէ եր շէջական զգայ ական օր
 ասլէս ասունու և թի՛ք ի կանն և է զի են.

Եւ թէ զձո և զի պարտէ ուտել պարտէ և
 զի կէ ուտել ինչ և զի ուտել զի զձո և զի
 ոչ ուտ են. և Կպտ ուտ են որ ուտ են զձո

Այն Կաթողիկոսին ի պահ քեզն առաւել
այլ ինչ զբոլոր տարոյն լուծանէն զդ
ահսն յիմով Կաթողիկոսն ոչ Բաժնաւոր
Եւ զԵղ ընդ Բաժնաւորն Չնժոյ աւար
չիւրս ան Կարգութի ընդ ոչ տեսանէ
չի շառաւելական Կանոնիւ շան շառ
նէն շորեղին առաւելաւ Կեթանոս
այ Եկեղեցւոյ շորեղին շայս իմաց
Կայ յարեմէ Կիսեղ յոսելոյ ի պոռնի
ութենէ Կի Կոստանշտնուքն Կորսա
շորեղին ան իտիւր գործէն չի Չն դան
Կի ժոյ շարդա ապանանէն Կեկեղեց
ականսն Բիւր Կապար ի ժամանց Կոտոր
էն Կաթողիկոսին առան ան իտիւր Կ
պոռնի Կոթ շաղախին Եկեղեցական
սն Կաթողիկոսականսն Կոթնէ Կաթող
ին շառաւելական Կանոնն որ առեւել
Իսկոպոսին Կայլ Եկեղեցականսն այն ան
արատ լինել Կաթողիկոսաւ Կոթնի Կո

Թէ դարձեալ յանդգնին ի քահանայ փոր
 ծուրէ կհոսայաչարութիւն կարծէն Թէ ան
 ապաշտօնէն զիս փահոսութիւն երկրորդ
 կհոսայաչարութիւն ճանաչան զԹէ առ
 աջին անյայտ առաքելուն պաշտօնի
 անփահոսութիւն արեկհոսայաչարութիւն կարգա
 ճանաչայի ճառարելով գանձէն գանձս
 յերկրի առաւել քան զանճառար կաթ
 անին բեհեզա կծիրանիս կուրախ լին
 ին առաւելապէս ի բրե զճառարութեան
 կախալարոս անկեալ առ դուրս արե
 սանելով ոչտան ի փշրանայ անդանոյն
 կի վաճառելն զտուան ճառար գործէն
 կարտ խաւարին գործոց իւրոց խաբէն զ
 տեւարս զի երկի և ց պայծառ կախելոյ
 իկ յորժան էլանէն արտաւառ յայն ժամ
 տեւանէն վառ կապիւր կործան իտ
 էրն դարձուցանէն ոչառանգ. Եւ
 դարձեալ ի պարսի քն իսկալով զի Թ

անց ԹԺՌ-իս յափշտակելն այս ինչն ինս
ր քննուցին և համարին թղս և այլ քան
ուսման իրաւոր-իս ասելն զորոցն պա
րտասել մի ըստ մի ոջէ և զան մէրակո
րս անխորհրդաւն զս արագութե զս
առաւելական թանկ պատճառելով և
զտրուական եմէ ոչ ինչէ որ մտանել
բերանն և կարել պղծել զմարդն և ըստ
առաւելոյ ան ինչ սքոյն սքե և ինչ
կատար մեկնութե այլ այլեւ զքանն զի
տրն ոչ ասելն պարտե ան ինչ մտանել
ը բերանն այլ ի բերան մարդ ելանել
հայ և անսքե կերակուր և ինչ ան լուս
ութե ան ոչ պղծել. Եւ առաւելաւ
ասելն ան ինչ սքոյն սքե և ոչ եմ պի
ղծ գործելն և սք դառնայ և պղծոյն
գործն չարութե և պղծութե լինի. Եւ
դարձեալ չալ. Եւ սքայութե ան զգայ
ութե ճաշակելիս և և առաւել ընանք

xան զմէս զգայուիրսն այսինքն xան զտե
անելիսն եղլտելիսն եղհոտոտելիսն.
Եւ արն աւետարանին ասէ թէ որհայր
իկին առիցանկանալոյ հմտ շնացաւ
Իսրրարին ևսկան ջապն պատուիրան
Գոյ զի յի ընկալցի զլուր սուտ Իտարա
պարտուց. Էւ ըրդեթ անիցն ևայլ
զգայուիրսն. Բք ևայրդ իկայ ևթ Բան
իցն սուտ ևիւրաւկայ հայ ճաշակելէ
այն Բք ևայրդ իկայ. Ելայ ևսն զսէս ասէ
յաւրեւն զմի Բք Բուջնոյն ևայրդոյն
ևլմ կիւնդանէայն պատմաւ այնոյ ևլր
այնոյ Բք ոյ ևայրդոյն. Բ էլ ըրր ասէ աւ
ետարանին եթ ոջեկի լուծանել զաւր
իէս կա՛ս զմարգարէս այլ զթրին ըու
թ. ևզայլ պատուիրանն զթրին ելից
արն հոյնպէս ևզայս զի իհիւնն գրեալի
Ի շնար ևարն զթրին ելից ասելով Ի
հայր յարատ հոյնպէս ևսստ ոջ Իայն

Խորաքանցիւր պատուսն ճատուցանել
 զապեղան իսն և ց յայտնել զժերան որ
 հմարտէն իտրանայ և հարանելոյ և
 դեղոյ և ապեղանեայ զի քան զմի մար
 ճաւոր արհեստս պատուանիսն և
 բեր շնականեացոր աւան և զժուարիս
 զի հետն որ շինէ աթոռիս քէլանէ զի
 այտն ճիւղոյն և զնապականութիւն իսկ բժ
 իշկն եւ և ոչ գիտէ ըստ պատշաճ ին ճատ
 ուցանել զժեղէն մահ գործէ հիւանդիս
 և փկեմայ և ա զբաւէ և մարմնաւոր բժիշ
 իկն մարմնաւոր կէնդանութիւն իստիս
 և զմարմնն ողջայ ուցանէ որ յետոյ յե
 անելոյս և քնի բժիշկ և և ոչ ճիւրեմ
 դարձուցանել զի մահու վճիռն յայի
 որասայ հողէի և փհող դարձիւ և ան
 վճիռն ճէն իսն որասայ և ցաւաւ և
 և որտ մութիւն ճնչիւ հաստատուե ի զն
 և ան հէարէ մարդոյ քաշաշ իտրհաւ

առանց ճանելոյ բայց յաղաճաց ևցեսայի
որ յայտեղճան. նոյնպէս անհետքի ճնիցել
ոչ ոչ Ռուսնել ևնէ հաւ ինն վրիպի զմարմին
սպանանէ և ոչ զհոգին ևնէպէս ևս
անի մարդն դարձեալ ինրոգի ևցառնէիւ
ւծիոց. բայց քահանայն ևնէ ոչ գիտէ Բժ
շկել զհոգի հիւանդացելոյն Ռուս և սպան
անէ զհոգին և զմարմինն յաւիտեական մահ
ոռաքի ևնէ դառնանալ ոչ գոյ զի ան վաղճան
մահի որ միշտ ևնէ դառնի տանջի ի հոգի
ևնէին վնորոյ ի տառապանահայր լինել
քան զմարմնաւորս դժոռարիւնէ. Եւ դար
ձեալայլալ գործերայն զի փոխանակ
Բժշկելոյ զայլ ևնէն հիւանդացի ման
աւանդ թէ ևս Ռուսնի այս ինքն զմեղաշոր
ոչ փտի լսէ ևս ևս ևնէ գործէ ևս Ռուսնի
յայ. Եւ երրորդ զի պարտ է յետ խառ
ովանութե պատշաճաշխար ունէ ցոյց
անել վնորոյ պատշաճէ փտել քննել ևնէ

[illegible]

Լաւարձեալ ի գործոցն զիտրի զի յորժամ
խոստովանի քիչ երկու յերկրի ամօ ի յերկ
իւն իսկ յորժամ իւրի քողանք դառնա
քան զստանջիւն ասելի լինի անպատէ սող
ունն . Եւ Լաւարձեալ ասելի թէ յերկ քիչ
այսպէս պատասխանէն ճարտոցն թէ ամ
նողու զսո յանցանքն էա այն իւր թողոյն
ոչ լինի զի ամ զի շիւտեալ իւր յերկ քիչ
դրելի . Եւ թէ թողու յերկրի ամ
երկու յերկիւն քչմարտիտէ ամ զի զի շիւտ
ուր իւր յերկ քիչ թողու թողու քիչ
զի շիւտ ոչ թէ ամ թողու ասելի . Եւ այս
որիկ ասելի . Եւ ամ թողու
զսո յանցանքն իւր իւր և ոչ իւր այլ ամ
ի շիւտեալ թողու անպատէ յովհանէն
ի յայտնուր թէ ամ կայստոտն հրշոյն և
երկիւր պագիւնաւ և ասելի յայտնուր
երկիւր պագիւնեք իւր այլ ամ երկիւր պագիւ
իւր և ասելի թէ ամ յիւր և ասելի յիւր և ասելի

[illegible]

ոման քառանկէն անուամբ հասարակարգոյն
 հոգւոյն լսեալ ընդեալեմէս զսո մեղքն այնպիսի
 բարեի. Եւ հետքն ասեմ ըստ իմարգիս
 իշխանութեն որ անձն տուել ընդեալեմ
 ք մեղքն և այն ևս բարեի եւն գիտե դեմ
 զսպեղանիսն և հիւանդեմ և արե բանալ
 քնոյն ասում ընդ իմ շիկիս յայտնապէս յան
 ումէն ոչ ուեմ. մեղքսն այլ ևս ոչ ուեմ
 անիւն այլ այն հասարակութեն յայտնե որ
 իշարիշ և արեիս և պեղանիս. իմ ընդ
 եսի և պիտ մեղքսն ևն որե սեւն. ևն
 ուն գոշութի ճարութի ևս ևս անիւն ճար
 ուն անգամսն իտրա ևս ևս ևս յան
 դպնութի երկնոսն ևս ևս ևս իտրութի
 ընդ ընդութի ևն իտրութի ևս ևս ևս
 իսկ յայտնե ևս ևս ևս ևս ևս ևս ևս
 ըստ մի գոշութեալ զայն ևս ևս. Բ. զայն
 զայն ևս ևս ևս ևս ևս ևս ևս ևս ևս
 ևս ևս ևս ևս ևս ևս ևս ևս ևս ևս
 ևս ևս ևս ևս ևս ևս ևս ևս ևս ևս

[illegible]

ան խորհրդոյն որ փարսաւի քաղցն ծար
աւն անհետ անալիկանայ անդիտի մը
պոռնկուն զի տեղիս ինչուն կ'ընել չկան
այս անկերակրել անկրել բանիւ անոր
խանութիւն անկել քնն վնաս գործեց
երևանաւ չափ. չիւր արաւով հրոյ պանկ
ունի չկերակորն, անդիտիս կանանցն ինչ
պէտ անայ մեղան իմն վն զի դժուարին
է խոստովանուի անուանել. վն այնոր
իկ ընտրել պարտէ չխոստովանա հայրն
որ իմաստուն լինի անուանա ինչ անկետ
առ ինչ ոչ անկետուն և անկ խոստովան
իւ. լաւ է որ իմաստուն մեղաւոր իմաս
տովանիս քան անկետաւորդարոյն անայս ք
անկան է վնան խոստովանուի չի գրելայ
է անոր իմաստունն պարտ ծարաւ ան
աստի մեղոյն լինիս. — Ծ —

Սկզբն է երոդ Բանին որսն չար
 Խնաման առնանտ որևորեալ էին Լոկ
 Լոկ մարդերի հաշին Բանն առ Լարսա
 Քսէյանէր ուր առ մարդ որ Լարսի պտտաք

Ս Է գրանելի կիրք տալ էի ևսարդ միայն
 ասել ինտելից ոչ տարածուի է.
 Էնոմի ասել է. և է անցն զոր ևս ետ տոր
 ասաց. իսկ Գ. ասն է քրիստոնեայ Է մի
 անցն իստոտովանին ևս այն մի անցն ասն ևսար
 դ օրաւան է. լոկ մարդ զի արդ կորեւա
 է ինտելից այլ ասն ևսարդ զի. Գ. մի աս
 որոմի է Բանին քի մի մի ասորոմի է Բան
 ին այլ յիստ մար մինն որ ի կտաւ է ևս աս ևս
 մի ասորոմի է Բան այլ Է մարդիային Կոգին
 ևս մի ասորոմի է քի մարդիային Կոգոյն Է.
 իստ մար միայն. Ե. է. մի ասորոմի է Բան
 ին այլ Է մար միայն ևս անին այլ Է մարդիայ
 ին Կոգոյն ան շի ու ևս ան Բանին էլ միայն

[illegible]

ջարջարելի է ևս մահ ոչ ոմն ևս մեկ այլիս
 էոյն քա ջարջարի իւր մարմնովն ևս ջարջար
 էլի էր թագաւորն զի ան հետքի մյ ան մահ և
 ան ջարջարելի բնութի ջարջարել ևս իւր
 անել արանց մարդկային բնութի արար
 վն ան ժառ յիս արարութի բանին մյ ը մար
 դկային բնութի և մյ արի մահ ևս յարան
 արարսէ արարելովն ի կորն իւր արարել
 ին զի իւր ծանուց ծաշ ևս ջարջարելու
 արն ի փառացն ի իսախ հանէին ևս իսախ
 ան ի կեցաց յարարելն ըզրին արն վն հրէ
 իցն իւր արար զար յս արարելն ևս ջարջարել
 ան ևս ջարջարելն ևս արարելն զի ար
 փառաց ևս յար յս արն զի ար իւր ար
 անայ ի հար ոչ ինչ արարսէ ի հար զի ար
 է ի հրէ արար ևս ջարջար արն զի արար
 ծաշ իւր արն ի հար հար է արար ևս
 զի արն իւր ոչ իւր արն ևս ջարջարելն
 զի մահար իւր արն յար ի հար էոյն

պէս եւհոարն պիտեմք իւր ոչ հարուստն
 զի թեմէն անշտ ամբարձ տակայն միայնակ
 յերկարն նոյր ժամ հարկանէն զերկարն
 հանդերձ հրովն հարկանէն տակայն հոար
 ճոջ ջարջարի ինքն ըստ ինքեան զիանց
 միտնելէն ճոյն պէս անց ընտելան ջար
 ջարելիէ անհայտնացոս անարժէն անցն
 հասի եւ ջար ջար անք վն անժառ միտ
 որովհ. Եւ անց ոչէ միայնակ մարդոց
 անանել անտուտն զի տակ գիր էն զար
 իւն հանցես զանտուտն անկերիցես իբր
 եւ զանժար իոտոյ. իսկ վն մարդոցն տակ
 Եւ որ հեղու զարիւն մարդոց փոխանակ
 արեան իբ հեղցի արիւն իբ անարդ հոփ
 ինէ անգոփն արիւն ոչունի անցմեան
 ի անվն միտել մարմնոյն մահասի անպ
 անաւն մարդոց տական անպ տուտոյս
 զհոգին ոչոք հարե զտականել զի ան
 մահէ այլ զգործարանն իւր. ճոյն պէս

[illegible]

[illegible]

Եր ապականեման անապականութի շնորհեշ
ապականեշոյն այլ անապականե
յան ապականութեի իւր ձե կարեան
ապականութի շնորհեշ ապականեշոյն
ոպ առե դաւիթ Կառաւաքեման պետր
ոս Եւե ոչ ընդաւ — ոգիւն ի դժոյշ Կոչ
Տարաիւն նր Ետիւս զապականութի Կարորա
ապականացու առե թի Տարաիւն Կահառաւի
Են առաւելոյն Կարգար ձիւն պի
Տրգա Կաւ իւն անապական առե Կոչ
ոպ ապականեմաւ Ե — Եւե առե կեր
ակորսն Կըմպելին զոր ուտեր Կըմպել
Կո զինչ լինել Եւե ոչ ելանել արտաւա
առեւա Են այն որ յետ յարո Կը կերո
Կայ Կճո Կին Կտորիսիս Վեդու — այն զինչ
Եղեւ Կոչ ոչ կարեւա առել Են արտաւաել
աւ յետ յարո Կը Կոյն պիւս Կոտաւ
Կուն զյարո Կը պի Են կերակորսն արտա
Կո ելանել ապա Կըմպել Կըմպել Կըմպել

[illegible]

երկուսն միասին չարէ զի անխորհու
ռացիք. բնութի որիչ որիչ. և ք. անհնչոր
նշովէ եկեղեցի սբ Կառապողուն անարի
կա շփոթեալ ասաց ոնց Չորս անգին իսառ
նեալ. ք. իրար զի ոգէ փնին և ոչ Չորս.
Հոյնայեալ Եղքի միաւորութի ասաց շփոթ
եալ. Կնորոյ Կոնստանդին Կաթողիկէ և
Ռաքելակ ան եկեղեցի. և Երևանայի վան
իսն ան շփոթ միասին Կոնստանդին Ի մեր
բնութիս Ժոնատարայեալ և ոչ փոխարկ
աբար զի Բայեալ ան մարդացաւ Բայց
չիւր պարզ և ան մարմին ոչ կորոյս և ան
դն Բայեալ և անմայաւ այլ չիւր ըսնն
Կառապողուն Բնութի ոչ կորոյս ասլ միաց
եալ ան շփոթաբար անձառ միութի.
Քն քնդ անուսն ոչ տակ մարդկութեն և
նաւ և ոչ Եստակ անձութի ասլ միա
ւորութի զի քնն ան ճեալ տակ ի հայ լեզու
զի անձութեն և ան զմարդկային բնութիս

Պսի վե ծնեդ եանն շորեք ի դէկդէ
բէրի. ինն ասանքն ևս զիս անվար
ի վէսն ցե ինչ հարկ գրել չի շոկասյայ
սեապէս ասե յիտո Վասէր ասարանին
դէյսէր ասասց ի բրև երեսնից ևս այսին

[illegible]

[illegible]

այն և յայն կերակրէ յարուիւ արան լաւ
 ոչ ինչ զնա Կախարիւն այլ աւագաւ
 և շատ մեծ ունի իսկ խաղաւ խաղալ
 պատճառ պատճառելոյ զյարուիւ քիչ
 պէս և զծնունդն քի յորտեմաւոր պա
 րուէս բարիէ և իայն սիրով ի փառս
 այ լիցի:

Սկիզբն և պատճառ ընկերաց ածին ի
 անբայ ասացել

Ետ համբառնալոյն ան մերոյ յիշի
 Կարգելի և առաքելալ ի Կախարիւ
 Կոթոյն քիչ զյակով խոս որդի ըստ
 և արմոյ կոչ եղեալ Եղեայր ան եղիս
 կոչոս առաջին և Կախարիւ պաշտ. յիւ
 որ անուանելոյս ի Կրիիցն արդար զ
 առնչելի վարուցն. իսկ եր ի ծնունդն
 զնա տեման և արգարելիցն կարգի ընկեր
 ցումն իսկ ան տեղում և կան և առ
 ունել զնա առաւել արդար ընկերաց

[illegible]

առնուին հաշարհակուին հայցելն ևս
հայր բարձր հայրն արհեստն զիշխան
յն հայուին. Եւ զհոյն յակովբոս յետոյ
ին հաշարհակու հայրն զն թրճոման զոր
եւ շաբթի հաշարհակու հայրն զոր եւ
շաբթի զն թրճոման ի գիւն ևս իսկ Գոր
աշարհակու եւ իսկ զհաշարհակու յիշարակ
և զհաշարհակու ևս յիշարակ ևս իսկ
իսկ իսկ ևս իսկ իսկ ևս իսկ իսկ իսկ իսկ
եւ իսկ ևս իսկ իսկ իսկ իսկ իսկ իսկ իսկ
հարաւոր իսկ իսկ իսկ իսկ իսկ իսկ իսկ
ապաւոր իսկ իսկ իսկ իսկ իսկ իսկ իսկ
ոնուին. Եւ իսկ իսկ իսկ իսկ իսկ իսկ
իսկ իսկ իսկ իսկ իսկ իսկ իսկ իսկ իսկ
ևս իսկ իսկ իսկ իսկ իսկ իսկ իսկ իսկ
հայր ոգի յակովբոս այլ իսկ իսկ իսկ
այ եւ որ այլ լարդապետայ եկել էր այ
իսկ իսկ իսկ իսկ իսկ իսկ իսկ իսկ իսկ
յիսկ իսկ իսկ իսկ իսկ իսկ իսկ իսկ իսկ

Իցն յիշատակի երեսնայն եղևսն ևս
 ոցն ժամանակս — ժամանակս — եղևսն
 յետոյ, իսկ անդրէն դարձեալ արեւոյս
 Դ ևս լին արդիւն յայտնուի զնորոյս
 ամօքն յուսն կարգեցան. իբրև գրեաց
 ևս յովսէփ **Եղևսյր ան** զնորոյս ամօքն ևս ի
 եւրսիւր ևս արանեալ — զնկեցին զնա յան
 դուրսէն ևս հրէսայն յաշտարակի
 արանարին ևս եւս — կացին անդէն հաւ
 տարացեալն ի հրէիցն ունելով զնորոյ
 ուսն յովսէփ մինչև 15. ամիսս զ
 աքին. Եւր. Իսկ յորժամ մերձեցաւ
 ժամանակ իորժամ ևսն Եւր 15. ամիսս
 ոցն իտիտոսն ևս վեապի անուսն յայնժմ
 հաւտարացեալն հրեշտակի առաջ
 ևորդուի գնացին յեգիպտոսս ուն
 եւր զնորոյս ամօքն յովսէփ ևս ևս
 եւր վարուս անցուցին զիւսն և իւրս ի
 Եւրսիւր **և** զամենայնսն ուն զարուս

10
 առանձնից փիլոսոփ. Ե - Ի բրեւ տեւորար
 անէ մարկոսի Քարոպէտյան - Ի բոլանդ
 տիւրիկիւն Եփեսոսացւոյ Կաթողիկոս
 Եղան ի հաստատու ճշմարտութեւն Եղեալ
 Եւ ընկերացումն յափոքուն յաւատքի
 Եղեցւորն աղէք սանդրոն Կեոյն պէս
 պահեցան ան Երկեան Կեոյն ի ժաման
 ահա երանելոյն պետրոսի հայրապետ
 ին ալ զիստուն զվան Երեւոյն պիղծ
 տրիոս ի բրեւ զուան մահա շունչուն
 զվախան հայհոյութեւն Երարեալ իսր
 տի Կիլիկիոյ Ի տրոս զպատմեալն
 ոյն պետրոսի հայրապետի տրատաքտեաց
 զնա յեկեղեցւոյ ի փիլիպի զոր ինմանե
 լինելոցէր իսկ յոր ժամ պետրոս հանդ
 երմեցան տունու զվիսկան պատկեմ
 Ետողոմեան սարգիստան - Ի զիսկի զի
 անոսէ մահարշտէ. (Քրիստ) Եւ զմարտ
 ապա անդէն ընդունել զնկերացումն

յակոբայ: Եւ յիւստաշէաց յանապատ
առ Տեմն անտոնիոս անք պահէալ լինելով
շուրջ Տիեզե յելս կենայի իւրաց յայն
արհէ Եղորժամ վերա փոխիւր յաւա
տացս պատուելի Եւ աշակերտ անցնելոց
տանել ընկերացումն Կղզաւորի իւր Տաշ
կեղեւն առ անանաս երանելի ինչն աղէ
սանդր քաղաք որ Եւարարին անպէտ
Յայնմ ժամանակն զկէի առաւելոցն
իբրեւ Կալածէցաւ Զարն արտեւան յառ
աջն որդաց եկեղեցւոյ գնացեալ յայն
արհ Կեոտ արար ընկերացում Կալառ
ակառաւելադիր ընկերացումն Կղզի
տաւն Տեմնեանն յերիս Բաժանեաց Եւ
զննունդն ի դեկտեմբեր Կղզիբառաւ ի
յուսմարի Կիսմարի ինն զաւետ իսն իսկ
ի Ռաֆաւորում Եւ Տեմն կոստանդիանոս
անտոնի յորժամ եղև խողովն Երկիւ
Կալառ գաւառեցան. ԳՃԵԺԸ Եւրպիոս

[illegible]

Կու զորանայ. Է. ասոր ի առնուր արիւնդ
Կու պահասի և հիւանդան տա. Ը. ասոր
ի առնելը Բառնէս կերակուրոց
ուրեւ յո՞ժ ոչ լինի սիրտդ դողա. Թ.
ասոր ի առնուր Բառնու. Գ. հեղեղ
Երից քոյն երևայ. Ժ. չէ լաւ զորով
բերի ճարդոյ. Ժա. չէ լաւ դողբերի
Ժբ. Ժգ բարիէ չիջուրել ոչ Գիրանաւ
Ժդ. չէ լաւ. Ժե. գորուլի բերի. Ժզ
լաւի. ա. հետ առնու. բաւակաւի
Ժ. ասորն առնոյս այն քարին առող
ճաւս. Ժը. Ժը. չէ լաւ. Ի. յոյժ բարիէ
Իա. լաւէ առողջանաւ. Իբ. ասորն
լաւորաւորի և Խաջա սիրտ լինիս. Իգ.
սիրտդ ասի լինաւ և լաւ. Իդ. Խելքդ
յաւելնայ. Իե. Իզ լաւէ. Իէ. չէ լաւ
ակաւն ջրէ և յան կարծաւ ճահ լինի. Իը. Իը.
չէ լաւ արիւն ի կորեր շեղ ի խեղրել
ոչ տոյր. և ոչ կիւն ւււււ-ւււ-ււ

Հրամանս գերութայ վարդապետի
ճառայ արար կատարումն ակոք
աշակերտի-

Հրամանս հարկի բաժնւոյդ
ի մայ Կաթողիկոսայեան պատի քաջ
ժողովոյն Գեորգ վարդապետի ընդ
ոմանաւորսի Կաթողիկոսն սեփե ընկ
ալայ հետեանդ ճառայս քոյակոքսդ
ի մայի Կեդրա Կեալ ոգի յաղագս աւուրց
հնկից ըստ ուրուի. քննել ըստ տոմար
ական արհեստից Կանսղալ յուրանել
զաւուրցն պատկեր պոքան հետքի ըս
բազում ջանից ալոյ աղագս քրիստ
ոնէական տոհմից ան սխալ բերել զաւ
ուրցս պատկեր. լին որոյ յոյժ շառագ
ունին ի յաղովումն. Շաներ բաժնւն
իսկ ոգեւէ աստ ըզիմ ջանից յուրանել
զաւումն ալ զարկաւագ վարդապ
ետի որ հասարակ անց յայտնիէ ասն

[illegible]

շայտոչ վն հանդերձելոցն Տիայնայլ
 և վն անցելոցն յայտնեայ. Չի ըստ
 անդրիսաւ ժամանակս գրո—վ լինի
 յադամայ Տինչէ Ի հայ թմականն ՃՃԷ.
 Ե—Ը. Կայսերական պատմո—վ. րչկա.
 Ե— ըստ անանիայ շիրակո—նոյ. րՃդԸ.
 Ե— ըստ Եփրայ ականին. յճՅԸ.
 Ե—Ը. Կրկիցն որոզ Տէք Վարիս. րպլԷ
 Ե ըստ շահապրայոցն. րպլԷ.
 Ե— ըստ շ. Էկին թմականին. րՂհդ.
 Հայ ևսայլ Բաղրամս գրեցին վն ժամ
 անակայն անցելոց.

Ե— ամս անՏիտ Բան հանդիպին գոյ.
Չի Գարոսեւտ Բժշկո—վ ոչ իսկ ղԲանց.
ՃՅԴ ամ գիտացեալ եղևայլ առաւիժ
 Սակաւ—նոյն պէս և շրջայ Բերո—վ
 և յիստ—սակաւ—սակաւ—գիտաց
 Եւլ եղև Ի Յեւ—ն. շ. Էկին Բուլորի. զ
 այլ թմականն յադամայ.

Եւ գիտաւ աւուրցս ըստ շէտակ
բաժանին եւ աւազած անտարակոյս
բոլորին որիցանց շաք յի հանդերձեալ
աւելի շատագոյն եւ զբարասշտան
միաբան. բաժանանայ. . Եւ որոյ յորժամ
կանայիս գտանել շատակեր հնկիցաւ
ոյս աչսին քն շողովել եղիսաբեկի որե
առաջին. Եւ երկրորդ աւետեաց ան
ածին. Երրորդ ծնունդեան փրկչին.

Չորրորդ մարտով. Կիւն գերրորդ.
Խաչելով. Չորրորդ կարեն աշտաղ
քրիստոնէից հաւատարի բերել շատ
յն շատակեր. Եւ արքիդեկաւ թերի
ին. առնէն առն ծնունդեան անոյժ աղ
աղէն հետեւելով պէղծարարեանին.
Եւ արդայսկ աւուրցն պատկերն.

Յողովել եղիսաբեկի յաւուր շաբաթու.
Եւ արքիս անածին աւուր. Դշի.
Ծնունդն. քի. աւուր. Եշի.

Իւանէլը միւս յաւուր ուր բաժնի
 Եւ զայս ցոյցից անսղալ Բ. Կերպիւ.
 Չառաջին ըստ վիշոյոք վեցից
 յերաւանք իւր ասի յորս դիպեց օտարն.
 Եւ ասի թէ ինչոյն ասին բռն թափին ասեմէր.
 Եւ իրորդ զհառվանցեցումն անհայտն.
 Եւ իրորդ զասիսն.
 Զորորդ զաւանդ լրումն
 Զիւրեմբորդ զվերայ դերն.
 Կիւրեմբորդ ըզ. Ե. երեւան.
 Եւ իրորդ Կերպիւ զայն ցոյցից ի. շ.
 Եւ ի շրջանսն որեւ յայրիկ. Դ. Դ. Դ.
 Բոլորին միոյն. Եւ միւսոյն յայրիկ.
 Դ. Դ. Դ. յորում խորանէ դիպեցաւ.
 Եւ ուրախ ալաւ. Զոր բազումս ոգ գիտ
 Եւ զվերանսն սղալ նշանեցին վա թափոյ
 Ե. երեւան. Զի ոգ ճշմարտիւ ճանաչ
 Ի ներս զամեն իւր անհայտն Եւ ոգ ալ մի
 ալ զոր ասեմէր. Ե. երեւան գիտելով.

Լի որոյ սխալեցան ևայս յայտնի. քառ
մարտերէրդ և զի յոյժ պակասութի
այս ապիւն ևերոյ զի սխալե զաւարտ
զայս և ոչ քերէ ճշմարիտ զաւարտ
պատկերն. Սիսոյս այլոյ ապագայ քրի
ստոնէից և սխալե զպատկեր աւո
րցն որ և շատ հեարիւն և և սակա
ռչկարեն զպատկեր աւարցն ան սխալ
բերել զի զի ճշմարիտ գիտեալ զի ստ
նէ. և ոչ որի գիտեալ բերի. քի. որոնք
զաւարճն ընդեան. Էրդ ասացու
այժմ ըստ առաջին կերպին յաղագ
հնգից աւարցսոյս. Սկերագոյն իս
տացաւ. Եւ զայս և ախ զի յղութե իդիս
աբերի. Տանիւր զի առաջին աւար
որէ յղութե իդիսաբերի. զի քոն ըմ
ան ին սին ասիկորէ թը. Էրդ այսու գի
տար զհոռմայեցոյն. Լալ զհոռմայե
ան. շ. Եկին. ըմ. Եւ բերի զի. ճ. ին

ԲԶԴԲ. ԳՐՈՒԵԱՅ. Զ. ԵՍԿ շՐՋԱՆԻ ԵՂ ԵՏԱ. ՏԿՐ.
 ԵՄԱՅԵՐ ԲՎԱԿԱՆԷ ԿՈՈՎՏԱՅԵՅՈՅԷ
 ԵՄԱՅՈՐՈՒ ԳԻՄ ԸՂՐՎԱԿԱՆԷ ԿԱՅՈՒՆ.
 ԸՂԱՅՈՅՈՅԵՐ ԵՂԵ ՂԵՅ ՂՈՒՄ ԵՂԵՄԲ
 ԵՐԻ ԲՈՒՆ ԲՎԱԿԱՆԷՆԵՐ. ԲԵԺԸ. ԵՄ ԿՈ
 ՈՎՏԱՅԵՅՈՅԷ. ՏԿՐ. ԻՍԿ ԿԱՅՈՅԷ. ԶԸ.
 ԸՂԱՅՈՅՈՒՄ. ԵՄԱՅԵՐ ԳԻՄԱՅ ՂԵՐ ԿՈ
 ՈՎՏԱՅԵՅՈՒՆ. Գ. ՄԱՄԳ ԸՈՒՄ ԿԱՅՐԻԼԵ
 ԺԲ. Ե. ԵՐԵԿԷ. Գ. ԻՍԿԵԲՐԱՅԵՅՈՅՎԵՐԱՅ
 ՂԵՐԷ. ԻԳ. ՄԱՄԳ ԸՈՒՄ. ԵԻՍԱՆԻ. ԻԲ.
 Ե. ԵՐԵԿԷ. Ե. ԶՈՒՅՅՈՒՄ ԼՂԱՍԻՍԷ.
 ԸՂՐՂԻՂ շՐԻՆ ՄԱՍՈՅԻ. Ժ. ԼԱԵՂԱԵՍ
 ԲԵՐԻ. ԻԼ. ԼԱՍՐԳԱՅԻ. Գ. ԿՐԱԿԻՂԲԷ
 ՄԱՄԷԻՅԷ յՈՐՈՒՄ ՄՈՒՆԵՐ. Մ ԿԷՂԱՆԷ.
 ԻՍԲՈՒՄ ԿՐԱՄԷՅԷ. Ե. ՄԱՐ ՈՐ ԲԱՄԲ
 ՄԱՐՈՒՄ ԿՐԱՄԷԻԵ ԻՆ. ԼԵ. ՄԱՐ ՄԱՂ
 ՄԱՐՄԱԿԱՐԱՅԷ ՈՐԵ. ԺԲ. ԼԱՄԺ ԺՈՂՈՎ
 ՈՐՈՒՄ ԺՈՂՈՎԵՄԼԵՐ. ԵՍ. ԿԱՄԱՐԵԼ
 ՂԱՄԱՆԷ ԼՂԵՐ ԿԷՄՐ ՈՒՄԼԵՄ ԵՐԼԱՅ ԻՄՈՒՆ

Իւր յիջև իկատարումն որաւնիցն և աստ
աւելչաւ հանաւոյաւ Երիցն ըստ վիպոյ զ
աւելորանին զոհաս զի ասե թէ Երե
պաշտման. և զգնաց զաւարիւն իտում
Իւր և ոգեղական անոռաւ աստ պաշտ
ան ասե այլ թէ աստորա պաշտմանց որի
Բաղմանորակ անոռն զի զոռն ցա
ոռն ցայտաւուն. Զորա ցոյցաւ Եւս
աւրադիւորի Երեւոռն ամառա
զաւորաւն յիւ հաղոյն. Զակ զԲան
որաւնիցն և զԵրիցն և զաւարիւն զգնաց
Տանն և ասպոյ զյղոռն. Կալ զԵրիցն. Ժ.
որո՞ւն և ի զԲանն որաւնին Կրկնակն. Ե.
իւնի. Թ. Ժ. Ե. Երեւակն. Ե. լիւնի. Բ. Երեւ.
Ե. Ե. Եւս յիւորի Կրկնակն և ի զԲանն
Կալ և Եւս Երեւակն. Կրկնակն. Ե. լիւնի.
Ե. Ե. Երեւակն. Ե. լիւնի. Ե. Երեւ. Ե. Ե. Եւս
աւ. որի Կրկնակն. Ե. Եւս Երեւակն. Ե. Եւս Կրկն.
Եւս Երեւ. Ե. Եւս Երեւակն. Ե. Եւս Կրկն.

իտուէ իւր ևսւորն ուրբաւն ևեղև
յղուի եղևաբեթի ըշրիհի. ի Գ. և հոկո
եմբերի. Ժ. և մարգարի. Ժ. Բայց Գո
այիրսիւսէրէն. Եւ ըշրիհի. Գ. և հոկ
տեմբերի. և մայիսէն Եւ յղուի եղ
իտաբեթի. Ծ. յայտնիէ իտաւն ապա
ժառ երդ և ի տաւաւստաւստ երդ
Եւ շգիտեմ և հաշուողէն սղաւել
և թէ գրիհի. Բայց դու մայ համար մի իտա
վիւ և քեղ միայ. աւորն շնորբաւ հոգայ
և ոչ իշաբաւ. Եւ յայտնի Ժ. մարտիտն
յղու հոգիէ բարձու. Ժ. քեւեցաւ ըշրիհի
. ի Գ. և հոկո եմբերի. Ժ. և մարգարի. Ժ.
Լիւլ յըշրիհի. ի Գ. իրիհիւսի. Եւ լիւի.
. ի Ե. Եւ լիւի. Եւ լիւի. Եւ լիւի. Եւ լիւի.
Տաւ. Եւ լիւ. Լիւլ յհոկո եմբերի. Ժ.
իրիհիւսի. Եւ լիւի. Եւ լիւի. Եւ լիւի. Եւ լիւի.
Եւ լիւ. Եւ լիւ. Եւ լիւ. Եւ լիւ. Եւ լիւ.
Գոյ իրիհիւսի. Եւ լիւի. ի Գ. ի Գ. Եւ լիւի

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Կալ զԵբրայեցոսն որքէն. Իս. Կրկնակն. Դ.
 լինի. Ի. Է. Երեւակն. Դ. լինի. Ի. Երեւ. Է. Է.
 Տես. աս. որք Կիրակի. Բայց զԵբրայե Եւ տարա
 Կոտի. Ի. Ի վերն զ. Է. Երեւակն. Է. տառայի
 Եւ յաւարտ գիտար. Դ. Կալայ. այս պէտ գիտ
 ապիւրպի. Է. աւագ լրճանէ Էր Եւայն Էոր. Է.
 Երեւակն Էր Եբրայեցոսն Բայց դու զհինէ Կալ
 որք. Դ. զիծոսն վարի. Է. Երեւակ Եբրայեց
 օցն դէտ հին լինի Եւ ոչ Էորն այս քան յաղ
 ագս Էորրորդ աւարն Եւ Եւայն Է Իտեա
 ու. Է. Երեւորդ աւարն որք Ի աչ Էտ. Է.
 Իսկ Ի աչ Էտ. Է. Բաւակն. Է. Բն ճգ. Եւ հա
 ու վայեցոսն. Եւ. Իսկ հայոսն. Է. վերայ
 դիր հաւովայեցոսն. Է. աւագ լրոսն
 տարի լի. Է. պատի Եւ աւագ ուր Բար. Է.
 Երեւակն. Է. Իսկ վերայ դիր Եբրայեցոսն.
 Իս. աւագ լրոսն Է Իտեւի. Ի. Է. Երեւակն
 Է. տարայ գիտար արաւարտ Կալ զապիւրի
 Է. Կրկնակն. Է. լինի. Ի. Է. Երեւակն. Է. լինի

[illegible]

խորանի գծալեցաւ ընդ արարելի ճշոր
իցնայալէս գիտակարար շառաւթի շրջանին
որէ պիկզբն եւս ամարեաց. Ժ. խորան որէ
ն. թաւիտ ուր էմ մի. և Գ. խորան ալ
իմաստիմէն այնէ խորան տարայն յորում
յղացաւ եղիսաբեւ. Է. երեւին. Դ. զ
դիրն. Ժ. լոռան ապրիլ. ԺԲ. արհիկրակի.
Եւանց իմաստ խորանն զիմի մին այնէ
խորան տարայն մեծեաց կոռն. Է. եր
եւին. Է. զերայ դիրն. ԺԴ. լոռան ապրիլ
աւարն. ԵՅ. Երարձեալ անցիտ իմաս
տ խորանն ըզկին սորին և այնէ խորանն ճն
ընդեան փրջին և Է. երեւին. Դ. և Է.
զիւան հաւան լի. և Է. երեւին կրկին
աճի զերայ դիրն. ԻԷ. լոռան ամարի
իւն. արն. ԳԶ. Երարձեալ համարեաց
ի խորանէ աստի. լի խորան և այնէ խորան
Վիրտա. Է. երեւին. Բ. զերայ դիրն. ԻԸ.
լոռան ապրիլ. ԺԸ. արն. ԵՅ. Երարձեալ

[illegible]

Յաղագս կենդանա կերպիցն արդ—
 իճն ընդեանն քի. ամն հազան լիւր ակարիճն
 րանու. րէր կարիճն զսարանայ ցո—ցանի
 Բաղում արիւնհաւ. Էտիւրի խայ Բայ զհայ
 Եղածում պոռոյն. Ճաշակ մահի Լահան Եւ
 Ի դրախտէն մարմնէայ Ի Երդոյ մահու.
 Վորոյ քն իսոյն կենդանա կերպն ճնօ
 զի անհայիւ զարու—լին Լաւար զարանա—
 պոռոյն խայ Բալ սպանցի վնա. Բ. զի կարիճն
 զխայ Բոյն Ի Վեր լին ճայրս արարեանն ունի
 որ մահացուցանի զմարդն Եւր Վերյն Ի Վեր
 լին րնաւրէն ո—լի Եւ ճայր կատարման.
 Խաչին սպան զսարանայ Երրորդ զի կոյրի
 Ի տեւանել զհարժն Եւ քն ընդդէմ մեղայ.
 զի ոչ արար Վերս Լաւ Գրա— Ի Եւ թո—լի
 Ի Բերան ին կէս Եւայ մարգարէն.
 Չորրորդ զի կարիճն սարանայ յարաժամ
 շարժի զարուսն արի հարկանել Եւ Եւ լի մեղ
 ա— Ի Եւ Եւ հարեալ աղտո— մահ ու— զափ

Աղա— քապանանէ զՏարդն և քն յարաժամ
տանջէ զապարանայ, այս ինչն իջնուէրն իմ
բարո— քն իշխաուն փորձո— քն և իշխանո— քն
ապար էն իմ քն քն քն քն քն քն քն քն քն քն
Տն յառաւջ քն զժամանակն իայն քն քն քն
ա— քն զժամանակն իայն քն քն քն քն քն քն քն քն քն քն
ապան զապարանայ և արար կողան. որդոյ մար
դկան ըստ այնմ քն քն քն քն քն քն քն քն քն քն
կոխէ զա— քն և իշխարիմն շինք երբորդ
քն ապարանայ իա— քն քն քն քն քն քն քն քն քն քն
ա— քն քն քն քն քն քն քն քն քն քն քն քն քն քն քն քն
ժամ— կենցաղոյս արեւոյ ապան զնայ.

Իսկ միտո— քն քն իտոյնէր տանուտէր
նոր և ապա երեւեցաւ յոյժ իոր հրդոհ
նախ ինչն իայն և ինչն քն քն քն քն քն քն քն քն քն քն
ալ երայն. և այնպէս և քն քն քն քն քն քն քն քն քն քն
և և ինչն քն քն քն քն քն քն քն քն քն քն քն քն քն քն քն
և ինչն քն քն քն քն քն քն քն քն քն քն քն քն քն քն քն
քն քն քն քն քն քն քն քն քն քն քն քն քն քն քն քն քն
քն քն քն քն քն քն քն քն քն քն քն քն քն քն քն քն

նոյն պէս և քաղաքս զորս զորով մեր է Կէտալի
րոպոսի և ընկալեալ զհոգիսն սէ ոչ եբրեւ
չկարաւոր ոչ զի որդի հաւոր և եկալիցս ք
հոգոյն այլ ուր զորս մեր առեալ իցանդ
ամս իւր ափսեալ իյեկեղէցի. ք. ք. զի
չգալի արեգակն յորժա Տփոյ իկէնդան
կերպն յայս առնէ հաւատարոսի տընջ
եան և գիշերոյ նոյն պէս իմանալի բանն
որ միշտ լուսէ իբրեւ զտիւ միջատր եւս
հաւատար եղև գիշեր անման մարդկային
բնոյն մարմանալովն և լուսաւորանման
մարդկային բնոյն միայն անելով ընդ
ինքեան հաւատար երոյս լուսոյ անոյն
զիոր քան ան մարդայն ան քան մար
դն անմայն ըստ գրիգորի անմայնի
և զորս ճեալ որդի գրոսի աւազան ին
հաւատար երոյս զիւր ընդ ինքեան լինել
որդիսն հաւոր ըստ առաւելոյ այսու
հետև ճեմաւորայ այլ որդիսն և ժառ

անգահեօ քի. ր. զի յորժամ գա ի կէնդ
անահերայս յայսեռայ երկիր և շարժի
ի ջերմոյսն եր և արձակի զհոտսն
նէրսն և արիւնք և կանանցանայ աս երկիր
ճաղկիւն ճառաւ և արիւնք վարդաւ և քաջ
իւն երբն երանգն գոյն զանազան ճաղկանց
նայնպէս և ի մանաքն քն եկեալ ի յորդան
ան և արիւնք ի նմանն և այնոս հետ և
եռայ ի մանաքն երկիր ի կէնարար վա
րդապետոսն եր և ջերմոսն և իրոյն
քի զարդարեցաւ մարդկային ի նոս
ի զանազան գոյնս առաքելոսն և յորան
անճաղկաւ և յն ի մանազան և յոսն և
տեռահ զառաքաւ արդարոյն երրորդ զիար
եգակ գոյն ի կէնդ անահերայս յայս շար
ժին անկէնդան իս և լոսն և ի նոսն
իւն և լոսն զերկիրն ոյնպէս և քաւ իր
տոսն իւրով ի մանապոյն զնոսն զաւր
առաջան ի նւերիս զերկիրս և համար քրիստ

ոճի իւր

Արդեւ զոյն որ ակուծի պաշտպանէ և
զիկովոյն և զոջխարայ Բաղկանայ աջ
պաշտպան յաջալին աւրէն քնդրէն գոյ
ապաւ հրամանաւնայ զի աշտպան առե
գիրն աւայեւ զԺաղիկն . Թ . զհերիկն . զԵղեգն .
զԸմբու . Եկինաճոն . Եւ Բիւսպետ իւսկակ
ուր յիւր . ով Բայց պարտէ Բայց ահա
Եւ զԵղեգն . Թ . Ըորից ծաղկանցս Եւ ուս
տիկ կամոյ գրանի կամոյ ունի զաւր
ուր զպետ հալածել իմարդկանէ -
Եւ Ըրդ հերիկ ծաղիկն յԵւ ովպի ծայ
գրանի յԵւ Բիւսպետ գիտոյն Եւ ունի զաւր
ուր զպետ հալածել իմարդկանէ Եւ ապ
ի յանդիմանուր զԵղեգն որ արկար իւր ով իւր
տիկակ Եւ Եղեգն Ըր ապա զանուշահոտէ
Եւ ապ իւրիկ Եւ Եղեգն գրանի զոր Եղեգն
իւր Եւ ապ Եւ ունի զանուշահոտուր
Բիւսպետ զիւր զպետ Բիւսպետ
զապից Եւ զանուշահոտուր Եւ ծաղիկն

Ի թե՛ Բայիդ Գրամբի առանձնաբան Լալարմ
 անալիս զի յորժամ մարդոք ի Խոռն լին լինի
 Խորոռ ի վր շրթնացնել զամ Խորհուրդ
 սրտի մտ և սոց գիտել Լալարմ Երանդ
 Ընտրել Կապնել զով ապուստոսն է. Իսկ զմե
 ռն Ի Բաբելոնի գայ Ի Եկի Եմանել որդիս
 Ֆին Բաբելոնի մեջ անապահան մատուցել
 և զի դառնել Ի Բաբելոն զի զի յորժամ Ի Խապ
 ախ արկանելն և մարդոց տան Բաբելոնի.
 զոր և Խոռ Ի արքայոցին. Եւ այս առն ճառ
 կանայ յորդորեալն ի զն յաղագս
 անա, ոյժ աղնիկն և աղագոռանա ճով
 առ առ ճեալ լող և ահարոն և որդիք
 Իւր Ի Խապանայոցին. և ճովառ սամոռնի
 մարգարէն առ ճ զառառ զաղագս ի թ
 Ի Բաբելոնի. և ճովառ առ ճ սաղագի և ման
 ան մարգարէն զսողոմոն. և ճովառ առ ճ
 Եղիսն զի յառա Բաբելոն Ի վր ի զի. Եւ զաղագս
 Եւ Բաբելոն Ի վրայ սաղագս.

Հոգւաւ կի՛նն պոռնիկ ամ Ժ զոգն քի իտոռն
սխմնի. Հոգւաւ և քոյրն զազարոս Տարի
ամաւ Ժ զՅ Ընդ որ զարմայ եւալ յոգ
այ Ընդ Կրաշափոյն Կրտիւղոյն, ասեպա
րտեր վաճառել. Ե. Դա Կեկանի ևտալ
աղքատաց զայսիւ զն ևկանայն պատր
աստ եղին ի խաղումն ամայո քան վնիւղ
ոյն աստ գրեցաւ

Սկիպէն պաղայ բերո թէ Տարիկ ևսկիս
բնառաւ Ինո թէ գործոյ Կամբերո թէ
Եւ յաղլէ որո՞վայնի պակասեցուցանէ
զախոս ցանկո թէ իսկ յաղլեալն ի կերակր
ոյ ամենցուցանէ զցանկո թէ ճար.

Այի զբն աղքատ ամաղլեկայն և ասկի զբն
սխմնի որո՞վայն ամաղլո թէ բոր բոսն Եր
ո՞վայն ամաղլո թէ ան կերակրոս.
Կիայտ շատ յարուցանէ բոց մեծ ևկեր
ակրոց ասաւ էլ ո թէ ևն ուցանէ
զցանկո թէ ևն ճար.

Բոյ շէջանի Իսկանդար փայտի Լին Դաւիթ
ԿԵՐԱԿՐԲՈՅ շէջանի Լին Դաւիթ:

Երբ ընթերցեալսցս զճնաւս զմանեացս զայլ
 ապաքինս զկապանս քեռացիս քոյ դիւր
 տաւարար քայ քայեալս յաւանէն ճնօր
 ին ճնաւ աղբիւր ջրոց կառնվայն մոլորեմ
 իւրիւնեալ ճնանի զբարի գործոց խոհ
 ջիւրի իւրաւնին զանցարարեալ զճնաւս
 տաւիւն հաշեալս զլինանին կամ համբ
 երոմեմ մեռացս զտեւր զանկոմեմ
 ջանկոմեմ կերակրոց ճնաւ զան լաւեմ
 կաշաշանկաւ զայս մի քաղցր է հան ի դր
 ախիւն կերակրար քաղաղ մաղաթ ի քաւ
 ինեալ ուր ախաւնէն զկոկորորդս կան
 ուցանէն զորդս մանկ

Երբ ժամից պահանքս Լիկերսկոյ հանել
յաղաքս ցորդորէ:

[illegible]

458 Կեանք ընկղծեց ունեն զմիտս ինոր խոր
առ պահաւոր աղաւթն ի բրն զչափս առ
ծուոյ ի բարձունս թոռն շաւ իսկարբեց
ողին ծանրացեալ ի խոնարհ քարշին -

Պահողի միտք ի բրն զաւարել ընդ հաստ
առաւթ լուսաւոր իսկարբեցողն ծածկ
եալ ի խաւարի մեզ ծածկե զճառադս յիւ
յարեգական և զմիտս խաւարեց ունեն
բանձրոթն և կերակրոց -

Հասելի ժանկոտեալ ընդ երևեց ունեն
զբնութիւն կերպարանաց -

Եւ իմանալիս յազեց մանկ կորացեալ
ող ընդ ունի զգիտութիւն ան -

Վրոշքերէ երկիր անբեկ և միտք յոր
ովայնամոլի ճեանին զխորհուրդս ճար
չանկութեան -

Եւ չոքառումն յաղբեաց զեղս անուշ
եալս և ոչ յորովայն ամոլի զանուշութի
ւն փառսութեան և զկեորովայն ամոլի ինչորէ
չի՞ճմունն -

շաշանկերս քո և պարկեհա խոստմամբ ք զիւն
ոյ բարեւանցն : զիւնկէայ զմահան եւաւ ուղ
իւղ հաւաւոցն և սաղաւարտայ յաւաւիւ
այ: Իւրայեւա զրոտն աւետարակն ուս
մամբն Եւրդեայ զիւն Բանի- ք համբեր
ութե : Երիւր զանուն սոր ի ճեւոբէ իմ
տեւոից Բարկութե և զանկութե յաւաւ
ոյ զիւրդութե զիւն զիւն եւաւ ի Զարա
արեւ Եւրտեւաւիւն : Եւ զոյր ահայ գիւն
չ թղաղիւն սպառնալեւաւ ք յաւաւեւ
ակուն տան Եւրաւցն : Եւ զյաղիւրդն աւետ
արանայ լուսաւոր գոգութե քն զիւն
և Բարեւ Բանութե յաւաւայ գոգն աւետ
եւ Եւրաղիւն Բանիւն Կոգա Բարեւութե
զիւն աւետ և քան սպառնելիւ Բողոքի
ամագեւոյցանի զիւն սաղաւարտ : Եւ Բար
կանայ աշանկերս յաւաւցեւոյ : Զիւն
լու զիւն ք իւրեւն աւետ և քան զիւն
լիւնիւն : Եւ Եւրաւութե ք ուղեայ

պանդանան Բժշիկ և Բժիշկ պատանայր Բար
կանայ Գեանդին որոշեցո՞վ Կանոն Կի
անդայաւ Կատանե Բժիշկ առանց Բարի
ունի Տի Խառնեւայի յանդիմանում։

Բարի ունի որ յանդիմանումն պանդեհ յան
ապահան Ծանապարհին առաջնորդին.
Մուսկոն Գիտե առաջնորդել թող
կալոն Կալոնեւայ առաքիւն Բեան
Եղոյ Եղի որ ընդգծանի գաւառնան
Զանան որ վարե առաքիւն Եղոյ Ե
Երանաւան արմանեիւն. Բեանեղո
Կառ. Բեան արեւելեւն. Գարտե Կալոն
առ Բար Բարեղ որոյն արմանե
Եւ Զանան. Երի Բարեւայ Կալոն Երի
արաջով լուս առաքաւայ Կառաւան
Կանդեի գործով Կի Կալոն Երեւան
Երի Երեւան արաջեւայ որ վարե Երեւան
Կալոն Երեւան Կալոն Կալոն.

դիւրեւեմ աւր մանկանսն.

Յարտեմ մանկանսն ճշեւ եկրթեւ զմար
 ճէնիւր ի հանդարդարտութի կերպարանայ
 Եւ զմեւ խարխաւ զափաւոր: Բանկեւ
 կերակոր եւ մայեւի աւ խոճոպ. Վարա՞ն
 ճերայ լոռի. Վարա՞ն ի մաստանոցո՞ւն
 դրո՞ւր. Վարա՞ն ընկերս սէր. Վարա՞ն կրակ
 սերակա՞ն իրար. ի ճար ի մարմաւոր եւ շտ
 մոգիւրայ հրամարեւ: Սակաւ խարխաւ
 եւ շար ի մանալ: Միւսնդ գեւի ի բանս.
 Միւսնա՞ն եւ ի սաւա: Միւսն պատրաստ լինեւ
 ի ճարդ մաւր զաճոռի զարդարեւ լինէ.
 Ընդ կանայս մանկանսն ի սաւաւի:
 Եւ խոնարհութեւ զանկէ. եւ ի վեր զմիտան.
 Կախիւ ի հակառակութեւ: Միւսնդ
 ապեւտակա՞ն պատուոյ ցանկանալ: Միւսն
 ի մանալ ի մարդկան պատիւաւ եւ մանաւ
 անդ. իւրայնի որչ ոչ գիտեւ զճշմարիտ
 պատուիրան. Զհետեւ ընդ այնմ որ ընդ

ուսելիքն յայն իմաստն . Զորի քար
եայն գովուի . Զարդարեալ նստորել
ի ինդիր գովուի որ և յայնն է - եկե
ուսուցանել և աւագել զայն քաւան
ան իցե զի վարձուցն որ ևսն պահիւնն .
Արասցե զայն . Եւ յի փառս մարտիկ
իւ . ի բրն զգործն . Զոր պարտե կա
արել . Եւ ինման ընտել . Զփոխար
իւ իցաւ քան քան . Զարգեալ զի երե
ել իրնուի ճգնուի . Եւ քարի արգ
ասեալ զի զին արաւին մեծ . Զայն փո
այ սիրել զի ընդ մի մի այնաւ կապեալ
արաւ ինուի . ի բրն շար ինչ Կոգնոր
շղկայն յեռեալ մի ըստ միովն աղաւն
լիւրոյ . Լիւր զին դուի ինդուի .
Զհեղուի ի սկարհուի . Զար քան
ի դուի արքան ի դուի . Զայն .
Զայն արաւոյ . Կաւարա զին աղանդ
ուի զհաւանդուի . Զար արաւուի .

Եւ ի վերջինս հայկոյն ի զմեռն մի ըստ մի յիշ-
խարհի հասկեալի տառերն զհարկոյն ընկ
հարկոյն զհարկոյն ընկ հարկոյն
վնայ փառոյն ընկ անափառոյն .

Ստեփանոս ընկ անհատաւորն .
զիստատարոյն ընկ խառնայ սրտոյն .

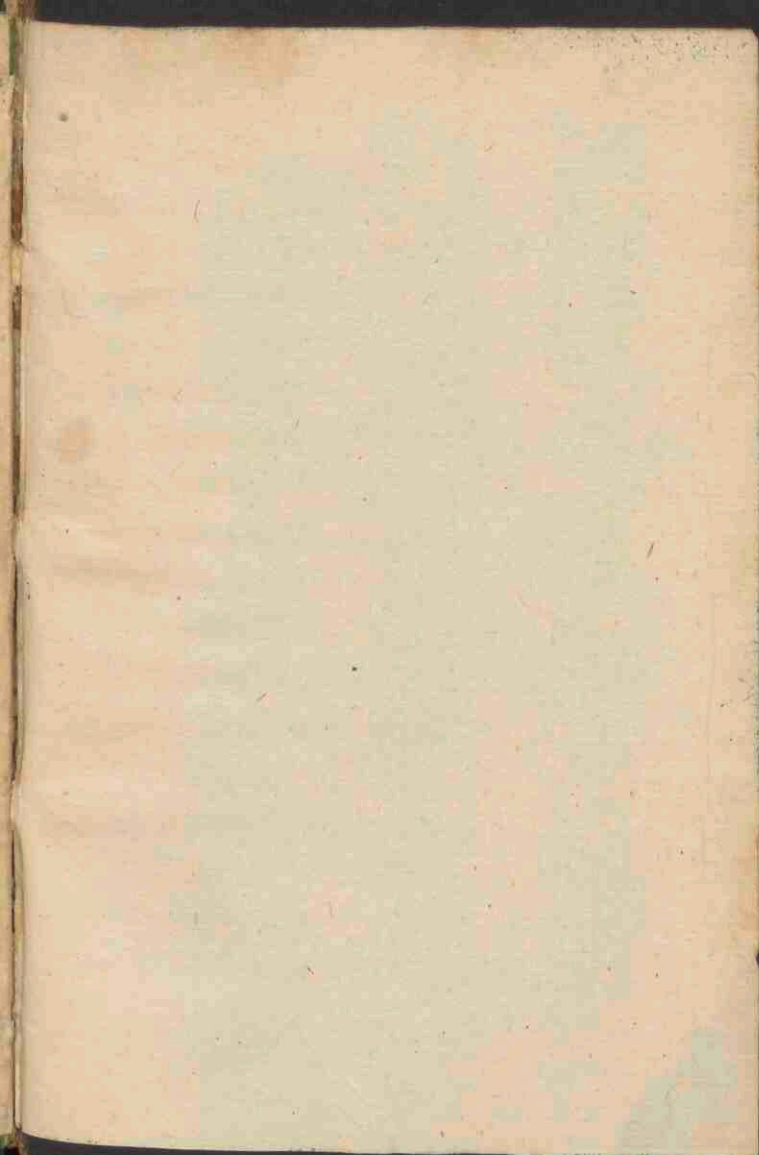
Ստեփանոս ընկ ծուլոյն զընդո-
րն ընդոյն զընդոյն ընդ ընդ
ոյն ընկ ընդոյն զընդոյն ընկ
անընդոյն զընդոյն սրտոյն . Եւ ի
և անհատաւոր զարիս զմեռնայ հարկեալի
հարկեալի և փառոյն ի զմեռնայ զմեռնայ
յիշխարիս տառաքիւնոյն . Եւ զիստատար
սրտեւրիս զաւտարան տկան կրօնա-
ւորոյն Եւ անհատաւոր զընդ . Եւ զստ
ճշգրտոյն ընդոյն Զոյն զարկոյն մար
մնոյ ճշգրտոյն մտայ խոնարհոյն սրտի
սրտոյն հարկոյն ընկ ընդոյն . Եւ իսկ հարկոյն
Եւ ի վարիս յաւելլաւ . Եւ իսկ իսկ իսկ

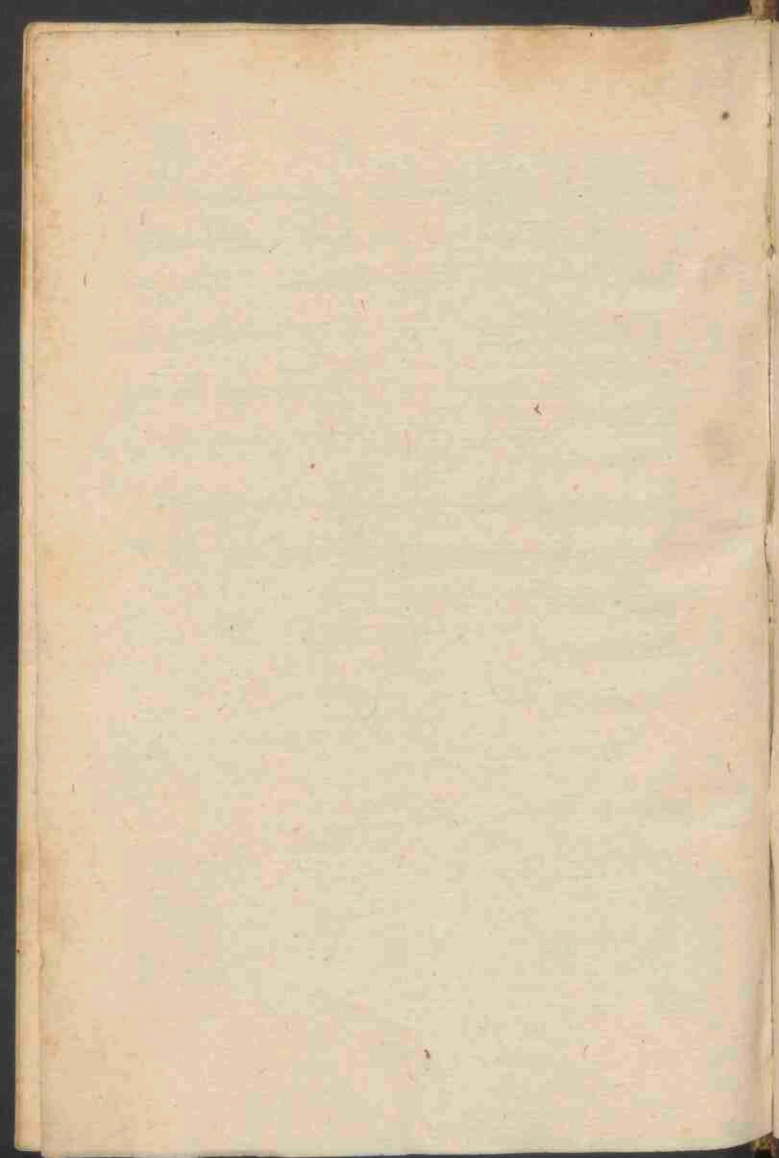
[illegible]

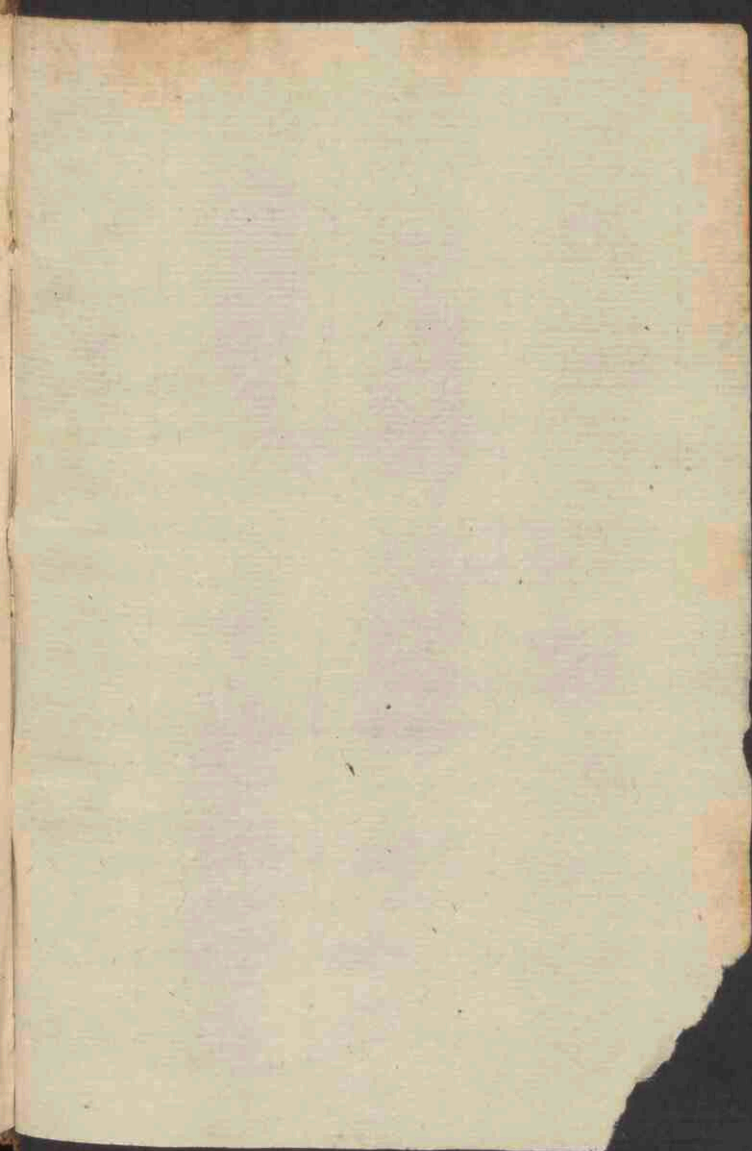
պօղոսն և արամ օղորատի աստուծոյ

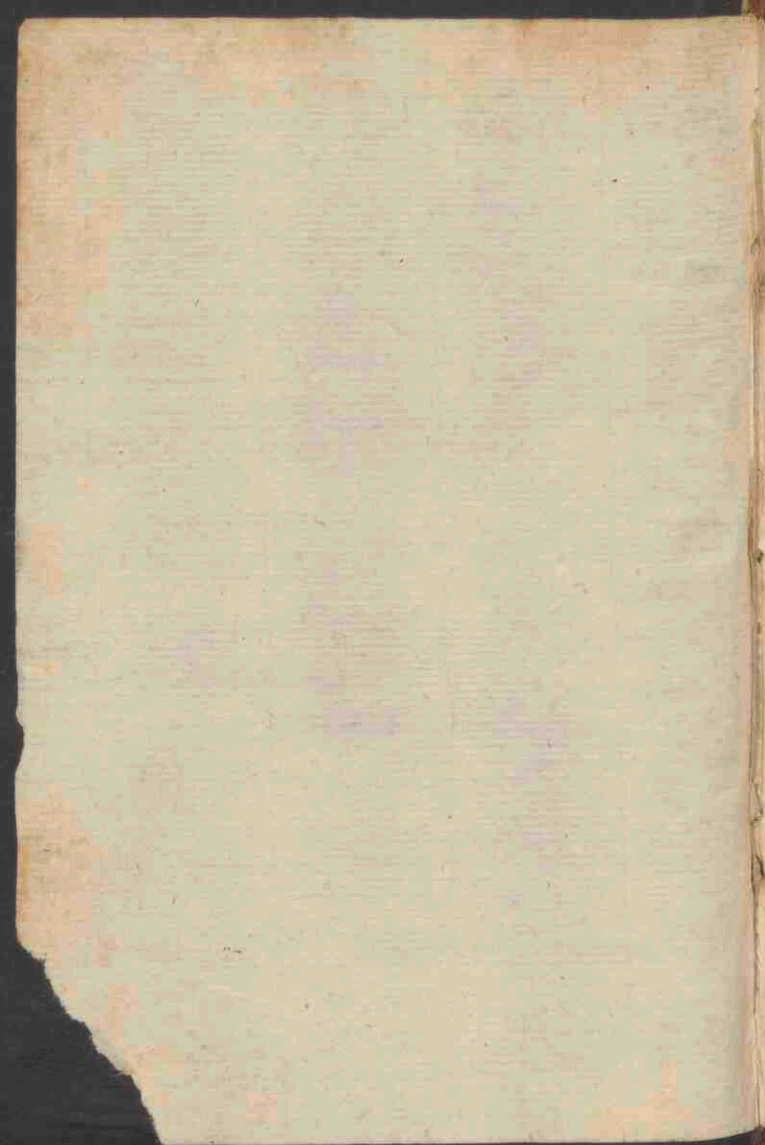
յիշատակ իմ վարպետիս ոսկան անուան կրան
աւորի, որք հանդիպիս այսմ տարոյ գծայ գը
եցիցն մով բաղկի, միով բանի — արողորմ
մի ինտելեք շարայ գծողի զի և հանուրց արի
բարի առ հասարակողոր մեացն ինչ գծողն
եղիսպատի՝ ճեղ լողալցս գերայ հրաշից:
Երում փառք յաւիտեանս. Եւթ — ի.
Հայր մեր որ յերկնս աք եղիցի անուանի:

Handwritten text in a cursive script, likely from a 17th-century manuscript. The text is arranged in approximately 10 lines, though the ink is very faded and the script is difficult to decipher. The first line appears to start with a capital letter, possibly 'D'. The text seems to be a formal letter or a record of a transaction.

10

Cm

colorchecker DIGITAL SG

DCSG - UBU # MX - 7181

